

LOHJA

LOHJAN KAUPUNKI
LOJO STAD

Tilinpäätös 2013

Kaupunginhallitus 7.4.2014
Kaupunginvaltuusto 14.5.2014

Sisällys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
TOIMINTAKERTOMUS	2
1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMINEN JA SISÄLTÖ	2
2 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	2
3 LOHJA TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ	4
3.1 Toimintaympäristö ja haasteet	4
3.2 Väestö ja muuttoliike	4
3.3 Tontinmyynti ja rakennusluvut	6
4 KAUPUNGIN HALLINTO	7
4.1 Organisaatio	7
4.2 Toimielimien poliittinen jakauma ja puheenjohtajat	7
4.3 Lohjan kaupungin henkilökunta	8
4.4 Asuminen ja asuntotuotanto	10
4.4.1 Asuntokunnat ja asumisväljyys	10
4.4.2 Asuntotuotanto Lohjalla	10
4.4.3 Vuokra- ja asumisoikeusasunto-tilanne	11
4.5 Työllisyys ja elinkeinot	11
5 ALUEELLINEN YHTEISTYÖ	13
5.1 Kunta- ja palvelurakennemuutoksen toteuttaminen	13
5.2 Seutuyhteistyö	13
6 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	15
6.1 Sisäisen valvonnan organisointi ja painopisteet tilikaudella 2013	15
6.2 Riskienhallinta	15
7 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	17
7.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	17
7.2 Investoinnit ja toiminnan rahoitus	20
7.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	23
7.4 Kokonaistulot ja menot	25
8 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	26
8.1 Lohjan konsernirakenne	26
8.2 Tytäryhtiöiden tärkeimmät tapahtumat	26
8.3 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	27
8.4 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	29

8.5	Konsernitaseen tarkastelu	30
8.6	Konsernivalvonnan järjestäminen	31
9	KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ	33
9.1	Tilikauden tuloksen käsittely	33
9.2	Arvio tulevasta kehityksestä.....	33
10	VUODEN 2013 TOIMINTA JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
10.1	Käyttötalousosan toteutuminen	34
10.1.1	Keskusvaalilautakunta	34
10.1.2	Tarkastuslautakunta.....	34
10.1.3	Yleinen luottamushenkilöhallinto.....	37
10.1.4	Keskushallinto	39
10.1.5	Lohjan perusturvalautakunta.....	48
10.1.6	Kasvatus- ja opetuslautakunta.....	53
10.1.7	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.....	60
10.1.8	Tekninen lautakunta.....	64
10.1.9	Kaupunkisuunnittelulautakunta	71
10.1.10	Ympäristö- ja rakennuslautakunta.....	76
10.1.11	Ympäristöterveysjaosto.....	80
10.2	Tuloslaskelman toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset erät)	83
10.3	Investointi ja rahoitusosan toteutuminen.....	87
10.3.1	Investointiosan toteutuminen 2013	89
10.3.2	Rahoituslaskelman toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset erät)	92
10.3.3	Investointiosan hankekohtaiset kustannukset, niiden hankkeiden osalta, joiden kustannukset jakaantuvat useammalle tilikaudelle	93
10.3.4	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2013	94
11	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT	99
11.1	Lohjan kaupungin tuloslaskelma	101
11.2	Lohjan kaupungin rahoituslaskelma.....	102
11.3	Lohjan kaupungin tase	103
11.4	Konsernituloslaskelma.....	105
11.5	Konsernin rahoituslaskelma.....	106
11.6	Konsernitase	107
11.7	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	109
11.8	Tuloslaskelman liitetiedot	111
11.9	Taseen liitetiedot.....	113
11.10	Lohjan vesi- ja viemärlaitos 2013	118
11.11	Käyttöomaisuus	121

11.12 Omistukset muissa yhtiöissä	122
11.13 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytystavoista	123
12 TILINTARKASTUSKERTOMUS	124

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2013 oli uuden Lohjan ensimmäinen vuosi. Yhteisen kaupungin elämä on mielestäni lähtenyt hyvin käyntiin. Karjalohjan, Nummi-Pusulän ja Lohjan palvelut ja hallinto on liitetty yhteen. Siirtymävaiheen kitkaa ei ole ilmennyt määräänsä enempää – kokonaanhan sellaista ei voi välttää.

Uuden kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen vuosi on ollut työntäyteinen. Keskeinen saavutus oli tarkkaan mankeloitu uusi kasvustrategia, joka viitoittaa työtämme koko alkaneen valtuustokauden.

Uutena tekijänä päätöksenteon ja vaikuttamisen kentälle on luotu Lohjan ikioma lähidemokratiamalli: aluetoimikunnat ja alueiden johtokunta. Niiden toiminta on ollut jopa ennakoitua aktiivisempaa ja näkyvämpää. Välillä näkemykset ovat iskeneet kovaakin yhteen, joka on minusta merkki uuden järjestelmän voimasta ja avoimuudesta. Vasta tulevaisuus näyttää millaisen pysyvän roolin lähidemokratia Lohjalla itselleen ottaa.

Talouden haasteet ovat edelleen armottomat. Heti vuoden 2013 alussa kävi ilmi, että vanhojen kuntien tilinpäätökset vuodelta 2012 olivat kaikkien kolmen kunnan osalta ylittäneet valtuustojen hyväksymät talousarviot. Tämän johdosta käynnistimme valmistelun, jossa käytiin huolella läpi vuoden 2013 talousarvion toteutumisenustat ja mahdollisuudet pysyä hyväksytyssä talousarviossa. Samalla alettiin etsiä vuoden 2014 säästöjä. Haluan antaa erityisen kiitokset vasta työnsä aloittaneille ja paljon uusiutuneille lautakunnille, jotka lyhyessä ajassa kykenivät orientoitumaan taloustilanteen haasteisiin ja aidosti sitoutumaan siihen, mikä yhdessä koettiin välttämättömäksi.

Nyt käsillä oleva tilinpäätös on olosuhteisiin nähden tyydyttävä, ainakin pelättyä parempi. Tulos kertoo osaltaan siitä, että päättäjien ja viranhaltijoiden sitoutuminen on tuottanut tulosta. Silti kurottavaa jää vielä kuluvalle ja tulevillekin vuosille.

Heti kasvustrategian hyväksymisen jälkeen syyskuussa 2013 kaupunginhallitus käynnisti laajan tuottavuushankkeen, jonka valmistelu kattaa koko vuoden 2014. Tarkoitus on, että emme tyydy juustohöylään emmekä säästä itseämme hengiltä, vaan mietimme aidosti mitä voimme tehdä järkevämmän ja vähemmän kustannuksin ilman että palvelumme vaikuttavuus kärsii. Aloitekampanjaan on kutsuttu sekä kuntalaiset että koko henkilökunta. Aika näyttää miten tässä onnistumme.

Maan hallituksen kuntauudistus ja sote -ratkaisut ovat viipyneet. Lohjalla on tällä hetkellä kaksi päätoivetta. Haluamme olla osa metropolialuetta, sen läntinen kulmalippu. Ja haluamme säilyttää täyden palvelun sairaalan. Kuntaliitoksiinkin olemme avoimia, mutta ensin haluamme toimia rauhassa täyden valtuustokauden.

Kiitän Lohjan päättäjiä ja henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä.

Simo Juva
kaupunginjohtaja

TOIMINTAKERTOMUS

1 Tilinpäätöksen laatiminen ja sisältö

Kuntalain 68 §:n mukaan tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Lisäksi kunnan, jolla on määräämisvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernituloslaskelma, konsernin rahoituslaskelma ja konsernitase liitteineen. Kuntalain 67 §:n perusteella kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kuntalain ja soveltuvin osin kirjanpitolain säännöksiä. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Toimintakertomus on osa tilinpäätöstä, jonka sisällöstä säädetään kuntalain 69 §:ssä. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konserni-taseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Tämän tilinpäätöksen toimintakertomuksessa on noudatettu Suomen Kuntaliiton tilinpäätösmallin rakennetta ja sisältöä

2 Yleinen taloudellinen kehitys

Puolentoista vuoden taantuman jälkeen euroalue kääntyi hitaan kasvun uralle. Hitaan kasvun taustalla on toipuminen velka- ja finanssikriisin vaikutuksista. Kasvua vaimentavat useiden jäsenvaltioiden heikko kilpailukyky sekä teollisuusmaiden tuontikysynnän heikkous.

Valtiovarain ministeriön suhdannekatsauksen mukaan vuonna 2013 talous supistui toista vuotta peräkkäin. Talouden heikko kehitys on ollut laaja-alaista, sillä kysyntäeristä vain julkinen kulutus ja julkiset investoinnit vaikuttivat positiivisesti taloudelliseen aktiviteettiin. Yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit laskivat merkittävästi ja kasvua tuki hiukan se, että tuonti väheni vieniä enemmän. Työmarkkinoiden tilanne on pysynyt suhdannetilanteeseen nähden hyvänä viime vuodet, mutta 2013 vuonna työllisyys heikkeni nopeasti ja työttömyysaste kohosi. Työttömyysaste nousi vuoden aikana 8,2 prosenttiin.

Tänä vuonna talouden kasvun ennakoidaan olevan pitkälti ulkomaankaupan varassa. Talouden kokonaiskysyntä, joka muodostuu viennistä, kulutuksesta ja investoinneista on edelleen hyvin heikkoa. Tällöin kokonaistarjonta tasapainottuu joko bruttokansantuotteen tai tuonnin avulla. Tänä vuonna ja osaksi ensi vuonnakin erityisesti tuonti näyttää muodostuvan tasapainottavaksi eräksi. Yksityisen kulutuksen ja investointien vaimea kehitys vaikuttaa tuonnin vaimuteen ja sen ennustetaan lisääntyvän vain 2 %. Viennin ennustetaan kasvavan maltillisesti 3,6 %, joka historian valossa näyttyy varsin alhaiselta kasvulta. Teollisuustuotanto kääntyy kuitenkin kolmen negatiivisen vuoden jälkeen kasvuun ja vetää omalta osaltaan myös palveluiden tuotannon nousevalle uralle. Yksityisten investointien ennustetaan alenevan 3,6 prosentilla, mikä johtaa alle 16 prosentin investointiasteeseen suhteessa bruttokansantuotteeseen. Näin ollen kotimaisesta kysynnästä ei ole talouskasvun vauhdittajaksi.

Kotitalouksilla näkymät ovat vaikeat. Vuonna 2014 reaalityulojen laskun, työttömyyden lisääntymisen ja heikkojen tulevaisuuden odotusten johdosta yksityinen kulutus ei juuri lisääntynyt. Myös työllisyystilanteen ennakoidaan edelleen heikentyvän ja työttömyysaste nousee 8,4 prosenttiin. Sekä kansainvälisten että kotimaisten tekijöiden johdosta kustannuspaineet pysyvät maltillisina ja inflaatio jää reilusti alle kahden prosentin. Osittain maltillisen työmarkkinaratkaisun johdosta palkkojen osuus funktionaalisessa tulojaossa kääntyy alenevalle uralle. Työn tuottavuus palaa takaisin positiiviseksi ja nousee 0,5 prosentilla. Yksikkötyökustannus-

ten nousu jää varsin maltilliseksi vuosina 2014 ja 2015. Yksikkötyökustannusten maltillinen muutos ei kuitenkaan poista sitä kilpailukyvyn kannalta haitallista tekijää, että niiden taso pysyy kilpailijamaita korkeammalla

Kunta-alan ansiotasoindeksin kasvu hidastui vuonna 2013 edellisen vuoden 3,6 prosentista 1,8 %. Vuonna 2014 kunta-alan ansiotasoindeksin nousuksi arvioidaan 0,8 %, joka vastaa työmarkkinajärjestöjen sopimaa yleissopimusta.

Vuonna 2013 kuntatalous on ollut olosuhteisiin nähden kohtalaisessa kunnossa. Merkittävänä positiivisena tekijänä ovat olleet kuntien verotulojen kasvu, mikä näyttää kokonaisuutena kohtalaista kehitystä vuodelle 2013. Kasvua on tuonut mm. tilitysuudistuksen muutokset ja ryhmäosuuden korotuksesta sekä kuntakohtaisten jako-osuuksien oikaisut. Vuosi 2014 tuonee mukanaan paljon vaatimattomamman verotulojen kasvun. Kansantalouden kehityksen ennusteet ovat kerta toisensa jälkeen heikentyneet kun tarkastelemme vuotta 2014 ja 2015. Kuntatalouden piirteisiin näyttää kuuluvan, että se kulkee hieman yleisen talouden kehityksen jälkisyklissä. Eli vaikka yleinen talouden suunta hieman jo muuttuisi, tulee kuntatalouden kehitys hieman rekyyllillä jäljessä sekä ylä- että alamäessä.

Talouden tunnuslukujen muutokset	2010	2011	2012	2013**	2014**	2015**
Bruttokansantuote markkinahintaan	3,4	2,7	-0,8	-1,2	0,8	1,8
Kulutus	2,1	1,9	0,3	-0,1	0,4	0,9
Investoinnit	1,7	5,7	-1,0	-4,4	-3,2	3,5
Työllisyysaste, %	67,8	68,6	69,0	68,5	68,5	69,0
Työttömyysaste, %	8,4	7,8	7,7	8,2	8,4	8,2
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,2	3,4	2,8	1,5	1,5	1,6
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,6	2,7	3,2	2,0	1,3	1,2
Lyhyet korot (Euribor 3kk), %	0,8	1,4	0,6	0,2	0,3	0,5
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10v), %	3,0	3,0	1,9	1,9	2,3	2,9

*Ennuste

Tiedot: Suhdanne katsaus, joulukuu 2013/VM

3 LOHJA TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

3.1 Toimintaympäristö ja haasteet

Väestön keskittymisestä Etelä-Suomeen ja Helsingin metropolialueelle on Lohjan Läntisen Uudenmaan keskuksena mahdollisuus markkinoida aluetta vaihtoehtoisena asumispaikkakuntana. Asumisväljyyden kasvu, ruokakuntakuntakoon pieneneminen ja omakotitaloihanteen säilyminen yhdessä myötävaikuttavat rakenteen leviämiseen kaupunkiseutujen ulkopuolelle. Tutkimusten mukaan hyvä palvelutaso, liikenneyhteydet sekä elinympäristön laatu ja turvallisuus ovat tärkeimpiä asuinpaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä.

Liikennematkaisuissa Lohjan keskeisenä haasteena on joukkoliikennemuotojen kehittäminen. Erityisasemaan ovat nousseet rataratkaisut, koska jo pelkästään Lohjalta kulkee YTV-alueelle päivittäin noin neljännes Lohjan työssäkävystä työvoimasta. Liikennematkaisu on otettu huomioon Lohjalle valmistuneessa kasvustrategiassa 2013–2021.

Lohjan vahvuuksia kilpailussa muiden kuntien kanssa ovat laadukas, puhdas elinympäristö harjuineen, järvineen ja metsineen ja lisäksi asuin ympäristön turvallisuus ja viihtyisyys, lapsiystävällisyys ja edulliset asumiskustannukset luovat hyvät edellytykset väestönkasvulle. Esimerkiksi Lohjan omakotitonttien myyntihinnat ovat noin puolet halvempia kuin eräissä pääkaupunkiseudun ympäryskunnissa. Kokonaan päinvastainen trendi on city-asumisen ihannointi. Suurkaupungeissa asuminen on yhä suositumpaa ja tämä suuntaus voi vaikuttaa myös Lohjan kasvuun.

Väestön ikääntymisen ja elintapojen muutosten myötä terveydenhoitomenot kasvavat, jolloin ennaltaehkäisy ja työkyvyn ylläpidon merkitys kasvaa. Vanhusväestölle suunnattaville palveluille tulee jatkossa olemaan enenevässä määrin kysyntää. Nuorison tarpeiden huomioimisella pyritään estämään syrjäytymistä.

Elinkeinorakenteen haasteena on toimintojen globalisaatio, mikä lohjalaisittain asettaa odotuksia perinteisen teollisuuden uusiutumiskyvylle. Lohja läntisen Uudenmaan seutukeskuksena vetää uusien liiketilojen käyttäjiä puoleensa. Mm. Lempolan ja kaupunkikeskustan kaupallisen kehittämisen edistäminen ovat avainasemassa Lohjan menestyksessä. Myös energiakysymykset ja niiden vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja ilmastomuutoksen hillintään ovat ratkaistavia asioita.

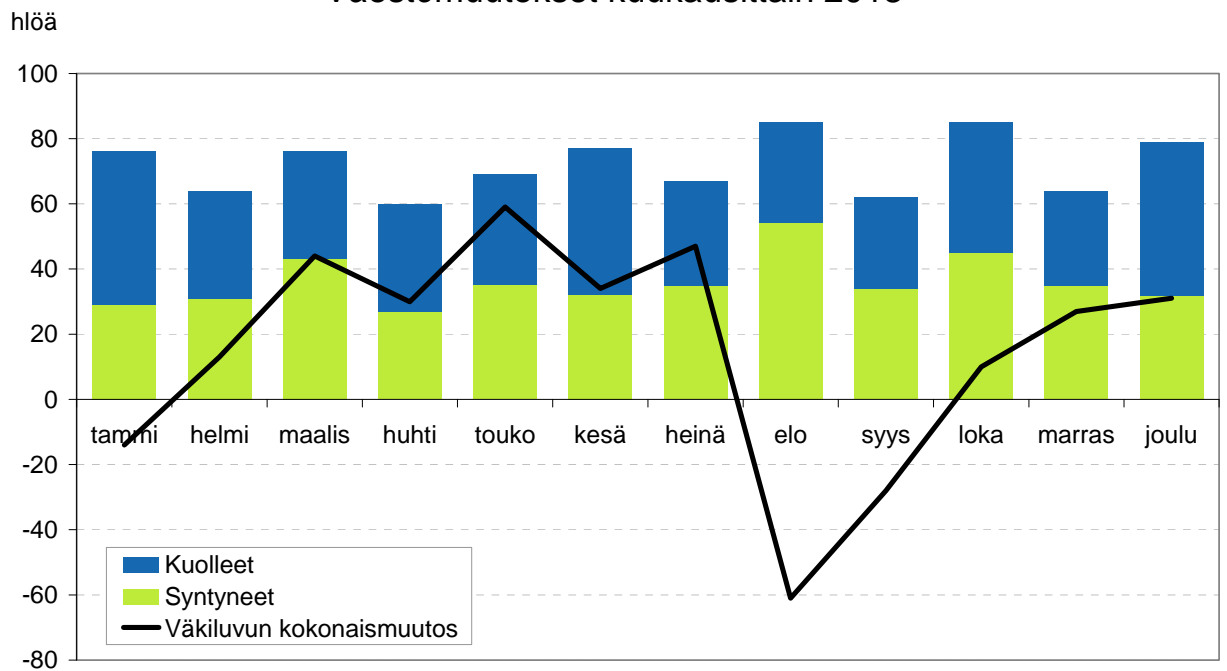
Kuntarakenteessa tapahtuneet muutokset ovat vahvistaneet Lohjan asemaa seutukeskuksena Länsi-Uudellamaalla. Metropolihallintoa uudistettaessa Lohja on osoittanut kiinnostuksensa olla siinä mukana.

3.2 Väestö ja muuttoliike

Lohjan kaupungin väestömäärän kasvu edellisestä vuodesta oli vähäistä, mikä osaltaan kertoo käsillä olevan taantuman vaikutuksista. Kuntaliitoksen myötä Lohjalle tuli 7 662 asukasta lisää. Vuoden 2013 alussa Lohjan väkiluku oli 47 516 henkilöä ja vuoden lopussa 47 703 henkilöä. Väestö kasvoi 0,4 %. Taajamaosayleiskaavassa asetettuun 1,5 %:n vuosittaisen kasvun tavoitteeseen on paljon matkaa. Lohjan väestörakenteen tulevan tasapainoisuuden takia olisi tärkeää, että kaupungin väkiluku kasvaisi riittävällä, vähintään prosentin tahdilla vuosittain. Siten myös kaupungin tuleva palvelutaso saataisiin verovaroin turvattua.

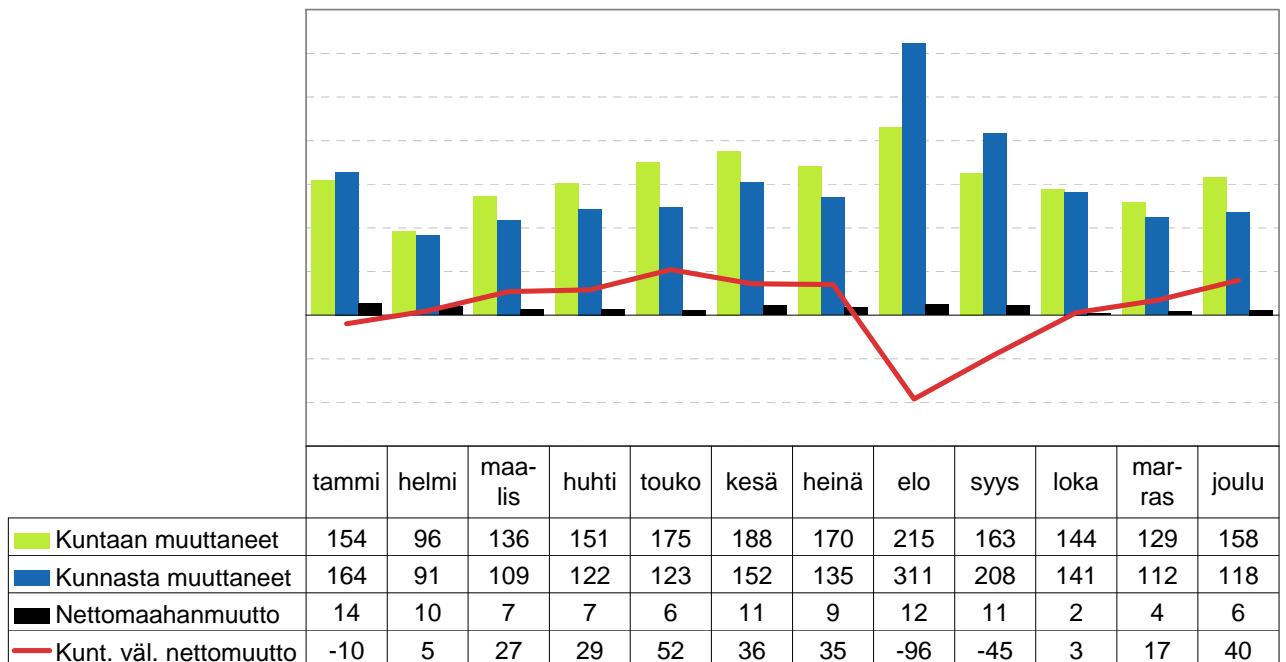
Lohjan väestöstä 35 % asuu Lohjan keskustan osa-alueella, 19,1 % Etelä-Lohjalla, 18,7 % entisen Pohjois-Lohjan alueella, 10,1 % ja entisen Länsi-Lohjan alueella, 7,9 % Nummen alueella, 4,9 % Pusulan alueella ja 3 % Karjalohjan alueella. Ruotsinkielisen väestön osuus vuonna 2013 oli 3,5 %.

Väestömuutokset kuukausittain 2013

Kuukausittaisella tasolla Lohjan väkiluku kasvoi voimakkaimmin vuoden 2013 aikana touko-kuussa, jolloin kokonaismuutos oli 59 henkeä. Elokuu puolestaan oli Lohjan väkiluvun kehityksen kannalta synkin kuukausi. Silloin Lohjan väkiluku laski 61 hengellä. Syynä tähän oli opiskelijoiden muuttaminen muualla sijaitseville opiskelupaikkakunnilleen. Väkiluvun kokonaismuutos Lohjalla oli vuoden 2013 aikana 192 henkeä kaikki kuukaudet huomioiden.

Muuttoliike kuukausittain 2013

Lohjan muuttoliike kuukausittain 2013.

Lohjan muuttoliikkeen osalta elokuu oli vuoden 2013 aikana voimakkain muuttokuukausi johon opiskelijoiden tulo- ja lähtömuutoista. Nettomuuton osalta positiivisin kuukausi Lohjalla oli toukokuu ja negatiivisin kuukausi elokuu, jolloin kuntien välinen nettomuutto oli -96 henkeä. Kokonaisuutena Lohjan nettomuutto oli vuoden 2013 aikana 93 henkeä.

Tulevina vuosina kaupungin nettomuuton tulisi ehdottomasti säilyä positiivisena, jotta väestörakenne saataisiin pysymään mahdollisimman tasapainoisena niin, että huoltosuhde ei pääse väestön ikääntymisen myötä vääristymään. Ikääntyvän väestön tarvitsemat palvelut olisi pystyttävä turvaamaan työssä käyvän väestön maksamilla verotuloilla, jotta radikaaleihin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin ei tarvitsisi ryhtyä.

Nettomaahanmuutto Lohjalla oli vuoden 2013 aikana varsin vähäistä. Tammikuu oli tässä mielessä vilkkain kuukausi.

3.3 Tontinmyynti ja rakennusluvut

Kaupunki on vuonna 2013 myynyt omakotitontteja 16 kpl, liike- ja teollisuustontteja 4 kpl sekä vuokrannut omakotitontteja 2 kpl ja liike- ja teollisuustontteja 1 kpl.

Kaupunki on myynyt omakotitontteja kaavoitetuilta alueilta keskimäärin 23 tonttia vuodessa ajanjaksolla 2006–2013. Yksityiset maanomistajat ovat myyneet kaava-alueilta vuosina 2006–2013 keskimäärin 31 asuntonttia ja haja-asutusalueilta keskimäärin 19 rakennuspaikkaa vuodessa. Vuonna 2013 yksityisten maanomistajien tonttien myynti oli kaavatonttien osalta 24 ja haja-asutusalueen osalta 15 rakennuspaikkaa eli selvästi keskimääräistä tasoa vähemmän. Omakotitonttien ostajista on ollut 90 % lohjalaisia. Tonttikysyntää olisi järvenrantatonteista, joita ei Lohjalla juurikaan ole tarjolla. Muualla Lohjalla tonttitarjontaa on runsaasti, eli sijaitsevatko tarjolla olevat tontit kysynnän näkökulmasta oikeissa paikoissa. Tonttikysyntä on hiipunut edelleen loppuvuodesta 2013. Ennen vuotta 2013 eli ennen Lohjan, Karjalohjan ja Nummi-Pusulan kuntaliitosta ei myyntimäärissä ja hinnoissa ole mukana liitoskuntien tietoja. Vaikka vuoden 2013 tiedoissa on mukana liitoskuntien tiedot, ovat myyntimäärät selvästi vanhan Lohjan keskimääräisen tason alapuolella. Liitoskunnista myytiin kaupungin toimesta ainoastaan 1 omakotitontti vuonna 2013.

Kaupungin kaava-alueilta myymien omakotitonttien hinnat olivat vuonna 2013 keskimäärin 38 euroa/m². Yksityisten kaavatonttien keskihinta oli 49 euroa/m².

Vuonna 2013 myönnettiin rakennuslupia uusille asuinrakennuksille 67 kpl, yhteensä 113 asunnolle. Lupia myönnettiin 63 erillispientalolle ja 2 rivitalolle (11 asuntoa). Asuinrakennuksia puolestaan valmistui 96 kpl ja asuntoja 118 kpl.

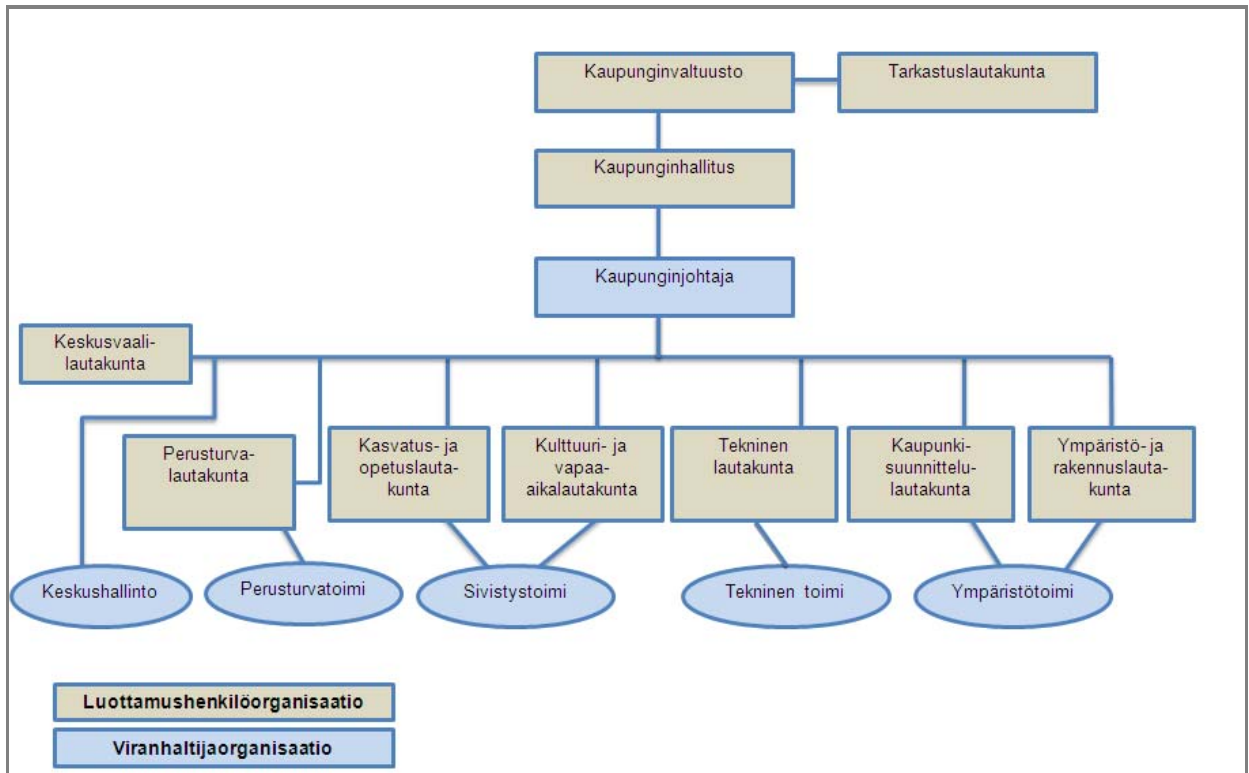
Myönnetyt rakennusluvut, kpl	2013
erilliset pientalot	63
rivi- ja ketjutalot	2
asuinkerrostalot	2

Valmistuneet rakennukset	2013
erilliset pientalot	91
rivi- ja ketjutalot	4
asuinkerrostalot	1

4 KAUPUNGIN HALLINTO

4.1 Organisaatio

Luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatio muuttui Karjalohjan ja Nummi-Pusulan liittyessä Lohjan kaupunkiin vuoden 2013 alusta alkaen. Lautakuntarakenne uudistui sekä viranhaltijaorganisaation sisällä tapahtui muutoksia.

Lohjan kaupungin organisaatio vuonna 2013

4.2 Toimielimien poliittinen jakauma ja puheenjohtajat

Lokakuun 2012 kunnallisvaaleissa Lohjan kaupunginvaltuuston kokoonpano muodostui seuraavanlaiseksi:

SDP 12
 Kokoomus 10
 Perussuomalaiset 7
 Vasemmistoliitto 6
 Vihreät 5
 Keskusta 5
 Meidän Lohja 3
 RKP 1
 Kristillisdemokraatit 1

Vuoden 2013 aikana Kokoomuksen valtuutettu Janne Laakkonen siirtyi Perussuomalaisten ryhmään ja Perussuomalaisten valtuutettu Ahti Nauska perusti oman, Kaupunkilaisten parhaaksi –nimisen ryhmänsä.

Kaupunginhallituksen 13 paikkaa jakautuivat seuraavasti: Kokoomus 3, SDP 3, Perussuomalaiset 2, Keskusta 2, Vasemmistoliitto 1, Vihreät 1 ja Meidän Lohja 1. Lisäksi hallitukseen kuului entisen Karjalohjan kunnan alueelta asiantuntijajäsen (Kesk).

Valtuuston puheenjohtajana toimi Joonas Räsänen (SDP) ja hallituksen puheenjohtajana Irene Äyräväinen (KOK).

4.3 Lohjan kaupungin henkilökunta

Palvelukeskus	Vakinaiset				Määräaikaiset			Työllistetyt		Oppisopimus		Oppilas, harjoittelija ja kokoaik.	Yht.	Yht. ilman työllis- tettyjä
	koko- aik.	osa- aik.	osa- aik. eläk.	sivu- toi- miset	koko- aik.	osa- aik.	sivu- toi- miset	koko- aik.	osa- aik.	koko- aik.	osa- aik.			
Keskushallinto	62	6	2	0	8	0	0	0	0	1	0	0	79	79
Perusturvatoimi	691	93	18	0	170	28	5	9	1	22	0	0	1037	1027
Sivistystoimi (sis. sivu- toim.tuntiopett. ja kerho-ohjaajat)	1024	148	14	21	248	55	172	6	15	7	9	0	1719	1698
Tekninen toimi	331	23	3	0	41	1	0	2	0	2	0	0	403	401
Ympäristötoimi	61	2	3	0	4	0	0	1	0	0	0	0	71	70
Yhteensä 31.12.2013	2169	272	40	21	471	84	177	18	16	32	9	0	3309	3275
Yhteensä 31.12.2012	2014	250	33	20	485	85	187	19	9	42	4	0	3148	3120

Lohjan kaupungin henkilökunta 31.12.2013

Lohjan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2013 lopussa 3 309 henkilöä. Näistä vakinaisia oli 2502, määräaikaisia 732 sekä työllistettyjä ja oppisopimusopiskelijoita 75. Määräaikaisen henkilöstön osuus, 24,4 %, on vähän laskenut edellisestä vuodesta, mutta on edelleen yli kunta-alan keskiarvon (21 % vuonna 2012).

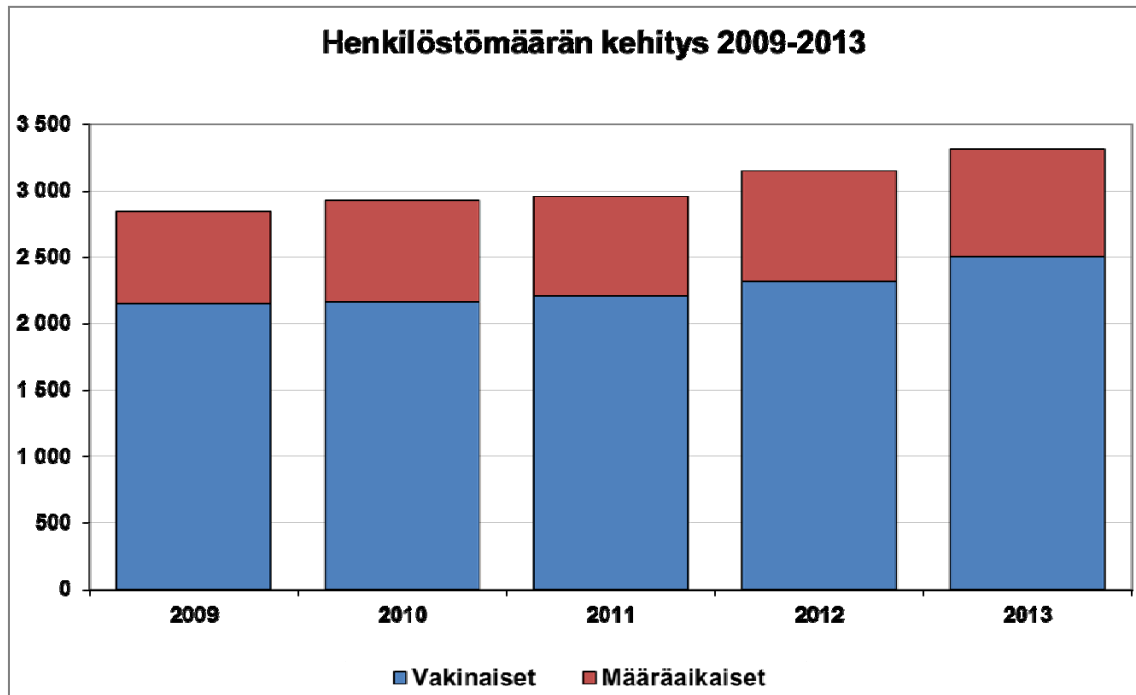
Henkilöstön keski-ikä oli viime vuoden lopussa tasan 45 vuotta. Se on hieman noussut edellisestä vuodesta (44,6 vuotta). Henkilöstöstä yli 60 % on alle 50-vuotiaita ja alle 40-vuotiaiden osuus on kolmannes henkilöstöstä. Vakinaisesta henkilökunnasta lähes puolet on ollut Lohjan kaupungin palveluksessa vähintään 10 vuotta. Alle viisi vuotta kaupungin palveluksessa olleita on 27 % vakinaisesta henkilöstöstä.

Eläkkeelle vuonna 2013 jäi 64 henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle 54 ja työkyvyttömyyseläkkeelle 10. Osa-aika-eläkkeelle siirtyi 7 työntekijää. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäettiin ensisijaisesti tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja mielenterveyden ongelmien vuoksi.

Kaupungin henkilöstö on varsin hyvin koulutettua. Kaupungin henkilöstöstä 22 %:lla on ylempi korkeakoulututkinto tai tutkijan koulutus, 11 %:lla alimman korkeaasteen ja 16 %:lla alemman korkeakouluasteen tutkinnot sekä 42 %:lla keskiasteen tutkinto. Perusasteen tutkinto on 8 %:lla henkilöstöstä.

Vuonna 2013 henkilöstön sairauspoissaolot henkeä kohti nousivat hieman edellisestä vuodesta, mutta ovat edelleen turvallisesti alle kunta-alan keskiarvon (keskimäärin 17,2 päivää työntekijään kohden). Yhteensä sairauspoissaolopäiviä oli 50 300, eli keskimäärin 15,2 päivää työntekijää kohden. Sairauspoissaolot olivat korkeimmat niillä tulosalueilla, joissa työ on fyysisesti raskasta. Työtapaturmia koko henkilökunnalle sattui lähes saman verran kuin edellisenä vuonna, yhteensä 164 kappaletta. Pääasiassa tapaturmat olivat lieviä ja liittyivät työssä tai työmatkalla sattuneisiin kaatumisiin ja putoamisiin. Tapaturmien aiheuttamien sairauspoissaolopäivien määrä laski jonkin verran edellisestä vuodesta.

Henkilöstön tyytyväisyyttä mitattiin tammi-helmikuun vaihteessa 2014 tehdyllä tyytyväisyyskyselyllä. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 65,3 % henkilöstöstä. Kyselyn tarkoituksena on mitata yleisellä tasolla henkilöstön tyytyväisyyttä työhön, työyhteisöön, työolosuhteisiin, palkitsemiseen ja kehittymismahdollisuuksiin. Samaan aikaan toteutettiin erillinen johtamiskysely, jossa henkilöstö sai arvioida oman lähiesimiehensä toimintaa ja johtamista. Tyytyväisyyskyselyn perusteella henkilöstö on tyytyväisintä työn sisältöön ja mielekkyyteen, sen arvostus on jopa kasvanut jonkin verran edellisestä kyselystä vuonna 2011. Tyytyväisyys työolosuhteisiin ja työhyvinvointiin on myös korkealla tasolla. Vaikka tyytyväisyys työn organisointiin ja työyhteisön toimintaan onkin noussut edellisestä kyselystä, on sen osalta vielä parantamisen varaa. Kehitettävää on myös palkitsemisessa ja kehittämisessä.

Vuosien 2009-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

4.4 Asuminen ja asuntotuotanto

4.4.1 Asuntokunnat ja asumisväljyys

Kaupungin asuntokanta oli vuoden 2012 lopussa 23 519 asuntoa, joista omakotitaloasuntoja 50 %, kerrostaloasuntoja 33,2 % ja rivitaloasuntoja 14,9 %. Vuosina 2001–2012 kaupungin asuntokanta on kasvanut 3 013 asunnolla ja asuntokuntien määrä 2 554 asuntokunnalla. Asuntokannan vuosittainen kasvu on ollut keskimäärin 1,3 % ja asuntokuntien määrän kasvu 1,2 %, kun taas koko kaupungin väestön kasvu vastaavana aikana oli 0,7 % vuodessa. Tämä kehitys näkyy asumisväljyyden kasvuna, asuntojen pinta-alan kasvamisena sekä toisaalta asuntokunnan keskikoon pienentymisenä. Asuntokunnan keskikoko vuonna 2012 oli 2,14 henkilöä (2001: 2,26) ja pinta-ala 40,8 m²/henkilö (2001: 36,6 m²/hlö). Haja-asutusalueilla asumisväljyys on hieman suurempaa kuin taajama-alueilla. Lohjalla asumisväljyys on suurempi kuin keskimäärin Uudellamaalla, jossa se on 36,6 m² henkilöä kohden. Koko maassa asumisväljyys on 39,6 m².

Asuntokuntien keskikoon pienentyminen ilmenee myös perhetyyppien muuttumisessa, sillä yksin asuvien määrä kasvaa ja yli 2 henkilön asuntokuntien määrä laskee. Yhden henkilön asuntokuntia oli 37,2 % kaupungin asuntokunnista vuonna 2012, kun vuonna 1990 osuus oli 29 %. Näistä asuntokunnista 52,8 % asui kerrostaloasunnoissa. Valtaosa eli noin 72 % asuntokunnista on 1–2 henkilön asuntokuntia. Yli 65-vuotiaiden asuntokuntien määrä vuoden 2012 lopussa oli 6 335, joka on 29,4 % kaikista asuntokunnista. Yli 75-vuotiaiden asuntokuntia oli 2 796.

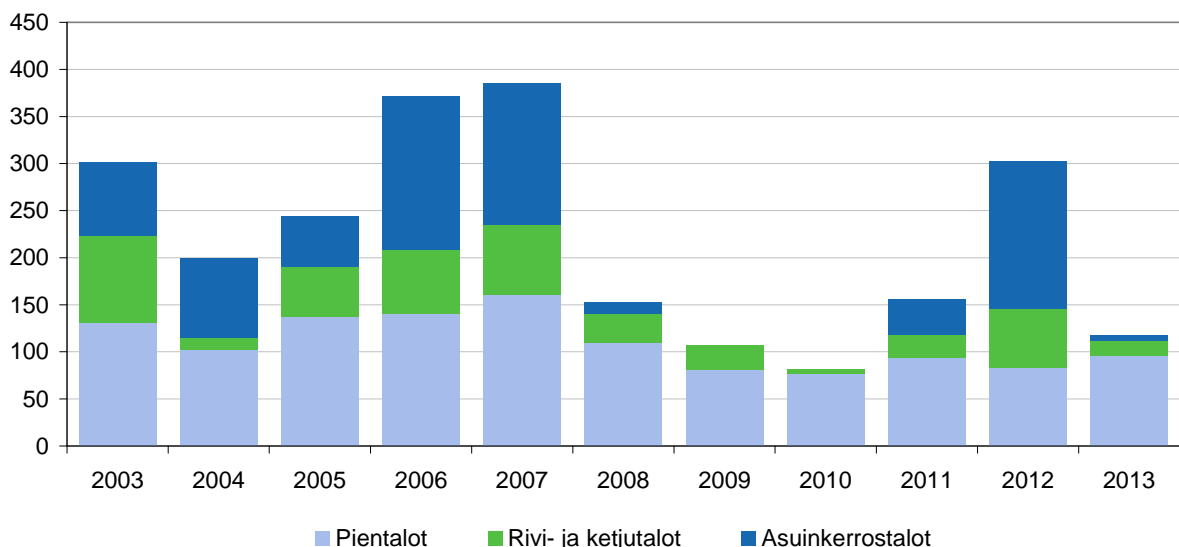
4.4.2 Asuntotuotanto Lohjalla

Vuonna 2013 koko Lohjan alueella valmistui yhteensä 118 asuntoa, joista 96 kpl oli omakotitaloasuntoja, 16 kpl rivi- tai ketjutaloasuntoja ja 6 kpl kerrostaloasuntoja.

Vuosien 2000–2013 koko Lohjan alueella on valmistunut yhteensä 3838 asuntoa eli keskimäärin 274 asuntoa vuodessa. Valmistuneiden asuntojen lukumäärä on ylittänyt 300 asuntoa mm. vuosina 2006, 2007 ja 2012, jolloin on valmistunut kerrostalokohteita. Hajarakentamisen osuus vuosittain valmistuneista omakotitaloista on 2000-luvulla ollut noin 20–30 %.

Valmistuneet uudet asunnot 2003–2013

(vuodet 2003–2012 Lohja, vuosi 2013 uusi Lohja = Karjalohja, Lohja ja Nummi-Pusula yhteensä)

Valmistuneet asunnot 2003–2013

4.4.3 Vuokra- ja asumisoikeusasuntotilanne

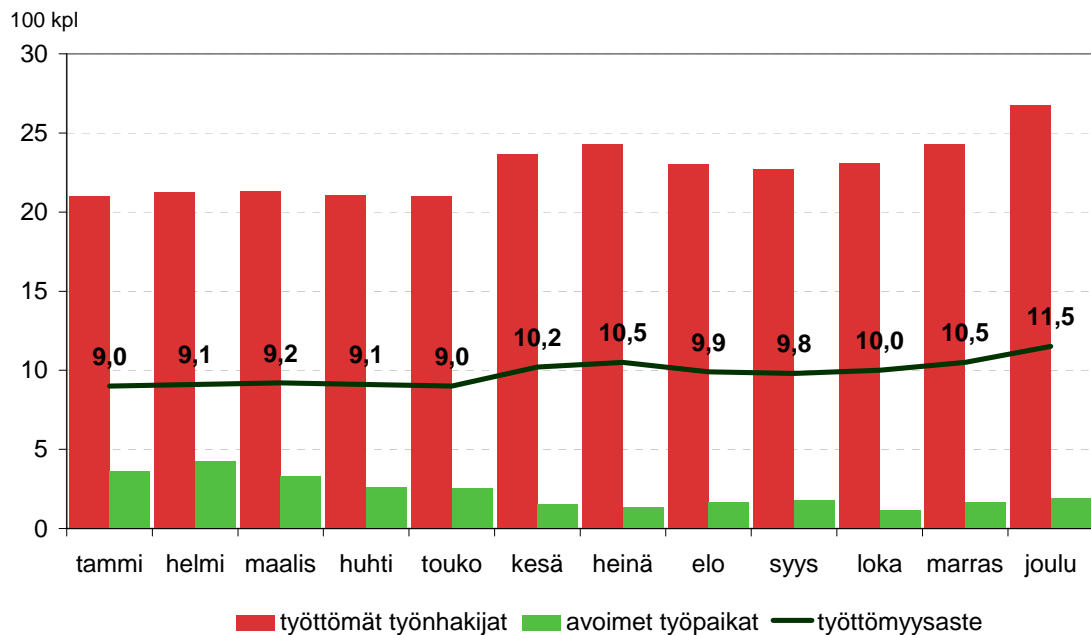
Omistusasuntojen määrä kasvaa, jolloin taas vuokra-asuntojen osuus vähenee. Vuonna 2012 asunnoista omistusasuntoja oli 65,5 %, vuokra-asuntoja 22,8 % ja asumisoikeusasuntoja 1,4 %. Vuokra-asunnossa asuvien osuus Lohjalla vuonna 1995 oli vielä lähes 30 %. Uudellamaalla vuokra-asunnoissa asuvien osuus on noin 35 %. Arava- ja korkotukivuokra-asuntojen osuus Lohjalla (5,3 asuntoa 100 asukasta kohti) oli vuonna 2012 valtakunnallista keskiarvoa (7,2) alempi. Asumisoikeusasuntojen osuus on viime vuosina pysynyt lähes muuttumattomana.

4.5 Työllisyys ja elinkeinot

Lohjan työttömyysaste pysytteli koko vuoden 2013 ajan keskimäärin 10 prosentin tuntumassa. Kausivaihtelut luonnollisesti hieman muuttivat tilannetta vuoden aikana. Vuodenvaihteen aika on tässä mielessä negatiivisen kehityksen aikaa, kun esimerkiksi rakennustyömailla on tällöin hiljaisempi kausi. Työttömien työnhakijoiden määrä noudatteli vuoden aikana samaa jaksovaihtelua työttömyysasteen kehityksen kanssa. Avointen työpaikkojen määrä Lohjalla oli vuoden 2013 aikana suurimmillaan helmikuussa.

Tilastokeskuksen analyysin mukaan nuorten työttömyyden kausivaihtelu johtuu osaltaan siitä, että oppilaitoksista valmistuvat nuoret alkavat jo aikaisin keväällä hakea ensimmäistä valmistumisen jälkeistä työpaikkaansa tai toissijaisesti mitä tahansa kesätyötä. Opintojaan yhä jatkavat nuoret alkavat viimeistään maaliskuussa etsiä kesätöitä rahoittaakseen opintonsa ja opiskelijaelämänsä. Tällä tavalla siis suuri joukko nuoria tulee samanaikaisesti työmarkkinoille.

Työttömyysaste, työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat 2013

Lohjan työttömyysasteen, työttömien työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen kehitys vuonna 2013.

Yleensä runsaan nuorisotyöttömyyden jakso alkaa huhtikuussa ja jatkuu kesäkuun puolelle. Runsaimmillaan työttömyys on toukokuussa. Heinäkuussa tilanne normalisoituu, kun nuoret ovat saaneet töitä tai ovat siltä kesältä luopuneet työhausta. Lohjan osalta tässä tilanteessa kehitys tapahtuu hieman yleiseen kausivaihteluun nähden myöhemmin.

5 ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

5.1 Kunta- ja palvelurakennemuutoksen toteuttaminen

Vuosi 2013 oli ensimmäinen yhdistyneen kunnan toimintavuosi. Lohjan, Karjalohjan ja Nummi-Pusulan yhdistyminen sujui hyvin ilman suuria ongelmia. Lohja on nyt 47700 asukkaan suurkunta, joka on pinta-alaltaan 1110 km². Lohja on asukasluvun perusteella 22. suurin kunta ja pinta-alan perusteella 79 suurin (kuntia on 320 kpl) Lohja on kuntarakennelain tarkoittama vahva peruskunta ja samalla myös Länsi-Uudenmaan seutukeskus.

Uusi kuntarakennelaki tuli voimaan kesällä 2013. Sen mukaan kaikkien kuntien piti viimeistään marraskuussa ilmoittaa valtiolle, minkä kunnan tai kuntien kanssa ryhdytään valmistelemaan kuntaliitoksia. Juuri tehtyjen kuntaliitosten vuoksi vastauksen antaminen oli Lohjalle vaikeaa. Lohjan johdolla järjestettiin Länsi-Uudenmaan kunnille kaksi neuvottelua, joissa yritettiin löytää näkemyksiä Länsi-Uudenmaan tulevasta kuntarakenteesta. Mitään selkeää linjaa ei löytynyt. Lohja ilmoitti valtiolle, että Lohja haluaa ensin selvyyden vireillä olevasta SOTE-uudistuksesta ja metropolihallinnosta, ennenkuin se voi ryhtyä uusiin kuntaliitosvalmisteluihin.

Valtion toimesta valmisteltiin sosiaali- ja terveyspalvelujen suurta uudistusta, josta käytettiin mm. ilmaisia SOTE-ratkaisuja. Tämä hanke on työllistänyt kuntia, myös Lohjaa paljon. Valmistelutyö on aiheuttanut hämmennystä kunnissa ja monilta osin pysäyttänyt kuntien ja kuntayhtymien omat kehittämistoimet. Mitään valmista ei syntynyt ja toimintavuoden 2013 päättyessä SOTE-ratkaisu oli edelleen täysin auki.

Valtion toimesta valmisteltiin myös Uudellemaalle kokonaan uutta metropolihallintoa. Valmisteluun kutsuttiin mukaan 14 kpl pääkaupunkiseudun ja kehysalueen kuntia, mutta ei Lohjaa. Lohjalla poliitikot linjasivat tilannetta niin, että Lohja haluaa olla mukana tulevassa metropolialueessa ja -hallinnossa. Lohjan näkemyksen esilletuomiseksi Lohjan edustajat ovat tervitelleet useissa eri yhteyksissä metropolihallintoa valmistelevia virkamiehiä ja ministereitä. Toimintavuoden päättyessä metropolihallinnon valmistelu on täysin kesken.

Lohjan naapurikunta Vihti aloitti kuntaliitosneuvottelut Espoon ja Kirkkonummen kanssa. Jos tämä liitos toteutuu, sillä on kauaskantoisia vaikutuksia Lohjalle ja koko Länsi-Uudellemaalle. Muita kuntaliitosneuvotteluja ei Länsi-Uudellamaalla ole käyty vuoden 2013 aikana.

5.2 Seutuyhteistyö

Aluekehittämisen vuotta leimasi seudullisen yhteistyösopimuksen KasvuKraft syntyminen ja toiminnan organisoituminen. Elinvoima- ja kilpailukyky-yhteistyön kohteina ovat erityisesti elinkeinojen kehittäminen, seudun palvelut, työllisyyspolitiikka, MAlle maankäyttö, asuminen, liikenne ja elinkeinot sekä seudun edunvalvonta. Kehittämisen linjauksia ohjaa kolme teemaa:

- Vesi- ja ympäristöteema,
- Taipuisa teollisuus elinkeinoelämää uudistamassa ja
- Lepo ja loppo, joka vahvistaa asumista ja vapaa-aikaa.

Teknologiaseudun uudistamistarpeeseen vastattiin Kestävän liiketoiminnan kehittämisen ja HINKU-hiilineutraalit kunnat –hankkeiden avulla. Kunnissa luotiin käytäntöjä hiilineutraalien toimintojen aikaan saamiseksi ja yritykset teettivät hiilidioksidipäästömittauksia muutoksen ja energiatehokkuuden toteuttamiseksi ja siten kannattavuutensa parantamiseksi. Novagon toiminta-alue päätti osallistua Seutukaupunkiverkoston työskentelyyn ja Älykkään ja vihreän kaupungin-hankkeen valmisteluun vesi-teemalla. Verkostossa käynnistettiin myös

urheilumatkailupilotti, johon alueemme osallistuu ja vahvistaa siten osaltaan vetovoimaamme.

Matkailutoimialan kehittämiseksi laadittiin yhteistyössä alueen yrittäjien kanssa strategia ja sen hyväksyivät myös Novago-kuntia laajemmin reuna-alueellamme olevat Kirkkonummi, Vihti ja Karkkila. Yhteisen matkailun myynti- ja markkinointiyhtiö LUMOn käynnistymiseen sitoutuivat 26 yritystä panostamaan koko alueelta, joista 13 Lohjalta.

TEMin Innovaatioverkostossa käynnistettiin InnoHUB-pilotit ja Länsi-Uusimaa hyväksyttiin kokeiluun. Pilotin aikana on tarkoitus yhdistää yrityksiä ja toimijoita uudella tavalla ensin BusinessLohja-toimitalon palvelujen kehittämiseksi ja siirtää virtuaalisesti koko Novagon toiminta-alueelle. Hanke tukee YritysSuomi Länsi-Uusimaan yritysneuvontapisteiden toiminnan kehittämistä.

Kestävän yhdyskuntarakenteen ja MAlle asioiden osalta valmistui Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma. Infraratkaisuihin yritettiin edistää Hanko-Hyvinkää radan sähköistysuunnitelmien etenemisestä ja Kehä V hankkeen väyläajattelun toteutumisesta.

Uudessa BusinessLohja yrittäjätalossa on lisäksi tilat myös nuorten kasvuyritysten kehittämispalveluille, jotka sijaitsevat yhtiön yrityshautomossa nimeltään Yrityslinko - Företagsslungan. Keväällä kyseisiin tiloihin siirtyi Keksintösäätiön Protopajan toiminta, sekä yksi säätiön työntekijä. Mahdollisuus siirtää toiminta ja konekanta Novagon tiloihin syntyi TEM:in päätöksestä siirtää keksintösäätiön Tuoteväylä-palvelu Uudenmaan ELY-Keskukseen. Tässä yhteydessä protopajalle etsittiin uutta kotia, ja Novago osoittautui parhaaksi vaihtoehdoksi. Protopaja palvelee Länsi-uudenmaan keksijöitä ja nuoria yrittäjiä, lisäksi sen toivotaan houkuttelevan uusia yrityksiä seudulle. Protopaja tarjoaa myös maksullisia palveluja kaikenkoisille yrityksille.

6 SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

6.1 Sisäisen valvonnan organisointi ja painopisteet tilikaudella 2013

Lohjan kaupungin sisäinen valvonnan järjestämiseen liittyvästä ohjeistuksesta vastaa kaupunginhallitus. Käytännössä kaupungin lautakunnat valvovat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista omalla toimialallaan. Johtavien viranhaltijoiden sekä esimiesten tehtävänä on toteuttaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa omalla vastuualueellaan. Kaupungin sisäisen valvonnan ohjeessa on selvitetty operatiivisen valvonnan toteuttamiseen liittyvät vastuut ja korostettu samalla jokaisen kaupungin organisaatiossa olevan henkilön omaa vastuuta osana kaupungin sisäistä valvontajärjestelmää. Sisäisen valvontaympäristön normiperustana ovat hallintosääntö ja toimialakohtaiset johtosäännöt, sisäisen valvonnan ohje, muut pysyväisluonteiset ohjeet ja toimintaperiaatteet, sopimushallinta, johdon etiikka ja kaupungissa vallitseva organisaatiokulttuuri, henkilöstöpolitiikka sekä Lohjan kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallinta. Hallintosääntö ja johtosäännöt ovat päivitetty uuden Lohjan (1.1.2013) toimintaympäristöä vastaavaksi.

Kaupungin sisäinen tarkastus valvoo kaupungin sisäisen valvontajärjestelmän toimivuutta sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa hyväksytyin toimintavaltuutuksen nojalla. Sisäisen tarkastuksen resurssivahvuus on 0,7 henkilötyövuotta jakautuen varsinaiseen sisäiseen tarkastukseen ja controller- toimintoon. Kaupungin johtamis-, suunnittelu- ja ohjaukseen varmistavat käytännössä sen, että hyvän sisäisen valvonnan periaatteet näkyvät operatiivisessa toiminnassa. Sisäisen valvonnan toimivuutta on tarkastettu pistokokein sekä tilintarkastuksen että sisäisen tarkastuksen toimesta.

Tilikauden 2013 aikana tarkastuspäällikön henkilöresurssia on kohdennettu vahvasti controllerin työhön valtuuston antamien sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Sisäisen tarkastuksen tehtäviin on kuluneella tilikaudella kuulunut benchmarkkaus-projektin vetäminen. Projekti on osa tuottavuusohjelmaa ja siinä on verrattu Lohjan kaupungin talouden ja palvelutuotteiden tunnuslukuja ja palvelujen tuottamistapaa toimialoittain valittuihin vertailukuntiin. Sisäinen tarkastus on mm. tarkastanut ja arvioinut kaupungin henkilöstöpäätösten asianmukaisuutta, ns. sisäisen edustamisen ja kokouskulujen tarkoituksenmukaisuutta sekä ostolaskujen tiliöinti- ja hyväksymisprosessia.

Tehtyjen pistokokeiden, säännöllisen arviointi- ja varmistustyön ja olemassa olevan dokumentaation perusteella voidaan johtopäätöksenä todeta, ettei sisäisen valvonnan rakenteessa ja toimivuudessa ole tilikaudella 2013 havaittu sellaisia kaupungin operatiiviseen toimintaan vaikuttavia olennaisia puutteita, jotka edellyttäisivät välittömiä toimenpiteitä. Yksittäisiä heikkouksia ja puutteita toki on ja niihin on annettu kehittämissuhteet, joiden toteutumista seurataan sekä sisäisen tarkastuksen että tilintarkastuksen toimesta säännöllisin väliajoin. Osa puutteista liittyy vanhentuneiden tietojärjestelmien ominaisuuksiin ja ne korjautuvat uuden tietoteknologian myötä. Kaikista tehdyistä tarkastuksista ja selvityksistä on laadittu sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen mukaisesti joko raportti tai muistio, johon on kirjattu keskeiset havainnot ja niiden perusteella tehdyt kehittämissuhteet.

6.2 Riskienhallinta

Kaupungin riskienhallintapolitiikka, jossa on dokumentoitu mm. riskienhallinnan tehtävät ja vastuut Lohjan kaupungissa, hyväksyttiin kaupunginhallituksessa keväällä 2013 ja käsiteltiin valtuustossa. Kaupungin riskienhallinnan ohjausryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Kaikkien toimialojen riskienhallintasuunnitelmat sekä kaupungin turvallisuussuunnitelma ovat päivitetty tilikauden 2014 alkuun mennessä vastaamaan kuntaliitosten jälkeen muuttunutta toimintaympäristöä ja muita toiminnassa tapahtuneita olennaisia muutoksia. Turvallisuussuunnitelman ja kaupungin valmiussuunnitelman osalta kaupunki on jatkanut kehittämishankkeita,

joissa arjen turvallisuutta ja varautumista poikkeusoloihin (mm. myrskyistä aiheutuvat sähkökatkokset) on parannettu ennalta ehkäisevää riskienhallintaa tehostamalla. Hyväksytyt riskienhallintapolitiikan mukaisesti riskienhallintasuunnitelmien toteutumisen seurantaan, päivitykseen ja raportointiin on jo panostettu aikaisempia vuosia enemmän, vaikka kehittämistarpeita on edelleenkin. Riskienhallinnan toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan riskienhallintaportaalissa. Lohjan kaupunginhallituksen ja ylimmän johdon tiedossa ei ole tilinpäätöshetkellä Lohjan kaupunkiin kohdistuvia muita vaateita, kuin eri oikeusasteissa kesken olevat oikeusprosessit.

7 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

7.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Yhdistyneen kaupungin ensimmäisen vuoden tulos muodostui lähelle alkuperäistä talousarviota. Toimintatuotot sekä verotulot muodostuivat ennakoitua suuremmaksi, mutta toimintakulujen kasvu ei toteutunut suunnitellusti ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen menojen kasvusta johtuen, kaupungin tulos päättyi 1,7 milj. euroa alijäämäiseksi. Tulos kasvoi vuoden 2012 liittyneiden kuntien yhteenlasketusta tuloksesta 7,8 milj. euroa ja verrattuna alkuperäiseen 2013 vuoden talousarvioon tulos heikkeni vain 0,4 milj. euroa.

Toimintatuotot tosin kasvoivat suunniteltua enemmän, mutta ne eivät riittäneet kattamaan ennakoitua suurempaa menojen kasvua. Tuloslaskelman ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 4,6 % ja toimintakulut 1,0 % verrattuna muutettuun talousarvioon, jolloin toimintakate heikkeni 0,3 %.

Alla olevissa kappaleissa toimintatuottojen ja toimintakulujen osalta vertailu tehdään vuoden 2013 muutettuun talousarvioon, koska vuoden 2012 vuoden kolmen kunnan yhteenlaskettu tilinpäätös sisältää eriä, jotka eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2013 tilinpäätöksen kanssa.

Toimintatuotoissa myyntituotot ylittyivät 2,9 % sosiaali- ja terveystaloudellisten palvelumaksujen, työterveyshuoltokorvausten, kuljetuspalveluiden myynnin, henkilöstöpalveluiden myynnin sekä muiden myyntitulojen kasvaessa. Maksutuotot ylittyivät 8,4 %, joka pääosin johtui budjetoitua suuremmista hammaspalvelu- ja tutkimusmaksuista, erilaisista asumis- ja hoivapalvelumaksuista, pääsymaksuista sekä maankäyttösopimusten takia. Päivähoitomaksujen tuotto jäi 12,6 % ennakoidusta. Tukien ja avustusten ylittymiseen 13,8 %:lla keskeisimmin vaikutti odotettua suurempi kuntaliitosavustuksen yhteydessä maksettava valtionosuuksien menetyksen kompensatio. Muissa tuotoissa asuntojen vuokratuotot ylittyivät 8,4 % sekä rakennusten vuokratuotot 2,7 %. Käyttöomaisuuden myyntivoitot vastaavasti jäivät ennakoidusta niin, että kokonaisuutena muiden toimintatuottojen kasvuksi jäi vain 1,5 %.

Ulkoisissa toimintakuluissa palkat ja palkkiot toteutuivat 1 %:n alle muutetun talousarvion. Henkilöstösivukulut ylittyivät 0,6 % eläkekulujen ylityksen ollessa 2,4 % ja muiden henkilöstösivukulujen jäädessä 6,7 % alle budjetoidun.

Palvelujen ostot kasvoivat alkuperäisestä talousarviosta 5,8 % ja muutetusta 2,9 %. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalvelujen ostot kasvoivat selvästi yli kustannusindeksin muutoksen, vaikka palvelutoimintaa siirrettiin kaupungin tuotettavaksi. Palvelukustannusten kasvuun vaikuttivat lisäksi konepalvelujen ulkopuoliset ostot, vammaispalvelukulut, kuljetuskorvaukset ja henkilöstövuokraus.

Materiaalien hankinnat jäivät 3,7 % alle muutetun talousarvion, mikä pääosin johtui leudon syksyn aiheuttamasta lämmityksen ja osin sähkön kulutuksen alenemisestä. Avustuksissa muut avustukset yhteisöille ylittyivät 159,8 % johtuen kaupungin ja Liikuntakeskus Oy:n uudesta sopimuksesta. Toimeentulotukimenot alittuivat 8,0 % ja työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi 43,2 % sekä työllistämisen kuntalisä ylittyi 43,2 %. Muut toimintakulut ylittyivät 9,2 %.

Kaupungin tuloslaskelmassa toimintakate heikkeni 0,7 % verrattuna epäviralliseen kuntien yhteenlaskettuun vuoden 2012 tilinpäätökseen. Toimielimittäin ulkoinen toimintakate parani verrattuna muutettuun talousarvioon; Tarkastuslautakunnan toimintakate 13,8 %, yleisen luottamushenkilöhallinnon toimintakate 15,7 %, keskushallinnon toimintakate 3,5 %, kaupunkisuunnittelulautakunnan 76,0 %, ympäristö- ja rakennuslautakunnan toimintakate 9,1 %, ympäristö- ja rakennuslautakunnan jaoston 3,0 %, Vastaavasti toimintakatteet heikkenivät; Perusturvalautakunnan toimintakate 0,9 %, kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakate 1,3

%, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toimintakate 1,8 %, tekninen lautakunnan toimintakate 2,8 %.

Kunnallisveron tuotto kasvoi kuntien yhteenlasketusta edellisvuoden kunnallisveron tuotosta 6,4 % ja kiinteistöveron tuotto 9,9 %. Yhteisöveron tuotto 3,5. Tuloveroprosentti oli 19,50 ja kiinteistöveroprosentit olivat; yleinen kiinteistöveroprosentti 0,9 %, vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 0,45 %, muuhun kuin vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 1,05 % sekä rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,0 %. Valtionosuudet vähenivät 1,3 %.

Lohjan kaupungin vuosikatteeksi muodostui 9,8 milj. euroa, joka oli 206 euroa asukasta kohden ja 3,4 % toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteismäärästä. Edellisen vuoden vuosikate oli 1,6 milj. euroa, vuosikate parani edellisestä vuodesta 8,3 milj. euroa ja asukasta kohden laskettuna 174 euroa.

Kun kaupunginvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset poistot olivat 11,6 milj. euroa, muodostui tilikauden tulos 1,7 milj. euroa alijäämäiseksi.

Vesi- ja viemärilaitos sisältyy kaupungin tilinpäätöksen lukuihin. Vesihuoltolaitoksesta kuitenkin esitetään liitetietoina erikseen vesihuoltolain 20 §:n mukainen eriytetty tilinpäätös.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

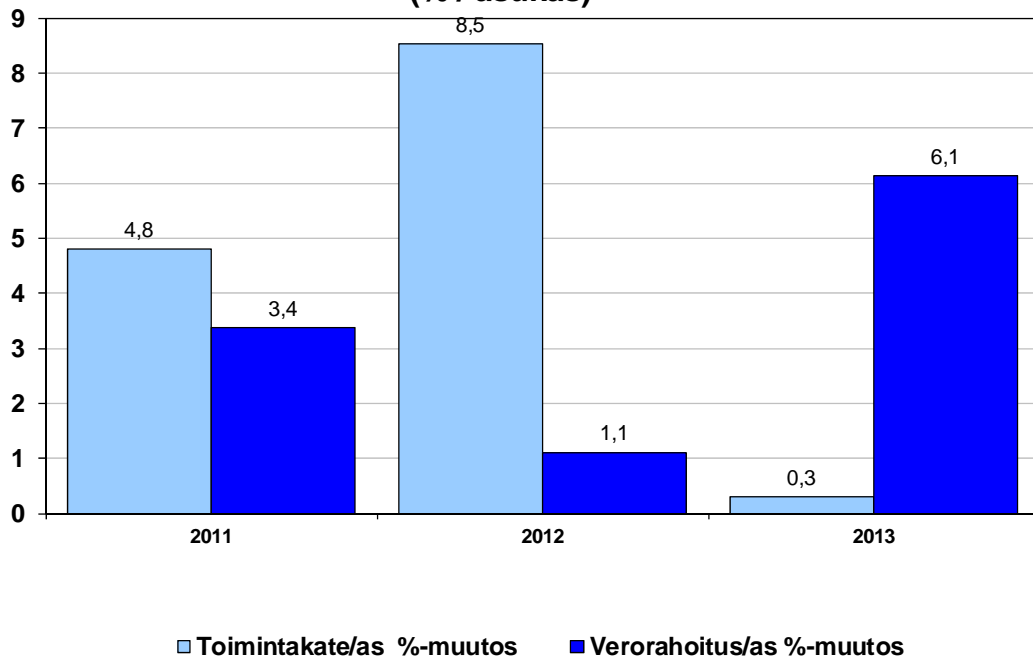
(ulkoiset erät) 1000 €
2013

Toimintatuotot	50 961
Toimintakulut	283 699
Toimintakate	-232 738
Verotulot	179 744
Valtionosuudet	63 504
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	135
Muut rahoitustuotot	798
Korkokulut	1 414
Muut rahoituskulut	203
Vuosikate	9 826
Poistot ja arvonalentumiset	11 602
Tilikauden tulos	-1 775
Poistoeron lisäys/vähennys	82
Tilikauden alijäämä	-1 694

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

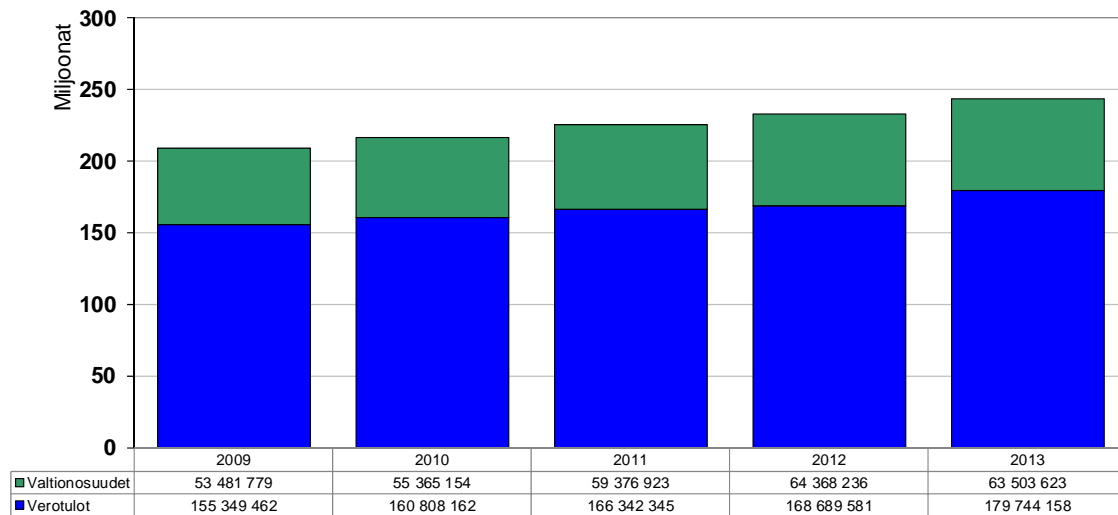
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,0
Vuosikate/Poistot, %	85
Vuosikate, euroa/asukas	206
Asukasmäärä	47 703

Toimintakate ja verorahoitusmuutos vuosina 2011-2013 (% / asukas)

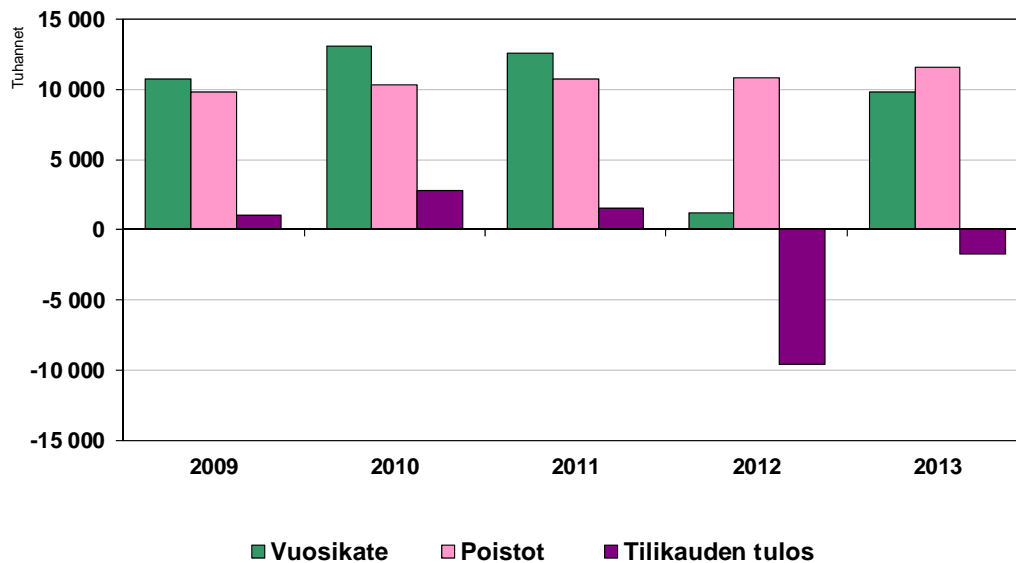
Vuosien 2011-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

Verotulot ja valtionosuudet 2009-2013

Vuosien 2009-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

Vuosikate, poistot, tilikauden tulos 2009-2013

Vuosien 2009-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

7.2 Investoinnit ja toiminnan rahoitus

Investoinnit kasvoivat edellisestä vuodesta 4,2 %. Suurempiin investointeihin olisi ollut mahdollisuudet, kun myönnettyistä määrärahoista jäi käyttämättä 5,7 milj. euroa. Tilahankkeissa vuoden 2013 suurin kohde oli Ojamon koulun ilmastoinnin uusiminen. Kaikkiaan tilahallinnon hankkeisiin käytettiin 9,6 milj. euroa. Vesi- ja viemärlaitoksen hankkeisiin käytettiin 1,8 milj. euroa sekä liikenneväylien ja yleisten alueiden rakentamiseen 4,0 milj. euroa. Kunnallistekniikan suurimmat kohteet olivat Puruskorventien alikulkusilta ja tiejärjestelyt sekä alueellinen vesihuolto. Kaikkiaan vuoden 2013 investointeihin sisältyi lukuisia pienehköjä peruskorjaus- ja kunnostushankkeita.

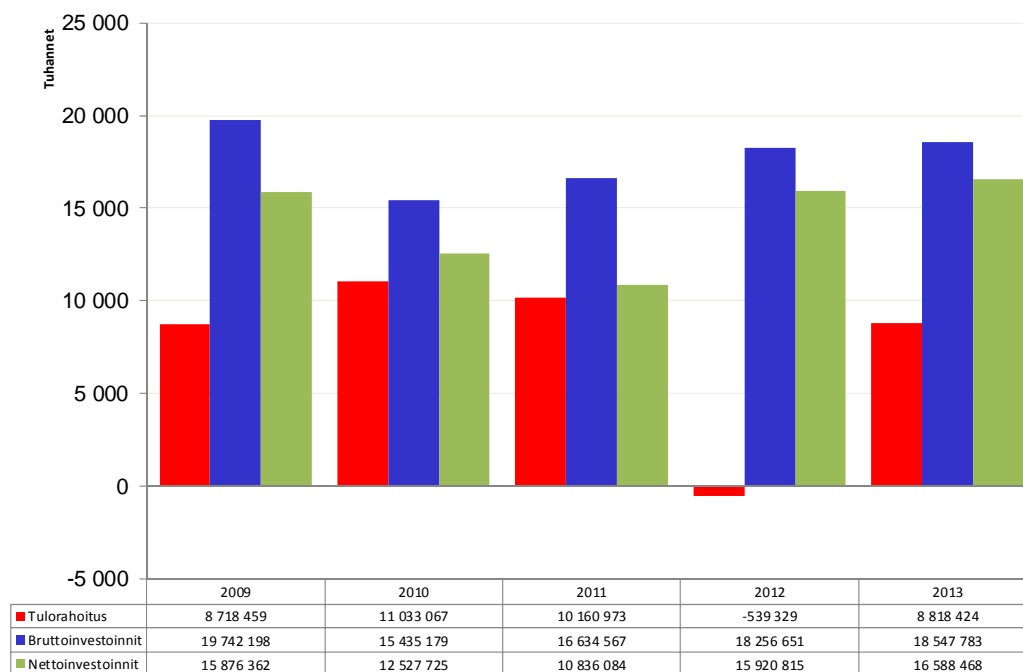
Kiinteän omaisuuden hankintaan käytettiin 1,3 milj. euroa, tietohallinnon investointeihin 0,6 milj. euroa. Loppuosa investoinneista muodostui perusterveydenhuollon, kirjaston, varhaiskasvatuksen ja kiinteistötoimen irtaimistohankinnoista.

Investointeihin jäi vuonna 2013 käytettäväksi tulorahoitusta 8,8 milj. euroa. Investointeihin oli käytettävissä vakuutuskorvauksia tai valtion avustuksia 0,3 milj. euroa. Investointien rahoituksessa myös omaisuuden myynnin merkitys väheni edellisen vuoden tasolta, kun kiinteistöjen ja osakkeiden myynnistä kertyi yhteensä 1,7 milj. euroa. Toiminnan ja investointien kokonaisrahavirrassa menot olivat 7,8 milj. euroa suuremmat kuin tulot. Edelliseen vuoteen verrattuna kokonaisrahoituksen tilanne parani 8,7 milj. euroa.

Vuoden kuluessa kaupunki otti uusia pitkäaikaisia lainoja yhteensä 15 milj. euroa ja lyhytaikaisen lainojen määrä väheni 5,6 milj. eurolla. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 6,5 milj. euroa ja kaupungin lainojen kokonaismäärä kasvoi 2,9 milj. eurolla. Rahoitustarpeita katettiin lisäksi liittymismaksutuloilla, saatavien tuloutuksilla, korottomien velkojen lisäyksellä sekä käyttämällä kassavarajoja. Korottomissa veloissa merkittävimmät erät olivat ostovelat ja lomapalkkajaksotukset sivukuluineen.

Rahoitusosuuksilla vähennetyistä investoinneista rahoitettiin tulorahoituksella 53,7 %, kun vastaava prosentti edellisenä vuonna oli 7,0 %. Pääomamenojen tulorahoitusosuus kuvaa tulorahoituksen suhdetta investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärään, joka vuonna 2013 oli 39,63 %.

Tulorahoitus, bruttoinvestoinnit, nettoinvestoinnit 2009-2013

Vuosien 2009-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT**(ulkoiset erät)**

	2013
	1 000 €
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	9 826
Tulorahoituksen korjauserät	-1 008
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-18 548
Rahoitusosuudet investointimenoihin	258
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 702
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 770
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainojen lisäys	
Pysyvien vastaavien saamisten lisäys	12
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 503
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 579
Oman pääoman muutokset	
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 048
Rahoituksen rahavirta	4 954
Rahavarojen muutos	-2 816
Rahavarat 31.12.	2 829
Rahavarat 1.1.	5 645

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**2013**

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	
5 vuodelta, €	-33 559 170
Investointien tulorahoitus, %	53,7
Lainanhoitokate	1,4
Kassan riittävyys, pv	3
Asukasmäärä	47 703

7.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Pysyvissä vastaavissa 11,6 milj. euron poistojen jälkeen aineellisten hyödykkeiden määrä kasvoi 3,1 % eli 6,3 milj. euroa, mikä kohdistui rakennuksiin, kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin sekä keskeneräisiin hankkeisiin. Toimeksiantojen varat laskivat 0,1 milj. euroa. Vaihtuvissa vastaavissa pitkäaikaiset saamiset pienenevät vuoden aikana 0,6 milj. Lyhytaikaiset saamiset nousivat 0,2 milj. euroa ja Rahoitusarvopaperit pysyivät edellisen vuoden tasolla. Rahat ja pankkisaamiset pienenevät 2,8 milj. euroa.

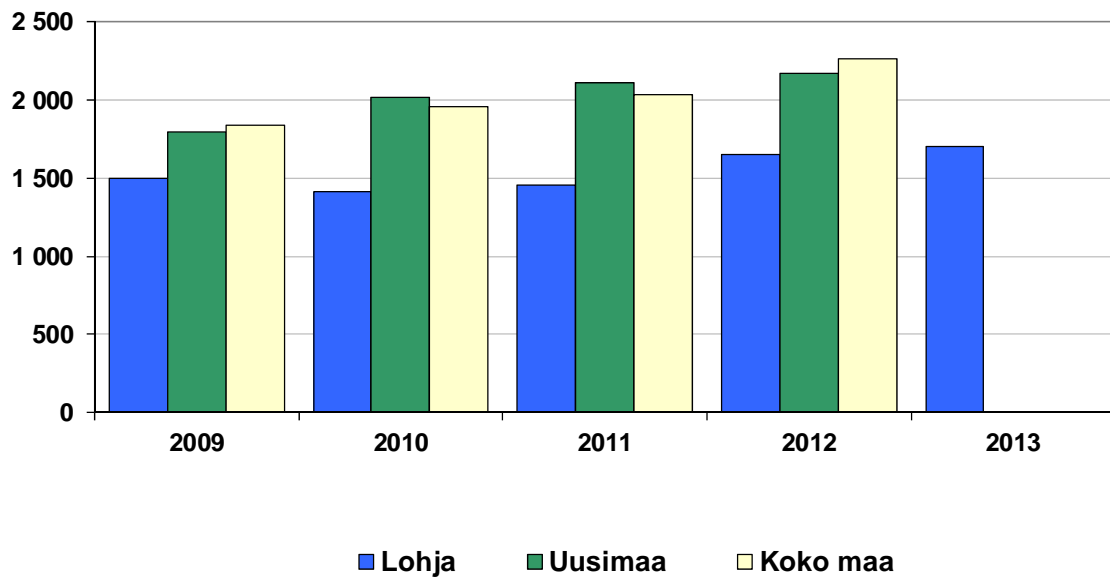
Taseen loppusumma kasvoi edellisestä vuodesta 0,86 % eli 2,2 milj. euroa oman pääoman pienentyessä 1,7 milj. euroa tilikauden alijäämän johdosta ja vieraan pääoman kasvaessa 3,7 milj. euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi 9,4 milj. euroa. Lyhytaikainen vieras pääoma puolestaan laski 5,7 milj. euroa, kun lainat rahoituslaitoksilta pienenevät 5,4 milj. euroa, lainat konserniyhtiöiltä 0,5 milj. euroa, ostovelat 0,7 milj. euroa sekä muiden velkojen pienentyessä hivenen. Toisaalta siirtovelat kasvoivat 0,7 milj. euroa ja saadut ennakot kasvoivat 0,3 milj. euroa.

Kaupungin omavaraisuusaste heikkeni edellisestä vuodesta ja oli 53,6 %, kun se edellisenä vuonna oli 54,7 %. Pitkän aikavälin kehitys onkin ollut voimakkaasti negatiivinen, kun omavaraisuusaste vielä vuonna 2004 oli 76,3 %. Kaupungin lainamäärä kasvoi noin 2,9 milj. euroa ja oli asukasta kohden laskettuna vuoden lopussa 1 703 euroa.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	aloittava tase		VASTATTAVAA	aloittava tase	
	2013 milj. €	2013 milj. €		2013 milj. €	2013 milj. €
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA		
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	127 910	127 910
1. Aineettomat oikeudet	868	834	II Arvonkorotusrahasto	127	127
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 814	1 803	III Muut omat rahastot		
3. Ennakkomaksut			IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 133	22 588
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 694	-9 455
II Aineelliset hyödykkeet			B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Maa- ja vesialueet	36 806	35 332	1. Poistoero	1 847	1 929
2. Rakennukset	111 914	106 783	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	58 475	54 902	C PAKOLLISET VARAUKSET		
4. Koneet ja kalusto	3 768	4 025	1. Eläkevaraukset	50	69
5. Muut aineelliset hyödykkeet			2. Muut pakolliset varaukset	1 228	846
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 130	6 685	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
III Sijoitukset			1. Valtion toimeksiannot	2	2
1. Osakkeet ja osuudet	29 355	29 414	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 314	1 339
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	17	21
3. Muut lainasaamiset	3 410	3 410	E VIERAS PÄÄOMA		
4. Muut saamiset	56	37	I Pitkäaikainen		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	57 326	48 214
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	929	1 005	3. Lainat julkisyhteisöiltä	699	931
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus			6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet	65	64	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	6 270	5 765
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet			II Lyhytaikainen		
4. Muu vaihto-omaisuus			1. Joukkovelkakirjalainat		
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 611	25 064
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä	233	242
Pitkäaikaiset saamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	3 383	3 882
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	615	348
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	8 892	9 558
3. Muut saamiset	1 763	2 360	7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 109	2 170
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	21 078	20 354
Lyhytaikaiset saamiset			VASTAAVAA YHTEENSÄ	264 149	261 904
1. Myyntisaamiset	4 462	4 261	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
2. Lainasaamiset	989	26	Omavaraisuusaste, %	53,6	54,7
3. Muut saamiset	2 353	3 616	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	40,7	
4. Siirtosaamiset	1 165	1 703	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 439	13 133
III Rahoitusarvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	240	276
1. Osakkeet ja osuudet	630	628	Lainakanta 31.12., 1000 €	81 251	78 333
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 703	1 649
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainasaamiset, 1000 €	3 410	3 410
4. Muut arvopaperit			Asukasmäärä	47 703	47 516
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 199	5 017			
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	264 149	261 904			

Lainakanta €/as, 2009-2013

7.4 Kokonaistulot ja menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	50 961	Toimintakulut	283 699
Verotulot	179 744	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	63 504	Korkokulut	1 414
Korkotuotot	135	Muut rahoituskulut	203
Muut rahoitustuotot	798	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 476	- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	-364
		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-105
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	258	Investointimenot	18 548
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 702	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	
Antolainasaamisten vähennykset		Lyhytaikaistenlainojen vähennys	5 579
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 503
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Oman pääoman vähennykset	
Oman pääoman lisäykset		Pysyvien vastaavien saamisten lisäys	12
Kokonaistulot yhteensä	310 625	Kokonaismenot yhteensä	315 489

8 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

8.1 Lohjan konsernirakenne

Lohjan kaupunkikonserniin kuuluu 15 tytäryhtiötä ja yksi säätiö. Kaupungin omistusosuus ja määräämisvalta on 11 yhtiössä 20 % tai suurempi, kuitenkin enintään 50 %. Kaupunki on jäsenenä kuudessa kuntayhtymässä.

Tytär- ja osakkuusyhtiöt jakaantuvat niiden toiminnan perusteella seuraavasti:

Tytäryhtiöt:

- asunto- ja kiinteistöyhtiöt	8 kpl
- liike- ja toimitilayhtiöt	3 kpl
- palvelujen tuotantoyhtiöt	4 kpl
- palvelutalossäätiö (kiinteistöt)	1 kpl

Osakkuusyhtiöt

- asunto- ja kiinteistöyhtiöt	7 kpl
- liike- ja toimitilayhtiöt	3 kpl
- palvelujen tuotantoyhtiöt	1 kpl

Kuntayhtymät

- perusturvan kuntayhtymä	4 kpl
- ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät	1 kpl
- hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun kuntayhtymät	1 kpl

Vuonna 2013 liitettiin Lohjan kaupunkikonserniin Karjalohjan ja Nummi-Pusulan kuntien tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt sekä kuntayhtymien osuudet. Kuntaliitoksen jälkeen jatketaan kaupungin konsernirakenteen yksinkertaistamista. Uutena konserniyhtiönä perustettiin Lohjan Kiinteistöt Oy, jonka tarkoituksena on hallinnoida uusia rakenteilla olevia työterveyshuollon sekä geriatrian tiloja.

8.2 Tytäryhtiöiden tärkeimmät tapahtumat

Lohjan Vuokra-asunnot Oy omistaa 39 vuokratalokohdetta, jotka ovat valmistuneet vuosina 1967-2012. Kohteissa on yhteensä 1425 asuntoa. Vuonna 2013 yhtiö laati kehittämissuunnitelman, joka sisältää korjausten pitkän tähtäimen suunnitelman. Omistaja on päättänyt sulauttaa 31.12.2014 Lohjan vuokra-asunnot Oy:n Nummi-Pusulan Vuokra-asunnot Oy:n, Koy Keppihevosen ja Koy Passinpellon.

Vuoden aikana asunnonvaihtoja oli 251 kpl eli 18,4 % koko asuntokannasta. Vuokratappio tyhjiä asunnoista kasvoi 311 000 euroon (vuonna 2012 180 000 euroa).

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimintavuoden 2013 alusta Lohjaan liittyivät Karjalohjan ja Nummi-Pusulan kunnat. Tämän myötä liikuntatoimen kenttä laajeni merkittävästi. Siirtyneiden kuntien alueelta yhtiön hallintaan siirtyi yhdeksän sisäliikuntatilaa, 19 ulkoliikunta- tai lähiliikuntapaikkaa sekä lisäksi 20 kilometriä ulkoilureittejä/hiihtolatuja. Liikuntajärjestöjen määrä lisääntyi kahdellatoista järjestöllä. Liitosprosessia voidaan liikunnan osalta pitää vähintään liitosta edeltäneellä tasolla ja useissa tapauksissa palveluiden taso jopa nousi.

Liikuntapalveluiden kokonaissuoritemäärä vuonna 2013 oli 1 229 840, jossa on 92 940 suorituksen nousu (+8,2 %) vuoteen 2012 verrattuna (1 136 900). Kuntaliitoksen aiheuttama liikuntasuoritteiden lisäys oli 58 601 suoritetta.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toiminnassa Neidonkeitaan kävijämäärä pieneni edellisestä vuodesta 2,0 %. Muiden yhtiön ylläpitämien liikuntatilojen käyttäjien ja ohjattuun toimintaan osallistuneiden kokonaissuoritemäärä sen sijaan kasvoi edellisestä vuodesta 11,4 %. Ulkoliikuntapalvelujen kasvu oli 10,3 %, sisäliikuntatilojen käyttö 16,2 % ja jäähallin käyttäjämäärien kasvu oli 7,0 %.

Liikuntakeskuksen toimintakulut olivat 5,6 milj. euroa kulujen noustessa edellisestä vuodesta 37,4 %. Kulujen nousu selittyy pitkälti LLK Oy:n ja Lohjan kaupungin välisellä uudella yhteistoimintasopimuksella. Toiminnasta saadut tulot kasvoivat 10,5 % ja olivat 1,8 milj. euroa. Yhtiön toimintatulot kattoivat menoista 32,2 %, kun vastaava suhdeluku edellisessä vuonna oli 40,1 %. Lohjan kaupungin avustus palvelujen tuottamiseen oli 3,9 milj. euroa. Toimintavuoden aikana Liikuntakeskus jatkoi sähköisten kassa-, kulunvalvonta- ja tilanvarausjärjestelmien käyttöönottoa. Lisäksi nettimyyni ja -varaustoiminta laajenivat.

Lohjan Liikuntahallit Oy:n omistamassa Tennarissa toteutettiin mittava pääsisäänkäynnin yläpuolisen katon korjaustyöt. Liikuntahallien käyttäjämäärä pieneni edellisestä vuodesta. Käyttäjämäärissä kasvua oli kuntosalilla, kampaaluhallilla sekä lukiosalilla.

Energiayhtiön lämpöenergian myyntiin vaikutti edellistä lämpimämpi vuosi. Lohjan Energiahuolto Oy Loher toimitti vuonna 2013 lämpöä yhteensä 297 asiakkaalle yhteensä 107 081 MWh. Kasvua edellisvuodesta oli n. 10 %. Myynti alitti budjetin 4 %:lla. Uusia lämpösopimuksia solmittiin kuusi ja yksi asiakaskiinteistö purettiin. Suurin muutos toiminnassa on ollut Lohjan Biolämpö Oy:ltä hankitun energian osuuden kasvu, joka on vaikuttanut sekä Mondilta ostetun että itse tuotetun energian vähenemiseen. Uusi lämpölaitos toimi vuonna 2013 ensimmäisen kokonaisen vuoden. Loher tuotti voittoa 0,5 milj. euroa, joka oli liikevaihdosta 6,3 %:a.

8.3 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin vuosikatteen muodostui 19,5 milj. euroa ja 19,3 milj. euron poistojen jälkeen tilikauden tulokseksi 0,2 milj. euron ylijäämä, josta kaupungin osuus oli -1,7 milj. euroa. Konsernin osalta ylijäämäisen tuloksen tekivät mm. Lohjan Liikuntakeskus Oy, Lohjan Energiahuolto Oy, Virkkalan Lämpö Oy ja HUS. Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymän tulos oli 1,6 milj. euroa ylijäämäinen. Pääosin asuintalovarausten purkamisesta syntyneiden tilinpäätössiirtojen ja vähemmistöosuuksien eliminoinnin jälkeen konsernin tilikauden alijäämäksi muodostui 0,4 milj. euroa.

KONSERNITULOSLASKELMA (1000 €)

	2013
Toimintatuotot	150 086
Toimintakulut	385 160
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	7
Toimintakate	-235 066
Verotulot	179 744
Valtionosuudet	77 272
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	63
Muut rahoitustuotot	809
Korkokulut	2 616
Muut rahoituskulut	707
Vuosikate	19 498
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	19 295
Tilikauden yli- ja alipariarvot	
Tilikauden tulos	203
Tilinpäätössiirrot	-597
Vähemmistöosuudet	-33
Tilikauden yli/alijäämä	-427

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	38,97
Vuosikate/Poistot, %	101,05
Vuosikate, euroa/asukas	408,73
Asukasmäärä	47703

8.4 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1000 €)

	2013
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	19 498
Tulorahoituksen korjauserät	-662
Investointien rahavirta	
Investointimenot	29 520
Rahoitusosuudet investointimenoihin	258
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 768
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 659
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	1
Antolainasaamisten vähennykset	
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 327
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 857
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 376
Oman pääoman muutokset	-159
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	46
Vaihto-omaisuuden muutos	-157
Saamisten muutokset	2 654
Korottomien velkojen muutokset	1 494
Rahoituksen rahavirta	6 971
Rahavarojen muutos	-1 688
Rahavarat 31.12	11 900
Rahavarat 1.1.	13 588
	-1 688

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2013
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	- 39 386 905,97
Investointien tulorahoitus, %	65,48
Lainanhoitokate	1,77
Kassan riittävyys	10,15

Konsernin rahoituslaskelmassa investoinnit olivat 29,5 milj. eurossa. Suurimmat investoinnit kaupungin lisäksi olivat Lohjan Vuokra-asunnoilla, Loherilla, HUS:lla ja Länsi-Uudenmaan ammattikoulutus kuntayhtymällä. Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta oli 8,7 milj. euroa alijäämäinen vuonna 2013. Alijäämäisestä rahavirrasta rahoitettiin 7,0 milj. rahoituksen rahavirralla ja konsernin rahavarat pienenivät vuoden aikana 1,7 milj. euroa.

Lainamääränsä lisäsivät vuoden aikana kaupungin lisäksi Lohjan Vuokra-Asunnot Oy sekä Eteva. Konsernin tulorahoitus parani edellisestä vuodesta, johtuen kaupungin tuloksesta verrattuna edellisvuoteen. Koko konsernin investointien tulorahoitusprosentti oli 65,5 %, kun se edellisenä vuonna oli 15,8 %.

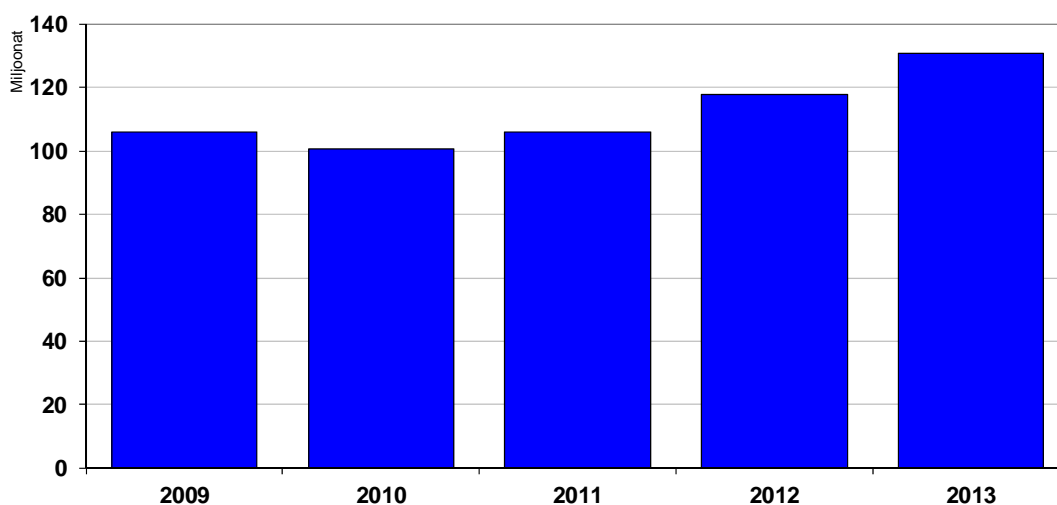
8.5 Konsernitaseen tarkastelu

1000 €					
VASTAAVAA	31.12.2013	1.1.2013	VASTATTAVAA	31.12.2013	1.1.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT	312 251	302 790	OMA PÄÄOMA	141 280	141 888
Aineettomat hyödykkeet	5 705	5 956	Peruspääoma		
Aineettomat oikeudet	1 782	1 845	Osuuskuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	127 910	127 910
Muut pitkävaikutteiset menot	3 923	4 111	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Aineelliset hyödykkeet	301 429	291 593	Muut omat rahastot	127	127
Maa- ja vesialueet	41 425	39 813	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 006	2 013
Rakennukset	175 923	172 731	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	11 529	11 702
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 621	58 962		-427	
Koneet ja kalusto	8 379	8 969	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	714	666
Muut aineelliset hyödykkeet	151	175	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	7 200	6 604
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 930	10 943	Poistoero	3 434	3 582
Sijoitukset	5 117	5 241	Vapaaehtoiset varaukset	3 766	3 022
Osakkuusyhteisöosuudet	2 207	2 351	PAKOLLISET VARAUKSET	3 207	2 603
Osakkeet ja osuudet	2 822	2 804	Eläkevaraukset	152	181
Muut lainasaamiset	23	23	Muut pakolliset varaukset	3 055	2 422
Muut saamiset	66	63	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 665	1 711
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 249	1 342	VIERAS PÄÄOMA	189 856	185 276
VAIHTUVAT VASTAAVAT	30 422	34 617	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	107 406	99 207
Vaihto-omaisuus	1 655	1 498	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	7 397	6 821
Saamiset	16 867	19 531	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	23 338	28 444
Pitkäaikaiset saamiset	1 823	2 420	Saadut ennakat	947	626
Lyhytaikaiset saamiset	15 044	17 111	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	50 768	50 178
Rahoitusarvopaperit	4 998	3 852	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	343 922	338 748
Rahat ja pankkisaamiset	6 902	9 736	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	343 922	338 748	Omavaraisuusaste, %	43,50	44,11
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	46,40	ei vertailutietoa
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	11 102	11 702
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-3 357,06	-3 189,05
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	130 744	127 650
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	22,91	23,24
			Asukasmäärä	47 703	47 516

Konsernitaseen loppusumma on kasvanut avaavasta taseesta 1,5 %. Vastaavissa kasvu on kohdentunut aineellisissa hyödykkeissä rakennuksiin, kiinteisiin rakennuksiin ja laitteisiin ja keskeneräisiin hankintoihin. Sijoituksissa osakkuusyhteisöosuudet ovat vähentyneet ja toimeksiantojen varat ovat hieman vähentyneet. Saamiset ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla, rahoitusarvopaperien määrä kasvanut 1,0 milj. eurolla ja rahavarat vähentyneet 2,8 milj. euroa. Vastattavaa puolella oma pääoma on pienentynyt tilikauden alijäämän johdosta 0,4 milj. euroa vieraan pääoman kasvaessa 4,5 milj. eurolla. Vapaaehtoisia varauksia on lisätty 0,7 milj. euroa pakollisten varauksia on lisätty 0,6 milj. euroa.

Konsernin omavaraisuusaste eli oman pääoman ja varausten osuus taseen loppusummasta oli 43,5 % mikä oli 0,6 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin aloittavassa taseessa. Vastaava kaupungin tunnusluku oli 53,6 %. Konsernin alhaisempi omavaraisuusaste johtuu siitä, että varsinkin vuokratalohankkeet ja vuokrataloyhtiön suorittamat investoinnit on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla omien pääomien ollessa varsin alhaiset. Konsernitaseen oman pääoman muodostumisessa huomio kiinnittyy siihen, että valtuuston hyväksymällä poistosuunnitelmalla laskettuna Lohjan Vuokra-Asunnot Oy:n oma pääoma on 3,2 milj. euroa negatiivinen. Muiden taloyhtiöiden omat pääomat olivat yhteensä 0,9 milj. euroa negatiivisia. Muiden tytäryhtiöiden omat pääomat omat pääsääntöisesti toiminnan luonteen edellyttämällä tasolla.

Konsernin lainakanta 2009-2013

Vuosien 2009-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

8.6 Konsernivalvonnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset omistajapolitiikan linjaukset, päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä hyväksyy konserniohjeet. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 12.12.2009 voimassa olevat konserniohjeet.

Kaupunginhallitus antaa konserniohjeita koskevat yksityiskohtaisemmat yleiset ohjeet tai delegoi ohjeiden antamisvaltuudet kaupungin muulle viranomaiselle. Lisäksi kaupungin-hallitus valitsee edustajat ja ehdokkaat tytäryhteisöjen hallintoelimiin ja antaa ohjeet edustajille sekä seuraa ohjeiden noudattamista. Toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginhallitus antaa valtuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta.

Lautakunnat toimintojen vastuullisina järjestäjinä ja palvelujen ostajina antavat toimialallaan valtuuston asettamien tavoitteiden pohjalta tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Lautakunta huolehtii toimialaansa kuuluvan tytäryhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa mahdollisesti havaitsemistaan toiminnallisista ja taloudellisista poikkeamista ja muista epäkohdista kaupunginhallitukselle. Konserniohjeiden mukaisesti kaupunginjohtaja kaupunginhallituksen alaisena johtaa kaupunkikonsernia ja seuraa omistajapolitiikan toteutumista. Lisäksi tytäryhteisön on raportoitava toiminnasta vastaavalle toimielimelle sen mukaan, kun ao. toimielin on ohjeistuksessaan edellyttänyt.

Konserniohjauksen toteuttaminen kaupungin keskeisten strategisten linjausten näkökulmasta on myös keskeinen osa tarkastuslautakunnan arviointia. Kuluneen valtuustokauden aikana tarkastuslautakunta on perehtynyt Lohjan kaupungin konserniohjauksen yleisiin periaatteisiin sekä merkittävimpien tytäryhtiöiden toimintaan. Tehdyissä arvioinneissa ei ole tullut esille olennaisia puutteita konserniohjauksessa. Kuluneella tilikaudella tarkastuslautakunta on perehtynyt Lohjan Vuokra-asunnot Oy:n toimintaan ja arvioinut mm. fuusion perusteena esitettyjen synergiahyötyjen toteutumista. Tarkemmat havainnot on esitetty tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa.

9 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

9.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten muutoksia ja rahastosiirtoja on 1 775 437,91 euroa alijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelemiseksi, että

1. vähennetään investointivaroilla rahoitettujen hankkeiden poistoeroa 81 504,82 euroa;
2. poistoeron muutoksen jälkeen syntyvä, määrältään 1 693 933,09 euron alijäämä kirjataan oman pääoman tilikauden alijäämätilille.

9.2 Arvio tulevasta kehityksestä

Taloustilanne on edelleen heikkenemässä siitä, minkä pohjalle vuoden 2014 talousarvion laatiminen perustui. Vuonna 2013 kokonaistuotanto ei kasvanut ja vuoden 2014 kasvuennustetta on jouduttu korjaamaan alaspäin. Kasvuennusteen laskiessa julkiselle taloudelle aiheutuu ongelmia sopeuttamistoimien kohdentamisessa ja kunnissa joudutaan tekemään valtionosuuksien laskiessa ja verotulojen heikon kehittymisen vuoksi vaikeita päätöksiä.

Lohjan kaupungissa vuoden 2014 talousarvion verotulot ovat 2,2 % suuremmat kuin toteutuneet verotulot vuonna 2013. Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan Lohjan talousarvioon 2014 kirjatut verotulot eivät tule toteutumaan kokonaisuudessaan, kun koko kansantalouden palkkasumman on arvioitu kasvavan vain 1,2 % vuonna 2014. Tätä arviota tukevat myös alkuvuoden talouden kasvuennusteet. Sen sijaan valtionosuuksia ja kuntaliitoksesta johtuvien valtionosuusmenetysten kompensointina saatavaa yhdistymisavustusta arvioidaan kertyvän talousarvion mukaisesti.

Lohjan vuoden 2014 talousarviossa vuosikate on 11,2 milj. euroa, joka perustui toimintakatteeseen 1,8 %:n huononemiseen. Kuitenkin vuoden 2013 toimintakate oli vain 1,1 milj. euroa parempi kuin vuoden 2014 talousarvion kate. Palveluiden ostot ylittivät alkuperäisen talousarvion 7,1 % ja muutetun 2,9 % ja jos arvioidaan toimintakatteeseen heikkenevän tänä vuonna viime vuoden talousarvion muutosta vastaavasti, muodostuu vuosikatteenksi vain noin 7,1 milj. euroa ja tilikauden tulokseksi 5,4 milj. euron alijäämä.

Vuoden 2014 talousarviossa investointien määrä on 24,9 milj. euroa, minkä lisäksi vuodelta 2012 siirtyvät investoinnit nostavat määrän noin 30,9 milj. euroon ja rahoitusosuuksilla ja käyttöomaisuuden luovutustuloilla vähennetyt nettoinvestoinnit 27,4 milj. euroon. Näistä kuitenkin osa siirtynee vielä seuraavaan vuoteen. Edellä ennustetulla vuosikatteen toteutuessa samassa suhteessa kuin vuonna 2013 lainamäärä saattaisi kasvaa jopa 18 milj. eurolla. Niin tuloksen kuin rahoituksen näkökulmasta taloutta ei saada tasapainotettua kunnallisveron edes yhden prosenttiyksikön korotuksella.

10 VUODEN 2013 TOIMINTA JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

10.1 Käyttötalouden toteutuminen

10.1.1 Keskusvaalilautakunta

10 Keskusvaalilautakunta	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	-3 729	*****
Henkilöstökulut	0	0	0	-221	*****
Palkat ja palkkiot	0	0	0	-82	*****
Henkilösivukulut	0	0	0	-140	*****
Eläkekulut	0	0	0	-135	*****
Muut henkilösivukulut	0	0	0	-5	*****
Palvelujen ostot	0	0	0	-760	*****
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	0	-2 748	*****
Toimintakate	0	0	0	-3 729	*****
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	0	0	0	0	0
Kustannuslaskennalliset kulut	-2 216	0	-2 216	-2 274	102,6
Kustannuslaskennalliset erät netto	-2 216	0	-2 216	-2 274	102,6

Vuonna 2013 ei ollut säännönmukaisia vaaleja.

10.1.2 Tarkastuslautakunta

Kokonaisuutena tarkastuslautakunta saavutti vuodelle 2013 asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa kuten aikaisempinakin vuosina. Valtuuston määrärahasiksi vahvistama muutettu toimintakate oli -96 992 euroa ja vastaava toteuma oli -84 614 euroa (87,2 %). Alkuperäinen talousarvio oli 84 992 euroa ja tarkastuslautakunta olisi pysynyt siinäkin kuntaliitoksista aiheutuneista Nummi-Pusulän ja Karjalohjan tilintarkastuskustannuksista ja ko. kuntien tarkastuslautakunnan kustannuksista (kohdistuivat tilikauden 2012 arviointiin.) huolimatta. Tarkastuslautakunnan toimintakate kasvoi edellisestä tilikaudesta 7 620 euroa eli 9,9 %. Tarkastuslautakunta haki syksyllä 2013 valtuustolta 12 000 euron ylitystä alkuperäiseen talousarvioon, koska liittyneet kunnat eivät olleet tehneet varausta tarkastuskustannuksista tilinpäätöksissään ja toisaalta siksi, että vanhan Lohjan tarkastuslautakunta joutui pitämään kaksi ylimääräistä kokousta Nummi-Pusulän tilintarkastuskertomuksen johdosta.

Tarkastuslautakunta kokoontui tilikauden aikana yhteensä kaksitoista kertaa. Vanha, valtuustokaudelle 2009 - 2012, valittu tarkastuslautakunta käsiteli kevätkaudella 2013 kuudessa kokouksessa tilintarkastajan valintaa kaudelle 2013-2017, arviointikertomusta 2012, kaupunkistrategian 2009 - 2017 toteutumista ja liittyneiden kuntien vuoden 2012 tilinpäätösraportointia ja siitä aiheutuneita toimenpiteitä.

Uusi kaudelle 2012 - 2016 valittu tarkastuslautakunta kokoontui kuusi kertaa ja osallistui lisäksi yhteen tarkastuslautakunnan ajankohtaisasioita koskevaan seminaariin. Uusi tarkas-

tuslautakunta teki elokuussa tilikauden 2013 kattavan työohjelman ja valtuustokauden 2013-2016 kattavan arviointisuunnitelman, jossa on dokumentoitu vuosittaiset painotukset ja tarkastuslautakunnan jäsenten keskinäinen vastuunjako eri lautakuntien asioiden jatkuvassa seurannassa. Tilikauden 2013 arviointityö painottui keskushallinnon, vanhus- ja sairaalapalveluiden, erityispalveluiden ja terveystalvelujen johtavien viranhaltijoiden haastatteluihin sekä ympäristöjohtajan haastatteluun.

Tilintarkastusyhteisöksi kaudelle 2013-2017 valittiin tehdyn kilpailutuksen perusteella BDO Audiator Oy. Tilintarkastajien tarkastuspäiviä kertyi vuoden aikana yhteensä 55 päivää. Vastuullinen tilintarkastaja, JHTT, HTM, Tove Lindström-Koli BDO Audiator Oy:lta, raportoi tarkastuslautakunnalle tilikauden aikana neljä kertaa. Tilikauden aikana tehdyissä tarkastuksissa on varmistuttu, että Lohjan kaupungin hallinto toimii lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Tilikauden aikaisessa toiminnan tarkastuksessa painopistealueina olivat hallituksen, valtuuston, ja perusturvalautakunnan tekemien päätösten ja täytäntöönpanotoimien sekä kirjanpidon rutiinitarkastusten lisäksi mm. seuraavat kohteet:

- kuntaliitoksista aiheutuvat tarkistukset (tase, säännöt ja ohjeet, taksapolitiikka, hallinto)
- vammaispalvelulain mukaiset avustukset
- terveyskeskusmaksujen perusteet, määrääminen, laskutus ja perintä
- sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan ohjeistus
- kaupungin riskikartoitus tilintarkastuksen näkökulmasta

Yllä mainittujen tarkastusten yhteydessä on arvioitu kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytäntöjä ja toimivuutta. Tarkastuslautakunta on osaltaan varmistanut, että tilintarkastajan suositukset on toimialoilla otettu huomioon.

Sitovat tavoitteet

- Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi;
- Tilintarkastuksen, sisäisen tarkastuksen ja tarkastuslautakunnan työohjelmien koordinoiti toisiaan tukeviksi ja päällekkäisyyksiä välttäväksi tarkastuskokonaisuudeksi;
- Valtuustokaudelle 2013-2016 laaditun arviointisuunnitelman ja tilikaudelle 2013 laaditun työohjelman laatiminen ja sen toteuttaminen arviointityössä;
- Tuottavuutta, tuloksellisuutta ja tehokkuutta kuvaavien tunnuslukujen ja suoritteiden arviointi Lohjan ja vertailukuntien välillä

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma

12 Tarkastuslautakunta	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintakulut	-84 992	-12 000	-96 992	-84 614	87,2
Henkilöstökulut	-40 196	0	-40 196	-38 301	95,3
Palkat ja palkkiot	-34 151	0	-34 151	-32 291	94,6
Henkilösivukulut	-6 045	0	-6 045	-6 010	99,4
Eläkekulut	-4 525	0	-4 525	-4 845	107,1
Muut henkilösivukulut	-1 520	0	-1 520	-1 165	76,6
Palvelujen ostot	-43 614	-12 000	-55 614	-44 902	80,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-929	0	-929	-801	86,2
Muut toimintakulut	-253	0	-253	-610	241,3
Toimintakate	-84 992	-12 000	-96 992	-84 614	87,2
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	74 043	0	74 043	69 312	93,6
Kustannuslaskennalliset kulut	-1 540	0	-1 540	-1 706	110,8
Kustannuslaskennalliset erät netto	72 503	0	72 503	67 606	93,2

Tarkastuslautakunnan suoritteet

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TA2013	TP2013
Ulkoisen valvonta		
Lautakunnan kokoukset, kpl	10	12
Kustannukset / kokous	-5 203	-4 048
Tarkastuspäivät, tilintarkastajat	62	55
Ostopalvelut % kuluista	51,3	53,1
Kustannukset/tilintarkastuspäivä	-556,45	-606,9
Asukasmäärä	48347	47703
Toimiala yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	0,3	0,3
Toimintatuotot /asukas, €	0,00	0,00
Toimintakulut /asukas, €	-1,76	-1,77
Toimintakate /asukas, €	-1,76	-1,77

10.1.3 Yleinen luottamushenkilöhallinto

Kuntaliitoksen vuoksi uusi valtuusto aloitti toimintansa jo kolmen viikon kuluttua kunnallisvaaleista eli vuoden 2012 puolella. Kahdessa loppuvuoden kokouksessa valtuusto hyväksyi mm. uutta organisaatiota ohjaavat johtosäännöt ja henkilöstön siirtosopimukset.

Lohjan kaupunginhallitus on noudattanut kokouksissaan vuodesta 2011 alkaen sähköistä asioiden käsittelytapaa. Vuoden 2013 aikana työskentelytapa laajeni kaikkiin lautakuntiin ja työväliseksi valikoitui tablettitietokone. Työtavan muutos näkyi mm. selvästi pienentyneinä monistuspäästöinä.

Uuden aluedemokratiamallin hengessä valtuusto piti vuoden aikana kokoukset Nummella ja Karjalohjalla.

Valtuusto hyväksyi syyskuussa Lohjan kasvustrategian 2013 – 2021. Erillisinä ohjelma-asiakirjoina hyväksyttiin mm. tietoyhteiskuntastrategia, riskienhallintapolitiikka, maahanmuuttajien kotouttamisohjelma ja uusi kielipalvelusitoumus.

Vuoden aikana hyväksyttiin pitkään valmistellut taajamaosayleiskaava ja keskustan osayleiskaava, joka tosin otettiin vuoden 2014 puolella vielä uudelleen käsiteltäväksi.

Kaupunkikonserniin perustettiin uusi Lohjan Kiinteistöt Oy –niminen osakeyhtiö, jonka toimialana mm. on kiinteistöjen omistaminen, rakennuttaminen ja edelleen vuokraaminen.

Kaupunginvaltuusto otti kantaa kuntarakennelain uudistukseen ja siihen liittyviä selvitysalueita koskevaan valmisteluun, mutta kokonaiskuvan saamista vaikeuttivat olennaisesti kesken-eräiset metropolialueen hallintoa ja sote-alueita koskevat selvitystyöt.

Lohjan toivomuksena on päästä mukaan metropolihallinnon alueeseen. Ensisijaisena suurkuntamallina Lohja ilmoitti pitävänsä Vihdin ja Lohjan varaan rakentuvaa suurkuntaa, johon pienemmät naapurikunnat voisivat halutessaan liittyä.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Luottamushenkilöportaalin käytön laajentaminen valtuustoon, mikäli valtuusto päättää käyttöönotosta.	Luottamushenkilöportaalin käyttö laajentunut kaikkiin vakinaisiin toimielimiin valtuustoa lukuun ottamatta. Valtuustossakin porttaali on vapaaehtoisesti yleisessä käytössä.

Yleisen luottamushenkilöhallinnon tuloslaskelma

14 Yleinen luottamushenkilöhallinto	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Myyntituotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-862 688	0	-862 688	-764 449	88,6
Henkilöstökulut	-595 556	0	-595 556	-467 242	78,5
Palkat ja palkkiot	-484 478	0	-484 478	-359 464	74,2
Henkilösivukulut	-111 078	0	-111 078	-107 779	97
Eläkekulut	-93 949	0	-93 949	-97 930	104,2
Muut henkilösivukulut	-17 129	0	-17 129	-9 848	57,5
Palvelujen ostot	-220 664	0	-220 664	-253 157	114,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 299	0	-13 299	-11 434	86
Avustukset	-3 000	0	-3 000	-880	29,3
Muut toimintakulut	-30 169	0	-30 169	-31 735	105,2
Toimintakate	-862 688	0	-862 688	-764 449	88,6
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	578 525	0	578 525	692 640	119,7
Kustannuslaskennalliset kulut	-34 369	0	-34 369	-324 511	944,2
Kustannuslaskennalliset erät netto	544 157	0	544 157	368 129	67,7

Yleisen luottamushenkilöhallinnon suoritteet

Toimielin/toiminta

YLEINEN LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

Valtuuston kokoukset, kpl	10	10
* eur/valtuuston kokous	-30 235	-28 487
Hallituksen kokoukset, kpl	28	22
* eur Kaupungin hallituksen kokous	-8 615	-8 512
Henkilöstöjaoston kokoukset	12	10
*eur/kokous (kaupungin hallitus + henk.jaosto)	-12 263	-13 671
Yhdistymishallituksen kokoukset, kpl		
Toimiala yhteensä		
Toimintakulut /asukas, €	-17,84	-16,03
Asukasmäärä	48347	47703

10.1.4 Keskushallinto

Toiminnan painopiste

Keskushallinto toteutti alkuvuodesta Lohjan, Nummi-Pusulän ja Karjalohjan kuntaliitosvalmistelussa tarvittavat muutotyöt sekä liittyneiden kuntien päättämisessä tarvittavat hallinnolliset toimet. Loppuvuodesta toiminta painottui Lohjan kasvustrategian ja yhdistyneen uuden Lohjan vuoden 2014 talousarvion laadintaan. Kuntayhteistyön puitteissa seudullisesti jatkettiin yhteisen tietoteknisen tuotantoyksikön suunnittelua Raaseporin, Hangon ja Tieran kanssa. Vuoden alusta lukien Kuntien Tiera otti toiminnallisen vastuun Hiiden alueen tietotekniikkapalvelutuotannon järjestämisestä. Syksyn aikana jouduttiin Tieran yhteistoimintaan arvioimaan uudestaan. Länsi-Uudenmaan aluekehittämisessä jatkettiin klusteripohjaista, elinkeinon kehittämiseen painottuvaa ja alueen hyvinvointiin tähtäävää kehittämistyötä. Vuoden aikana käynnistettiin lähidemokratiatoiminta eri alueilla.

Keskushallinnon toiminnassa operatiiviset tehtävät, määräaikaisraportit ja suunnitelmat hoidettiin asetettujen vaatimusten ja määräaikojen mukaisesti. Keskushallinnon vastuulle määrätellyistä hankkeista käynnistettiin tuottavuuden parantamishanke, joka sisälsi mm. tuottavuushankkeen organisoimisen, benchmarkkauksen suunnittelun sekä tuottavuusrekisterin rakentamisen. Henkilöstöhallinnon osalta aloitettiin tietojärjestelmien kehittämisprojekti, jonka avulla tullaan seuraavien vuosien aikana uudistamaan niin toiminnallisia, että teknisiä henkilöstöhallinnon toimintoja.

Keskushallinnon määrärahaksi vahvistettu muutettu toimintakate alittui **167 682** eurolla, vaikka kuntaliitostehtävistä johtuen talous ja tietopalveluihin käytettiin hieman suunniteltua enemmän.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamisen lisäksi keskushallinnon toiminnan sisällöstä voidaan mainita tulosalueittain seuraavaa:

Kehittämisen- ja elinkeinopalvelut on hankkinut yritysten perustamis- ja neuvontapalvelut Länsi-Uudenmaan kuntien omistamalta Novago Yrityskehitys Oy:ltä, jonka avustamana Lohjalle perustettiin 86 yritystä. Yritysten neuvontapalvelujen kautta haettiin alueelle rahoitusta suoraan yrityksille 4,9 milj.€, starttirahaa 0,8 milj.€ ja toimintaympäristön kehittämiseen 0,9 milj.€.

Yritystalo BusinessLohja valmistui vuodenvaihteessa, johon muuttivat Lohjan elinkeinopalvelut, Novago Yrityskehitys Oy, Uudenmaan TE-toimiston Lohjan toimipiste ja Lohjan yrittäjät. Yhteispalvelukonsepti on lähtenyt liikkeelle hyvin. Hautomotiloissa toimi vuodenvaihteessa yhteensä 7 yritystä.

Nykyinen taloustilanne on nostanut Lohjan työttömyysasteen yli 10 prosenttiin vuoden lopussa. Tästä syystä kunnat toteuttivat Novago Yrityskehitys Oy:n kautta GO! -rekrypalvelut – hankkeen. Projektin kautta on 178 työtöntä saanut työn, työkokeilupaikan tai lyhytkoulutusta.

Asukasmarkkinoinnissa on osallistuttu Oma Koti-messuille huhtikuussa ja lokakuussa. Markkinoinnin tueksi on laadittu yhdessä teknisen ja ympäristötoimen kanssa opas pientalon rakentajalle. Lohjan Matkailupalvelut toteutti vuonna 2013 kaupungin markkinointisuunnitelman mukaisesti matkailijoille suunnatun tehostetun markkinointikampanjan. Vuoden aikana tehtiin Lohjanjärven palveluja esille tuova Lohjanjärven sähköinen veneilijöiden palvelukartta. Keväällä toteutettiin yhteistyössä Länsi-Uudenmaan alueen ja MEKin kanssa Venäjän somekampanja. Syksyllä tehtiin pk-seudulle kampanja Lohjan syksyn neljästä tapahtumasta. Ulkomaiset yöpymiset kasvoivat edellisestä vuodesta 25 %. Tytyrin kaivospuseon kävijämäärä kasvoi 12 %.

Kaikki Länsi-Uudenmaan kunnat keskittivät 1.1.2013 maataloushallintonsa ja siirsivät tarvittavan henkilöstön Inkaan kunnan vastuulle. Maataloustukia haki Lohjalla 446 maatilaa (laskua 7 tilaa edelliseen vuoteen).

Yhdistyneessä Lohjassa otettiin valtuuston päätöksellä käyttöön lähidemokratiamalli. Kaupungin alue jaettiin kahdeksaan aluetoimikunta-alueeseen, joissa jokaisessa järjestettiin aluetoimikunnan järjestäytymiskokous. Aluetoimikunnat ja alueiden johtokunta ovat tehneet sekä toiminnallisia aloitteita, että talousarvioon 2014 kohdennettuja aloitteita, joita on viety jatkokesittelyyn eri toimialoille. Aluetoimikunnat ottivat yhteisen sivuston www.lohjanaluetoimikunnat.fi käyttöön 11.12.2013.

Talousoalvelut -yksikössä valmisteltiin Lohjan kaupungin sekä Karjalohjan ja Nummi-Pusulan kuntien vuoden 2012 tilinpäätökset, jotka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.5.2013. Yhdistyneiden kuntien tilinpäätösten pohjalta tehtiin avaava tase, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 16.12.2013. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi poistosuunnitelman 11.12.2013. Kaupungin pitkäaikainen talousjohtaja Kari Torikka jäi eläkkeelle 1.9.2013 alkaen.

Talousoarviovalmistelussa otettiin käyttöön budjetointiohjelma Budnetin versio 3.

Lisäksi toimintavuoden aikana talousoalvelut -yksikössä tehtiin useita kuntaliitokseen liittyviä selvityksiä ja toimenpiteitä.

Henkilöstöpalveluissa toiminnan painopisteenä oli palvelussuhteen ehtojen sekä erilaisten henkilöstöasioihin liittyvien käytäntöjen yhdenmukaistaminen kuntaliitoksen jälkeen. Sekä esimiehille että henkilöstölle on järjestetty perehdytystä keskeisistä henkilöstöhallinnollisista kysymyksistä. Esimiestyön toimintaedellytyksiä on pyritty parantamaan säännönmukaisilla esimiestapaamisilla, joita vuonna 2013 järjestettiin neljä. Henkilöstön tiedotuskanavana puolestaan toimii kuukausittain ilmestyvä henkilöstöuutiset, jossa tiedotetaan ajankohtaisista henkilöstöasioista.

Kuntaliitokseen liittyvä palkkauksen harmonisointi on aloitettu alkuvuodesta 2013 jakoon tulleilla järjestelyerillä, jotka käytettiin pääosin tehtäväkohtaisten palkkojen yhdenmukaistamiseen. Harmonisointityö on edennyt eri tahtiin eri sopimusaloilla, mutta se tullaan toteuttamaan suunnitelmallisesti vuoden 2014 loppuun mennessä.

Henkilöstöohjelman päivittämisellä haettiin toiminnan suuntaviivoja seuraavalle neljälle vuodelle. Henkilöstöohjelmaa valmisteltiin hyvässä yhteistyössä toimialojen ja henkilöstön edustajien kanssa, ja työyhteisöiltä ja henkilöstöltä pyydettiin lausunnot ohjelman valmisteluvaiheessa. Yhteistyön lisäämiseksi henkilöstöpalveluissa otettiin käyttöön kuukausittaiset valmistelupalaverit yhdessä pääluottamusmiesten kanssa, sekä alakohtaisten luottamusmiesten tapaamiset kaksi kertaa vuodessa. Henkilöstöpalveluista, henkilöstön edustajista sekä toimialojen hallintopäälliköistä koostuva henkilöstötyöryhmä valmistelee merkittävät, koko kaupunkia koskevat henkilöstöasiat.

Hallintopalvelujen painopistealueena vuonna 2013 oli sähköisen luottamushenkilöportaalin ja kokouskäytännön käyttöönotto kaikissa lautakunnissa. Projekti eteni hyvin ja niin viranhaltijat kuin luottamushenkilötkin sitoutuivat hankkeeseen kiittävästi. Käytännössä muutos tarkoitti sitä, että kokouksissa työskennellään ilman papereita tietokoneiden avulla. Vuoden aikana tapahtunut muutos on jo näkynyt monistamon kopiointimäärien vähentymisenä.

Hallintopalvelut perustivat asiakaspalvelupisteet sekä Nummelle että Karjalohjalle kuntaliitoksen myötä. Arki on lähtenyt liikkeelle hyvin ja palvelutarjonta vastaa kaupungintalon Monkolan tasoa. Selvittelyssä on asiakaspalvelupisteiden mahdollinen laajentuminen valtiohallinnon yhteispalvelupisteiksi sekä sähköisten palveluiden lisääminen.

Vuonna 2013 harjoiteltiin viestintäohjeistuksia käytännössä myrskytilanteiden ja Ehec-epidemian vuoksi. Viestintäohjeistukset ovat tältä osin osoittautuneet kattaviksi, mutta tiedossuunnitelma ja kriisiviestintäsuunnitelma tarvitsevat päivytystä ja ovat vielä työn alla.

Tietopalveluissa toteutettiin tietotekniikan palvelutuotannon siirto Kuntien Tieralle yhteistyössä Vihdin, Karkkilan, Karviaisen ja Luksia kanssa. Näiden lisäksi yhteisen tietotekniikkayksikön palveluita käyttivät Inkoon ja Siuntion kunnat. Seudullisesti ylläpidettiin asiahallinta-, talous- ja henkilöstöhallinnon sekä terveystoimen tietojärjestelmiä ja näistä yhteisiä tietoliittymiä yhteistyökumppaneille ja Hus:iin. Kaikilta osin yhteistoiminta Tieran kanssa ei edennyt suunnitellusti ja syksyn aikana neuvoteltiin Tieran kanssa toiminnan jatkamisesta ja toiminnan mahdollisesta laajentamisesta muihin kuntiin.

Kevään aikana toteutettiin kuntaliitoksen vaatimat tietojärjestelmämuutokset. Kesällä aloitettiin uuden sähköpostijärjestelmän käyttöönotto ja järjestelmä otettiin vastaan joulukuussa. Syksyn aikana aloitettiin vastaavasti työasemien Windows 7 käyttöjärjestelmän ja toimisto-ohjelma Office 2010 uudistamiset. Syksyn aikana laajennettiin sähköistä kokouskäytäntöä kaikkiin lautakuntiin tablettien myötä. Tietohallinto oli tiiviisti mukana opetustoimen TVT-hankkeessa, jossa mm. rakennettiin kirjastoihin ja mallikouluihin langattomat tietoverkot. Kotihoidon mobiili- ja tietojärjestelmien liittymien rakentaminen aloitettiin loppusyksyllä ja ensimmäiset testaukset tehtiin joulukuussa. Loppuvuodesta rakennusvalvonta aloitti sähköisen lupapisteen käyttöönoton ja terveystoimessa aloitettiin vastaavasti eArkiston käyttöönotto.

Kuntaliitoksen tietoteknistä toteuttamista helpotti seudullisen tietotekniikkayksikön perustaminen. Yhteisen tietotekniikkayksikön ja tietoverkon avulla voitiin vähentää kuntaliitoksen tietoteknisiä tehtäviä. Tietoteknisesti monikuntaliitos pystyttiin toteuttamaan olemassa olevilla määrärahoilla. Tämän mahdollisti aikaisempi tietotekninen kuntayhteistyö. Esimiesten tietoturvallisuutta pyrittiin parantamaan koulutustilaisuuksilla. Kaupungin atk-kouluttaja koulutti vuoden aikana kaikkiaan eri koulutuksissa 494 henkilöä.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Yhdistyneen kaupungin hallintotapojen vakiinnuttaminen ja henkilöstön perehdyttäminen	Henkilöstön perehdytys uuden Lohjan käytäntöihin tapahtui keväällä 2013. Esimiestilaisuuksissa käsiteltiin esimiehen ja alaisen rooleja, palvelussuhteisiin liittyviä asioita, johtamista sekä päätöksentekoa, yhteistoimintaa sekä muutoksen läpivientiä. Koulutuksia järjestettiin 20, ja niihin osallistui kaikkiaan 150 esimestä. Koulutuksissa käsiteltyjen asioiden käsittelystä työpaikkakokouksissa annettiin ohjeistus. Henkilöstöä perehdytettiin kevään aikana Hjalmarin ja matkalaskuohjelman käyttöön 28 koulutustilaisuudessa, joihin osallistui yhteensä 288 työntekijää. Henkilöstötiedotusta kehitettiin ottamalla käyttöön kuukausittainen henkilöstön uutiskirje.
Luottamushenkilöportaalin hyödyntäminen ja laajentaminen uudella valtuustokaudella	Luottamushenkilöportaali on otettu kaupungin päätöksenteossa käyttöön lähes 100 %:sesti.

Tavoitteet	Toteuma
Lohjan strategia 2013 – 21 valmistunut	Lohjan kasvustrategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.9.2014 kval 122§
Elinkeinopoliittisen ohjelman tarkistaminen käynnistynyt	Valmistelu aloitettiin kasvustrategia hyväksymisen jälkeen. Työ on vielä kesken.
Karjalohjan ja Nummi-Pusulän yhteispalvelupisteiden toiminta käynnistynyt vuoden alussa. Yhteispalvelupisteet palvelevat viikossa 3 päivää Nummi-Pusulassa ja 2 päivää Karja-lohjalla	Kaupungin palvelupisteet on perustettu ja toiminta lähtenyt liikkeelle suunnitellusti. Palvelutarjontaa on laajennettu ja laajennetaan edelleen saadun palautteen perusteella. Palvelupisteet olivat kokeiluluonteisesti auki myös kesällä 2013.
Lähidemokratiamallin mukaisten aluetoimikuntien ja alueiden johtokunnan toiminta on käynnistynyt	Kahdeksan aluetoimikuntaa on perustettu ja ne toimivat itsenäisesti eri puolilla Lohjaa. Alueiden johtokunta on muodostettu ja se on pitänyt 3 kokousta. Alueiden johtokunnan muodostavat kahdeksan nimeämät 7 edustajaa eri valtuustoryhmistä, toimialajohtajat, aluetoimikuntien edustajat (16 henkilöä), kaupunginjohtaja, henkilöstön edustaja, kehittämisjohtaja ja sihteeri, yhteensä 29 henkilöä. Aluetoimikunnat sekä alueiden johtokunta ovat tehneet aktiivisesti aloitteita vuoden 2013 aikana. Kaupunginhallitus myönsi 17.06.2013/§245 2000€ käyttörahan aluetoimikunnille käytettäväksi loppuvuoden 2013 menoihin.
Työaikajärjestelmät yhdenmukaistettu	Työaikajärjestelmissä olevat perusteettomat erot on kartoitettu ja työaikajärjestelmien toiminnallinen tarkoituksenmukaisuus arvioitu. Yhdenmukaistamisesta on tehty etenemissuunnitelma ja neuvottelut työaikojen yhdenmukaistamiseksi on pääosin käyty. Yhdenmukaistaminen ei toteudu täysin suunnitelmien mukaan työsopimuslain ja oikeuskäytännön rajoitteiden johdosta.
Palkkauksen harmonisoinnin aloittaminen	Kuntaliitoksesta johtuva palkkauksen harmonisointi on aloitettu 1.2.2013 lukien maksuun tulleella paikallisella järjestelyerällä. Opetushenkilöstön ja tuntipalkkaisen henkilöstön palkkaus on yhdenmukaistettu, teknisten sopimuksen ja yleisen virka- ja työehtosopimuksen piirissä olevien palkkaerojen poistaminen on aloitettu suunnitelmallisesti. Harmonisointi toteutetaan suunnitelman mukaan vuoden 2014 loppuun mennessä.

Tavoitteet	Toteuma
Yhteistoiminnan vakiinnuttaminen Tiera Oy:n kanssa ja oma toiminta organisoitu	Toiminnan ja henkilöstön siirtäminen Tiera Oy:lle on toteutettu. Vuoden aikana on laadittu tietotekniikan palvelukuvaukset Hiiden alueella. Tavoitteena on ollut yhdenmukais- taa tietohallintoperiaatteet ja kustannuslas- kentaperiaatteet yhteistoimintakunnissa. (Lohja, Vihti, Karkkila, Karviainen, Luksia, Inkoo, Siuntio). Selvitysvaiheeseen mukana myös Raasepori ja Hanko. Lohjan kaupun- gin omat tietohallinnon periaatteet ja organi- sointimallit on luotu.
Kuntaliitoksesta aiheutuvat tietojärjestel- mien muutostyöt loppuunsaatettu;	Vuoden vaihteen muutokset on saatu val- miiksi. Lohjan kaupungin käytössä ovat yh- distyneiden kuntien tietovarannot ja tieto- kannat.
Henkilöstöstä 25 %:lla käytössä uusi säh- köpostijärjestelmä	Uusi sähköpostijärjestelmä käytössä. Jär- jestelmä on otettu vastaa joulukuussa. Jär- jestelmä toimii ns. hybridinä (sähköposteja voidaan myös palauttaa takaisin kaupungin palvelimelle).
Intra- ja extranetin verkkoalustojen uusimi- sen aloittaminen;	Hanke on aloitettu sisäisenä työnä, ensim- mäiset versiot valmiina. Toteutuksessa on palvelinympäristön rakentaminen.
Maakuntaverkon toteuttamisen käytännön toimenpiteet aloitettu	Hanke ei ole edennyt johtuen kunta- ja sote- kentän ratkaisuihin. Hanketta on kuitenkin valmisteltu teknisesti kuvaamalla kuntien tietoverkkojen nykytilannetta ja kustannuk- sia.
Lohjan elinkeinopalvelut siirtynyt osaksi yrityspalvelutalon kokonaispalvelurakennet- ta. Tavoitteena saada palvelut tunnetuiksi ja toimimaan mahdollisimman hyvin lohjalais- ten yritysten kannalta	Uuden yrityspalvelutalon toiminta on vakiin- tunut. Taloon on sijoittunut kaupungin elin- keinojohtaja, seudun yrityskehitysyritys No- vago Oy, yrityshautomo, keksintöprotopaja, työvoimatoimisto, Laurean toimintaa, Lohjan Yrittäjät ry sekä muutamia yrityksiä. Vajaa- käytössä olevien yrityshautomotilojen vuoksi kaupunki maksoi vapaista toimitiloista n. 90.000 €. Talousarviossa oli varauduttu 70.000 € vuokraeroon.

Tavoitteet	Toteuma
<p>Lohjan matkailupalvelut toteuttanut matkailumarkkinointikampanjan. Matkailupalvelut tavoittelee voittoa Kuntaliiton matkailumarkkinointisarjassa Muru Pops Down in Tytyri -konseptilla</p>	<p>Venäläisiin matkailijoihin on kohdistettu sosiaalisen median kampanja toteutettu, tavoitteet saavutettu. Järvikarttaprojekti ja ”Lohjan avoimet ovet” –hanke ovat toteutettu. Tytyri-konsepti pääsi semifinaaliin ja sijoittui loppukilpailussa kolmanneksi. Pääkaupunkiseudulla Lohjan syyskampanja toteutettiin metroissa, ratikoissa ja paikallisbusseissa. Sosiaalisen median hyödyntäminen on aloitettu matkailutoimessa.</p>
<p>Riskikartoitukset, hallintatoimenpiteet, turvallisuussuunnitelmat ja tietosuojalokien hallinta päivitetty sekä valmiussuunnitelmat tarkistettu vastaamaan yhdistyneen kaupungin organisaatiota</p>	<p>Riskikartoitusten osalta sivistyskeskuksen ja perusturvakeskuksen riskienhallintasuunnitelmat on päivitetty ja muilla toimialoilla jo aloitetut päivitykset valmistuvat helmikuun loppuun 2014 mennessä. Kaupungin turvallisuussuunnitelman toimenpideohjelma on päivitetty. Keskushallinnon valmiussuunnitelman laatiminen on käynnissä. Keskushallintoon on hankittu 12 kpl Virve-puhelimia häiriötilanteita varten. Lohjan kaupungin tietosuojaryhmä on perustettu. Ryhmän tehtävä on koordinoita kaupungin tietosuojan toimintaa ja kehittämistä.</p>
<p>Taloudellinen vertailu ja johtopäätökset verrokkikuntien kesken on tehty ja kehittämistoimenpiteet määritetty</p>	<p>Tilastoanalyysi talouden ja palvelutuotannon tunnusluvuista on päivitetty vuoden 2012 tilinpäätöstiedoilla. Benchmarkkaustyöryhmä on edennyt suunnitellussa aikataulussa ja toimialojen yhteisvierailu Porvooseen on toteutettu. Toimialakohtaiset vertailukunnat on määritetty ja vierailut niihin on jo aloitettu. Toimialakohtaiset kehittämistoimenpiteet määritellään elokuuhun 2014 mennessä kun kaikki vierailut vertailukaupunkeihin on tehty ja johtopäätökset analysoitu.</p>

Keskushallinnon tuloslaskelma

16 Keskushallinto	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	3 124 982	0	3 124 982	3 305 159	105,8
Myyntituotot	2 094 211	0	2 094 211	2 170 942	103,7
Maksutuotot	76 017	0	76 017	70 425	92,6
Tuet ja avustukset	594 678	0	594 678	682 975	114,8
Muut toimintatuotot	360 076	0	360 076	380 817	105,8
Toimintakulut	-10 294 741	0	-10 294 741	-10 307 236	100,1
Henkilöstökulut	-4 165 535	0	-4 165 535	-3 977 704	95,5
Palkat ja palkkiot	-3 150 431	0	-3 150 431	-2 983 838	94,7
Henkilösivukulut	-1 015 104	0	-1 015 104	-993 866	97,9
Eläkekulut	-827 547	0	-827 547	-825 392	99,7
Muut henkilösivukulut	-187 557	0	-187 557	-168 474	89,8
Palvelujen ostot	-5 412 851	0	-5 412 851	-5 692 153	105,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-260 964	0	-260 964	-177 469	68
Avustukset	-65 398	0	-65 398	-5 200	8
Muut toimintakulut	-389 993	0	-389 993	-454 710	116,6
Toimintakate	-7 169 759	0	-7 169 759	-7 002 077	97,7
Poistot ja arvonalentumiset	-607 161	0	-607 161	-479 609	79
Suunnitelman muk. poistot	-607 161	0	-607 161	-479 609	79
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	5 506 224	0	5 506 224	5 574 692	101,2
Kustannuslaskennalliset kulut	-364 509	0	-364 509	-296 783	81,4
Kustannuslaskennalliset erät netto	5 141 715	0	5 141 715	5 277 909	102,6

Keskushallinnon suoritteet

tulosalue	TA2013	TP2013
Kehittämisen- ja elinkeinopalvelut		
Työpaikkojen määrä, kpl	16500	16500
Perustetut/siirtyneet yritykset, kpl	240	240
Työttömyysaste, %	8,0	8,0
Maatalouden aktiivitalat (yli 3 ha), kpl	450	450
Hakemukset, kpl	2050	2050
Kehittämisen- ja elinkeinopalvelut yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	8,00	8,00
Toimintakulut /asukas, €	-47,41	-43,29
Toimintakate /asukas, €	-45,29	-41,82
Talouspalvelut		
Taloushallinto		
Ostolaskut, kpl	62000	66 595
Tositteet, kpl	67500	72670
Talouspalvelut yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	11,40	12,09
Toimintakulut /asukas, €	-41,21	-43,41
Toimintakate /asukas, €	-41,21	-43,19
Henkilöstöpalvelut		
Kaupungin vakinaisen henkilökunnan määrä (sis. tuntip.)	2708,2	2502
Määräaikaiset työntekijät	680,0	732
Työllistettyjen määrä	12	34
Kesätyöllistetyt	50	66
Vak+määräaik.työntekijä/henkilötyövuosi	149,99	143,16
Palkkasihteerit	11,10	10,3
Uudet palkkauspäätökset vuodessa/palkkasihteeri	1 200	1 100
Henkilöstöpalvelut yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	22,59	22,59
Toimintakulut /asukas, €	-58,25	-61
Toimintakate /asukas, €	-44,29	-44
Hallintopalvelut		
Keskusjohdon hallintopalvelut		
Kokoukset, kpl (kv,kh,jaostot)	50	42
Virastopalvelut		
Arkistohyllyt, m	4030	4030
Monistamon kopiot, milj. kpl	1,2	0,9
Oikeudelliset palvelut		
Velkaneuvonnan asiakkaat	260	243
Pysäköintivirhemaksut kpl	7000	6611
Hallintopalvelut yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	21,90	21,95
Toimintakulut /asukas, €	-29,88	-28,91
Toimintakate /asukas, €	-17,51	-16,68
Tietopalvelut		
Tietohallinto		
Käyttäjätunnukset yhteensä	3450	3560
Vak. henkilöstömäärä	5,00	5,00
*Käyttäjätunnuksia/vak.tietohallinnon henkilöstö	690	712
Työasemien lukumäärä, kpl	1475	1651
Kustannukset €/työasema	-45	-27

tulosalue	TA2013	TP2013
Tukipyyntöjen lukumäärä, kpl	12000	15632
<i>Puheviestintä</i>		
Puhelinvaihteen ala-liittymät, kpl	680	640
Matkapuhelimet, kpl	1100	1280
Vak. henkilöstömäärä	1,00	1,00
Tietopalvelut yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	6,00	6
Toimintakulut /asukas, €	-36,18	-39,07
Toimintakate/asukas, €	0,00	-0,92
Keskushallinto yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	69,89	70,63
Toimintatuotot /asukas, €	64,64	69,28
Toimintakulut /asukas, €	-212,93	-216,05
Toimintakate /asukas, €	-148,30	-146,77
Asukasmäärä	48347	47703

10.1.5 Lohjan perusturvalautakunta

Perusturvalautakunnan toimintakertomus 2013

Lohjan kaupunki järjesti sosiaali- ja terveystalvet neljän kunnan (Lohja, Siuntio, Inkoo, Karjalohja) asukkaille vuoden 2012 loppuun asti. Tämän yhteistoiminta-alue Lostin rakenteiden purkaminen onnistui vuonna 2013 pääosin joustavasti. Karjalohjan kuntaliitos osaksi Lohjaa tapahtui Lost-yhteistyöstä johtuen vaivattomasti, mutta vuokra-asuntojen siirtyminen liitoskunnista aiheutti runsaasti työtä. Nummi-Pusulan liittyminen osaksi Lohjaa merkitsi Nummen ja Pusulan alueiden sosiaali- ja terveystalvetujen siirtymistä perusturvayhtymä Karviaisesta Lohjan perusturvatoimen suoraan järjestettäväksi. Palvelujärjestelmän yhteen sovittaminen Nummen ja Pusulan alueilla oli vaativa haaste koko toimialalle.

Uusi perusturvalautakunta aloitti toimintansa vuoden alussa ja lautakunta siirtyi paperitto- maan kokouskäytäntöön syksyllä 2013. Erilaisia aloitteita käsiteltiin 28 kappaletta. Lautakun- nan alaisena toimi yksilöjaosto, joka käsitteli muutoksenhakuasioita. Yksilöjaoston käsittelys- sä oli 81 asiaa, kun asiamäärä oli edellisvuonna 51. Uudet toimintasäännöt saaneet vanhus- neuvosto ja vammaisneuvosto aloittivat toimintansa.

Perusturvatoimi jakautui viiteen tulosalueeseen: hallintopalvet, vanhus- ja sairaalalpalvet, sosiaalipalvet, erityispalvet ja terveystalvet. Perusturvatoimen vakinainen henkilöstö- määrä oli 846,5 työntekijää.

Sosiaalityöntekijöiden vaikea rekrytointitilanne jatkui koko vuoden. Myös lääkäreiden rekry- tointi säilyi haasteellisena. Vakinaisiin lähihoitajan ja sairaanhoitajan työsuhteisiin saatiin pä- teviä työntekijöitä. Hoitohenkilöstön sijaisten saanti helpottui jonkin verran edelliseen vuoteen nähden. Vuosilomasesonkeina toimintaa keskitettiin aiempien vuosien tapaan henkilöstöti- lanteesta johtuen.

Uudella tavalla organisoituina palveluina avattiin Lohjantähdessä perhekeskus lokakuussa. Se tarjoaa eri alojen ammattilaisten palveluita, joiden tavoitteena on tukea perheitä, lapsia ja nuoria erilaisissa elämäntilanteissa. Palvelukonsepti osoittautui onnistuneeksi.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (Ara) myönsi Lohjan Vuokra-asunnot Oy:n Kultakar- tano-hankkeelle sekä perusturvatoimen puoltamille vaikeavammaisten asumispalveluhank- keelle Virkkalaan ja kehitysvammaisten asumispalveluysikölle Nummentaakse erityisryh- mien investointiavustusta ja lainoitusta. Kultakartanon hankesuunnittelu valmistui ja raken- nustyöt käynnistyivät lokakuussa. 54-paikkainen Kultakartano korvaa Kartanomäen vanhain- kodin. Samassa yhteydessä rakennetaan uudet tilat työterveyskeskukselle ja geriatriselle keskukselle.

Uuden lastensuojeluyksikön suunnittelu käynnistyi ja valtuusto hyväksyi hankkeen tarveselvi- tyksen ja hankesuunnitelman toimintavuoden aikana. Yksikkö rakennetaan Ojamonkankaalle ja siihen sijoitetaan nuorten vastaanottokodin, Kokkokallion tukikodin ja lastensuojelun tuki- palveluiden toiminnot. Yksikön rakentaminen edellytti asemakaavan muuttamista.

Toimintavuoden aikana hyväksyttiin maahanmuuttajien kotouttamisohjelma, terveydenhuol- lon järjestämisuunnitelma ja sähköinen hyvinvointikertomus.

Merkittäviä valmistelua, päätöksentekoa tai täytäntöönpanoa edellyttäviä palveluhankintoja olivat mm. perusterveydenhuollon päivystyspalvelut ja päivystysosaston palvelut; Karjaloh- jan, Sammatin, Nummen ja Pusulan alueen lääkäripalvet; päihdeklinikan lääkäripalvet; seulontamammografiapalvet; pesula- ja tekstiilivuokrauspalvet; lääkinnällisen kuntoutuk- sen fysioterapia-, puheterapia-, toiminta- ja lymfaterapiapalvet; suun terveydenhuollon tar- veaineet ja tarvikkeet sekä turvapuhelinpalvet.

Lohjan Vuokra-asunnot Oy laati kaupungin asuntopoliittisen ohjelman tavoitteiden pohjalta oman kehittämissuunnitelmansa, jonka toteutus käynnistyi.

Perusturvalautakunnan toimintakulut olivat 160 860 000 euroa. Toimintatuotot olivat 20 611 000 euroa. Toimintakatteeksi vuodelle 2013 muodostui 140 249 000 euroa (101,0 %). Talousarvio ylittyi 1 364 000 euroa. Erityispalveluissa ylityksiä vuonna 2013 kertyi vammais- ja asumispalveluiden asumispalveluissa, kuljetuspalveluissa, henkilökohtaisessa avussa sekä päihde- ja mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluissa. Toiminnan ennustettavuutta vaikeuttivat vaihtelevat palvelutarpeet subjektiivisissa palveluissa ja kuntayhtymien jälkilaskutus. Sosiaalipalveluissa palvelujen ostojen ylitykset johtuivat lastensuojelun avohuollon palveluista ja kuntouttavasta työtoiminnasta. Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä kasvoi edelleen huomattavasti (25 %) edellisvuoteen verrattuna. Vanhus- ja sairaalapalveluissa vuoden 2013 ylitykset johtuivat pääasiassa asumispalveluiden ostoista, sijaisten käytöstä ja sisäisestä henkilöstövuokrauksesta. Myös puhtaanapito- ja pesulapalveluissa talousarvio ylittyi.

Sairauspoissaoloja perusturvatoimessa oli yhteensä 16 743 vuorokautta (45,9 henkilötyövuotta). Näistä 19 % oli lyhyitä sairauslomia (1-5 päivää) omalla ilmoituksella ja loput 81 % pidempiäaikaisia sairauslomia.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Lost saattohoidettu kunniallisesti ja hallintoa kevennetty	Tilinpäätös on valmistunut ajallaan. Hallinto on kevennyt (yksi lautakunta ja jaosto).
Nummen ja Pusulan palvelutuotannon kehittäminen käynnistynyt	Palveluiden saannin kriteerit ja maksut on yhdenmukaistettu perusturvalautakunnan päätöksellä.
Henkilöstön työtehtävien vaativuudet tarkistettu kaikissa hinnoitteluryhmissä	Työn vaativuuden arvioinnit ja siirtyneen henkilöstön hinnoittelu on tarkastettu.
Vuokratyövoimaa ostettu vain erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa	Sammatin, Karjalohjan ja Pusulan osalta lääkärityövoimaa jouduttu ulkoistamaan sekä alkuvuodesta Oinolan hammashoitoa osittain
Sähköinen e-resepti käytössä	Toteutunut.
Kultakartanon (Kartanomäen korvaavat ja geriatrian tilat sekä työterveyden uudet tilat) rakennushanke käynnistynyt	Ara on myöntänyt investointiavustusta sekä korkotukilainoituksen kohteelle. Suunnittelu on valmistunut ja rakentaminen käynnistynyt syksyllä 2013.

Tavoitteet	Toteuma
Nummi-Pusulan ja Karjalohjan vuokra-asuntojen uudet hallinto- ja fuusiojärjestelyt aloitettu	Hallinto- ja fuusiojärjestelyt aloitettu.
Yhteispäivystyshanke edennyt	Yhteispäivystyksen valmistelu käynnistynyt uudelleen loppuvuonna.
Vanhuspalveluiden asiakkaiden RAVA-toimintakykymittaus tehty kattavasti	RAVA-toimintakykymittaukset tehty maaliskuussa 2013.
Säännöllisen kotihoidon piirissä on vähintään 13 % yli 75-vuotiaista	Säännöllisen kotihoidon piirissä oli 12,45 % yli 75-vuotiaista

Perusturvalautakunnan tuloslaskelma

20 Perusturvalautakunta	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	17 895 737	1 300 000	19 195 737	20 610 968	107,4
Myyntituotot	3 703 220	900 000	4 603 220	5 066 241	110,1
Maksutuotot	8 612 699	0	8 612 699	9 572 086	111,1
Tuet ja avustukset	2 860 765	180 000	3 040 765	2 769 411	91,1
Muut toimintatuotot	2 719 053	220 000	2 939 053	3 203 230	109,0
Toimintakulut	-154 881 086	-3 200 000	-158 081 086	-160 860 229	101,8
Henkilöstökulut	-46 328 391	0	-46 328 391	-45 852 416	99,0
Palkat ja palkkiot	-34 486 478	0	-34 486 478	-34 177 712	99,1
Henkilösivukulut	-11 841 913	0	-11 841 913	-11 674 705	98,6
Eläkekulut	-9 760 955	0	-9 760 955	-9 742 614	99,8
Muut henkilösivukulut	-2 080 958	0	-2 080 958	-1 932 091	92,8
Palvelujen ostot	-91 712 213	-2 700 000	-94 412 213	-97 685 299	103,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 477 778	0	-3 477 778	-3 648 928	104,9
Avustukset	-8 118 379	-500 000	-8 618 379	-8 530 064	99,0
Muut toimintakulut	-5 244 325	0	-5 244 325	-5 143 521	98,1
Toimintakate	-136 985 349	-1 900 000	-138 885 349	-140 249 261	101,0
Poistot ja arvonalentumiset	-404 384	0	-404 384	-316 139	78,2
Suunnitelman muk. poistot	-404 384	0	-404 384	-316 139	78,2
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	10 530 466	0	10 530 466	7 933 336	75,3
Kustannuslaskennalliset kulut	-15 244 942	0	-15 244 942	-12 509 775	82,1
Kustannuslaskennalliset erät netto	-4 714 476	0	-4 714 476	-4 576 439	97,1

Perusturvalautakunnan suoritteet

Toimielin/toiminto	TA 2013	TP 2013
PERUSTURVALAUTAKUNTA		
Hallintopalvelut		
Kaupungin hallitsemat vuokra-asunnot, kpl	1 928	1 904
Asukasvalintapäätökset, kpl	600	397
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	16,5	16,5
Toimintakulut /asukas, €	46	44
Toimintakate /asukas, €	12	7
Vanhus- ja sairaalapalvelut		
Kotihoito, käynnit	220 000	197 410
<i>Kotihoidon käynnin hinta</i>	39	43
Omaishoidon tuki, tuen saajat	140	202
<i>Omaishoidon tuki / tuensaaja</i>	6 890	8 531**
** Mukana intervalliosaston kulut		
Ateriapalvelut, kotiinkuljetetut ateriat	64 000	64 359
<i>Kotiinkuljetetun aterian hinta</i>	9	10
Vanhusten päivätoiminta, käynnit	6 200	6 046
<i>Päivätoimintakäynnin hinta</i>	77	105
Vanhusten asumispalvelut, (omat) hoitopäivät	68 600	65 928
<i>Hoitopäivän hinta</i>	107	138**
** <i>Kultakodit ja Niilonpirtti kohottivat osaltaan hintaa</i>		
Vanhusten asumispalvelut (ostop.) hoitopäivät	20 000	36 306
<i>Hoitopäivän hinta</i>	109	126
Vanhusten pitkäaik. hoitopalvelut (omat.) hoitopäivät	30 300	30 018
<i>Hoitopäivän hinta</i>	106	123
Vuodeosastohoito, hoitopäivät (omat)	53 000	49 078
<i>Hoitopäivän hinta</i>	194	223
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	479	479
Toimintakulut /asukas, €	745	845
Toimintakate /asukas, €	579	657
Erityispalvelut		
Kehitysvammaisten palvelut, asiakkaat	310	251
<i>Kehitysvammaisten palvelun kulut / asiakas</i>	26 558	35 281
Vammaispalvelut, asiakkaat	500	518
<i>Vammaispalvelujen kulut / asiakas</i>	8 387	10 782
Mielenterveyspalvelut, asiakkaat	90	140
<i>Mielenterveyspalvelujen kulut / asiakas</i>	22 384	15 349
Omaishoidontuki, tuen saajat	110	109
<i>Omaishoidon tuki / tuensaaja</i>	8 087	6 418
Perheneuvola, käynnit (omat ja ostop.)	5 700	5 056
<i>Perheneuvolakäynnin hinta</i>	123	127
Päihdekliniikka, käynnit	3 900	4 175
<i>Päihdekliniikkakäynnin hinta</i>	90	95
Sijaisrekrytointi, työvuorot	3 900	3 246
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	45	45
Toimintakulut /asukas, €	353	404
Toimintakate /asukas, €	333	377

Toimielin/toiminto	TA 2013	TP 2013
Sosiaalipalvelut		
Sijaisperhehoito, hoitopäivät	14 100	15 519
<i>Hoitopäivän hinta</i>	55	72
Lastensuojelun laitospalvelut, hoitopäivät	33 000	28 502
<i>Hoitopäivän hinta</i>	232	259
Toimeentulotuki, asiakasruokakunnat	1 800	1 721
<i>Toimeentulotuen määrä / asiakasruokakunta</i>	3 062	3 524
Työllistämispalvelut, työtoimintapäivät	21 000	15 763
<i>Työtoimintapäivän hinta</i>	38	47
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	70	72
Toimintakulut /asukas, €	384	411
Toimintakate /asukas, €	334	357
Terveyspalvelut		
Vastaanottotoiminta, lääkärikäynnit	54 000	40 926
<i>Lääkärikäynnin hinta</i>	99	127
Vastaanottotoiminta, hoitajakäynnit	61 000	42 076
<i>Hoitajakäynnin hinta</i>	39	55
Päivystyskäynnit	26 000	26 318
<i>Päivystyskäynnin hinta</i>	78	86
Kuntoutuskäynnit (fysioterapia)	14 000	11 973
<i>Kuntoutuskäynnin hinta</i>	80	95
Terveyden edistäminen, käynnit, lääkäri ja hoitaja	41 500	45 455
<i>Terveyden edistäminen, käynnin hinta</i>	56	49
Suunterveydenhuolto, hammaslääkärikäynnit	40 000	39 245
<i>Hammaslääkärikäynnin hinta (omat ja ostop)</i>	124	128
Suunterveydenhuolto, suuhygienistikäynnit	10 000	8 273
<i>Suuhygienistikäynnin hinta (omat ja ostop)</i>	62	75
<i>Erikoissairaanhoido, toimintakate/asukas, €</i>	1 149	1 130
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	234	234
Toimintakulut /asukas, €	1 675	1 668
Toimintakate /asukas, €	1 575	1 542
Perusturvalautakunta yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	844,5	846,5
Toimintakulut /asukas, €	3 204	3 372
Toimintakate /asukas, €	2 833	2 940

10.1.6 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Sivistystoimen painopisteinä vuodella 2013 ovat olleet uuden Lohjan sivistystoimen toimintakäytänteiden harmonisointi, hyvän hengen ja työskentelyilmapiirin varmistaminen, henkilöstön perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen sekä laadukkaat palvelut.

Uuden Lohjan sivistystoimen toimintakäytänteiden harmonisointi

Varhaiskasvatuksessa ydinprosessit, erityisesti nivelvaiheisiin liittyvät, on päivitetty ja sen avulla yhtenäistetty toimintatapoja koko kaupungin alueella. Kaikissa päivähoitoyksiköissä on otettu käyttöön suoriteperusteinen budjetointi, jota käytetään myös yksikköjen täyttöasteen suunnittelussa ja seurannassa.

Aluerehritoimintaa ja opetuksen johtoryhmän toimintaa on tehostettu mm. opetustoimen vuosikellon avulla sekä yhteistyötä ja tiedottamista tehostamalla. Sähköinen kouluun ilmoittautuminen otettiin käyttöön. Yleissivistävän opetuksen tuntikehyslaskentamalli on otettu käyttöön kaikissa uuden Lohjan peruskouluissa.

Oppilashuollon prosessien kuvaaminen on aloitettu. Oppilashuollon sähköinen palveluympäristö päivitettiin ja otettiin käyttöön. Avustajaresurssin jakoperusteet uuden Lohjan alueelle yhtenäistettiin.

Sivistystoimen virka- ja tehtävännimikkeet yhtenäistettiin.

Hyvän hengen ja työskentelyilmapiirin varmistaminen

Varhaiskasvatuksen johtamisessa tapahtui paljon muutoksia johtuen kuntaliitosalueiden johtajuusjärjestelyistä, päivähoitoalueiden paikkatarpeiden muuttumisesta ja uusien ja lakkautettujen päivähoitoyksikköjen johdosta. Uudet yksityisen päivähoidon palveluntuottajat ja yksityisen palvelusetelin käytön laajentaminen näkyivät toiminnassa. Johtamisen vahvistamiseksi varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön varajohtajajärjestelmä.

Kaikilla yläkoulualueilla on aluerehtori. Aluerehritoiminnan tavoitteena on vahvistaa johtamista ja kehittää opetusta sekä yhteistyötä omalla alueellaan. Aluerehtrit ovat jäsenenä opetuksen johtoryhmässä, jossa suunnitellaan yleissivistävän opetuksen järjestämistä ja kehittämistä sekä työryhmien toimintaa.

Hallintopalveluissa otettiin käyttöön tiimimäinen toimintatapa ja koko henkilöstön tehtäväkuvat tarkistettiin.

Henkilöstön perehdyttäminen ja osaamisen kehittäminen

Varhaiskasvatuksen henkilöstön jaksamista muutoksessa on tuettu turvaamalla osaamista täydennyskoulutuksella, josta suuri osa on toteutettu sisäisinä koulutuksina päivähoitoalueittain tai yhteisinä koulutuksina. Täydennyskoulutuspäiviä oli yhteensä 1080, eli 2.3 päivää/työntekijä.

Opetustoimen osaamisen kehittämisen painopisteinä olivat toimintakulttuurin kehittäminen, opetussuunnitelma sekä tieto- ja viestintätekniikka. Opetussuunnitelmatyö on organisoitu erillisiin työryhmiin. Lukion opetussuunnitelmatyö käynnistyy vuonna 2014 ja opetussuunnitelmien on tarkoitus olla valmiina 1.8.2016. Osaava- ja Kunnig-hankkeiden avulla on tarjottu monipuolista täydennyskoulutusta yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Oppilaitoskohtaiset ja opetushenkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelmat on laadittu. Tieto- ja viestintätekniikka-hankkeen puitteissa opetushenkilöstöä on koulutettu tietotekniikan opetuskäytössä.

Laadukkaat palvelut

Varhaiskasvatukseen tuli kuntaliitoksen myötä lisää kolme kunnallista päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäivähoitokoti. Moision päiväkoti 2 valmistui. Päiväkoti Oravaista laajennettiin. Vuoden aikana lakkautettiin viisi ryhmäperhepäiväkotia ja yksi päiväkodin satelliittiryhmä. Näiden yksiköiden henkilöstö siirtyi olemassa oleviin päiväkotien tehtäviin.

Kunnallisten päivähoitopaikkojen nettolisäys oli (ilman kuntaliitoksen paikkoja) 37. Lisäksi saatiin kaksi avointa päiväkotia ja perhepäivähoidon 21-paikkainen varahoitoryhmä. Vuoden 2013 aikana palvelusetelillä järjestettävän yksityisen päivähoidon käyttö lisääntyi vähentäen vastaavasti yksityisen päivähoidon ja kuntalisän käyttöä.

Elokuussa aloitti Harjun alueella toimintansa yksityinen 60-paikkainen Tenava-päiväkoti.

Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin ryhmäkoon pienentämisrahaa 522 600 euroa, jota käytettiin jakotunteihin, resurssiopettajien palkkaamiseen suuriin opetusryhmiin sekä ryhmien jakamiseen. Kerhotoiminnan kehittämiseen, laatutyöhön, koulujen liikunnan kehittämiseen ja kansainvälistymishankkeisiin sekä alueellisen tasa-arvon edistämiseen saatiin avustusta. Kisakallion Urheiluopiston kanssa toteutettiin ala- ja yläkoulujen liikuntaan ja terveystieteiden painottuneet yhteistoimintapäivät. Källhagenin koulu ja Virkby gymnasium uusivat oman Vihreä lippu – statuksensa (kestävän kehityksen oppilaitossertifikaatti). KELPO-hankkeen (erityisopetuksen kehittäminen) viimeisenä vuotena varmistettiin, että oppimisen tuen toimintamallit ja työtavat toimivat, moniammatillinen yhteistyö jatkuu sekä haettiin edelleen toimintatapoja positiivisen käyttäytymisen tukemiseen.

Tieto- ja viestintäteknikkahanke jatkui ja opetushallitukselta saatiin 76 000 euron avustus. Mallikoulujen toimintaa esiteltiin kaikille perusopetuksen opettajille TVT-messuilla. Raportti mallikoulujen toiminnasta on valmiina, jonka pohjalta laaditaan tieto- ja viestintäteknikan kehittämissuunnitelma.

Mäntynummen yhtenäiskoulun toiminta käynnistyi lukuvuoden aikana 1.10.2013.

Lohjan yhteislyseon aloituspaikkamäärä kasvatettiin. Kaksoistutkinnon opiskelijoiden määrää ei voi nykyisestä 90 oppilaasta lisätä nykyisillä tilajärjestelyillä. Kuluneen toimintavuoden aikana lukiokoulutuksessa on kehitetty edelleen virtuaalioppimista ja suunniteltu sähköisten palveluiden käyttöä. Verkkopedagogiikkaa kehitettiin edelleen osana kansallisen ISOvers-taan kurssitarjontaa ja osana LUKU-verkostoa. Lukioiden leasing-tietokoneiden hankinnan ja sähköiseen yo-kirjoitukseen siirtymisen valmistelua varten asetettiin työryhmä. Yhteistyötä Kisakallion Urheiluopiston kanssa syvennettiin. Humanitaarinen avustusprojekti ”Ekokouluja Haitiin” jatkui. Ruotsinkielinen lukio ja Nummi-Pusulan lukio toteuttivat aktiivisesti kansainvälistä yhteistyötä.

Kiinteistöverkon kunto tuottaa haasteita. Sisäilmasta johtuvia korjaustöitä tehtiin mm. Lohjan yhteislyseon lukiossa ja Ojamon koululla. Sammatin, Ojamon ja Metsolan koulujen yhteyteen hankittiin tilaelementit. Sammatin koulun laajennus ja peruskorjaus käynnistyi. Teknisen työn työturvallisuutta parannettiin uusimalla teknisen työn laitteistoa.

Koulupsykologien ja -kuraattorien palvelualueet ja erityislastentarhanopettajien aluejaot muutettiin kattamaan liitoskunnat. Erityispäivähoidon palvelujen tuotteistamista on kehitetty suoriteperusteisen budjetoinnin avulla. Koulupsykologien rekrytointi on haasteellista palkkauksen vuoksi, jonka johdosta yhtä tehtävää ei saatu täytettyä.

Koululaisten kesäkerhotoimintaa kokeiltiin.

Nuorisotakuun kehittämissuunnitelma hyväksyttiin. Nuorisopalvelut on jatkanut nuorisotakuun toteuttamiseksi tiiviistä yhteistyötä Luksian Ratas –hankkeen kanssa. Kehittämistöi-

menpiteenä luodaan verkostoja ja etsitään ratkaisuja nuorisotakuun toteuttamiseen yrityspuolen kanssa. Lohjan elinkeinopalveluiden, Novagon, TE-palveluiden ja Lohjan yrittäjien sekä kaupungin henkilöstöpalveluiden kanssa on kehitetty suunnitelma, jonka avulla nuoria saadaan rekrytoitua entistä vahvemmin yritysten palvelukseen.

Toiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden mittaamiseen tarkoitettujen laatumittareiden laatimista jatkettiin ja erityisnuorisotyöhön laadittiin oma mittaristo. Nuorisotyöpaja aloitti oman laatumittaristonsa laatimistyön. Osaamiskartoitus toteutettiin.

Monialaisen yhteistyön kehittämishanke saatiin päätökseen. Hankkeen aikana luotuja toimintamalleja jatketaan hankkeen jälkeen.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintatuottoja kertyi 8 361 608 euroa eli noin 576 700 euroa arvioitua vähemmän. Päivähoitomaksujen tulotavoite oli arvioitu liian korkeaksi. Lisäksi päivähoidon ostopalveluissa oli tuloarvio koko vuodelle, vaikka palvelusetelit otettiin käyttöön 1.8.2013 lukien. Toimintakatteeksi muodostui -72 989 464 euroa. Talousarvio ylittyi 1 105 307 eurolla. Suurimmat ylitykset aiheutuivat koulumatkakuljetuksissa (217.000 euroa; selvityksessä), tilavuokrissa (387 000 euroa, uusiin tilaelementteihin ei ollut määrärahavarausta, selvityksessä sisäisten vuokrien osalta), kotikuntakorvausmenoissa (214 700 euroa), atk-menoissa (134 900 euroa; ei määrärahavarausta, kate investoinneissa) sekä luottotappioissa (192 00 euroa).

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Tieto- ja viestintäteknikkahankkeen mallikoulujen tuloksia hyödynnetään ja uutta teknologiaa hankitaan myös muihin kouluihin	Opetushallitukselta on saatu määrärahaa hankkeen jatkamiseksi. Tavoite etenee mallikoulujen tulosten pohjalta suunnitelmallisesti. Mallikoulujen toimintaa esiteltiin kaikille perusopetuksen opettajille TVT-messuilla. Raportti mallikoulujen toiminnasta on valmiina, jonka pohjalta laaditaan tieto- ja viestintäteknikan strategia. Erillinen työryhmä valmistelee lukioiden leasing-laitteiden hankintaa ja sähköiseen yo-kirjoitukseen siirtymistä
Opetusryhmät muodostetaan tuntikehystä tasapuolisesti jakamalla	Uudistettu laskentamallia.
Koulujen turvallisuus- ja valmiussuunnitelmat päivitetään	Tavoite etenee suunnitellusti.
Henkilöstön osaamista vahvistetaan ja työnjakoa tarkistetaan mm. kehittämällä aluerehtori- ja vararehtorijärjestelmiä sekä siirtymällä virkarehtorijärjestelmään vaiheittain vuosina 2013 - 2014	Opetustoimen osaamisen kehittämisen painopisteet määriteltiin kuluvalle valtuustokaudelle opetustoimen johdon seminaarissa: toimintakulttuurin kehittäminen, opetussuunnitelma, tieto- ja viestintäteknikka Virkarehtorijärjestelmään siirtyminen ei ole edennyt. Kuraattorien ja erityislastentarhanopettajien aluejaot uusittu.

Tavoitteet	Toteuma
Kouluille ja opetushenkilöstölle laaditaan osaamisen kehittämissuunnitelmat	Koulujen osaamisen kehittämissuunnitelmat ovat valmiina. Avustavan henkilöstön koulutustarvekartoitus on aloitettu.
Henkisestä ja fyysisestä turvallisuudesta huolehditaan, mm. toteuttamalla koulujen peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeet investointisuunnitelman mukaisesti sekä uudistamalla teknisen työn tilat ja laitteet lainsäädännön edellyttämälle tasolle	Koulujen peruskorjaus ja uudisrakentamishankkeet etenevät investointisuunnitelman mukaisesti. Teknisen työn tilat on kartoitettu ja korjaustyöt tehdään määrärahojen puitteissa. Vuonna 2013 korjattiin kiireellisimpiä ylä- ja alakoulujen teknisen työn laitteistoa
Varhaiskasvatuksen ydinprosessit arvioidaan ja päivitetään sekä otetaan käyttöön yhdenmukaisina koko yhdistyneessä kunnassa	Asiakaspinnassa olevat (pvh- ja esiopetushaku, yksityisen hoitopaikan haku, asiakasmaksut) prosessit on päivitetty otettu käyttöön yhdenmukaisina koko kunnassa. Muilta osin tärkeimpinä aloitettu niiden prosessien yhdenmukaistaminen, jotka liittyvät nivelvaiheisiin.
Kotihoidon tuen piirissä olevia perheitä tuetaan avoimen päivähoidon muodoilla	Moisiolla ja Mäntynummella on aloitettu avoin päiväkotitoiminta. Kässän talolla ja Virkkalassa toimivissa kerhoissa ja Postikadun leikkikentällä on edelleen runsaasti kävijöitä.
Varhaiskasvatuksen hoito- ja kasvatushenkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä on vähintään 3 pv/henkilö vuodessa.	Kasvatus- ja opetushenkilökunnan täydennyskoulutuspäiviä oli vuoden aikana 1080, joka tekee 2,3 päivää/henkilö.
Prosesseja kehitetään kasvatuksen ja opetuksen tukipalvelujen vaikuttavuuden lisäämiseksi	Prosessikuvaus aloitettu ja käynnissä.
Kasvatuksen ja opetuksen tukipalvelut organisoidaan alueellisesti	Suunnittelu aloitettu.
Nuorten yhteiskuntatakuuseen liittyvien toimintamalleja kehitetään	Nuorisotakuun kehittämissuunnitelma on laadittu ja hyväksytty valtuustossa. Yhteistyö Luksian Ratas – hankkeen kanssa on toimivaa. Yritysyhteistyötä kehitetään. Nuorisotyöpajalla toimenpiteissä 115 alle 29-vuotiasta.
Monialainen yhteistyöhanke saatetaan loppuun ja käytännöt vakiinnutetaan	Hanke on viety päätökseen vuoden 2013 loppuun mennessä. Hankkeen aikana luotu ja toimintamalleja jatketaan.
Nuorisopalvelujen laatutyön mittaristo ja malli otetaan käyttöön sekä osaamiskartoitus toteutetaan	Aluetyöllä mittaristot ovat käytössä. Erityisnuorisotyön mittaristot on luotu. Nuorisotyöpajan mittaristot ovat työn alla. Osaamiskartoitus tehty koko tulosalueella.

Tavoitteet	Toteuma
Hallintopalvelujen tiimimalli (3 tiimiä) toiminnassa	Tiimit toiminnassa, henkilöstöjärjestelyt tehty.
Sähköisen tilanvarausohjelman käyttöönotosta laaditaan selvitys koulu- ja nuorisotilojen osalta	Sähköinen tilanvarausohjelma otettu käyttöön Laurentius-salin osalta. Ohjelman käyttöä laajennetaan v. 2014.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tuloslaskelma

30 Kasvatus- ja opetuslautakunta	Ta 2013	Lisämääräraha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	7 732 033	1 358 443	9 090 476	8 361 608	92,0
Myyntituotot	3 269 545	0	3 269 545	3 205 960	98,1
Maksutuotot	4 101 059	0	4 101 059	3 673 152	89,6
Tuet ja avustukset	177 432	1 358 443	1 535 875	1 409 438	91,8
Muut toimintatuotot	183 997	0	183 997	73 059	39,7
Toimintakulut	-80 148 190	-826 443	-80 974 633	-81 351 072	100,5
Henkilöstökulut	-53 942 194	-1 264 121	-55 206 315	-54 924 885	99,5
Palkat ja palkkiot	-43 026 369	-1 015 924	-44 042 293	-43 659 035	99,1
Henkilösivukulut	-10 915 824	-248 197	-11 164 021	-11 265 850	100,9
Eläkekulut	-8 326 619	-189 887	-8 516 506	-8 778 411	103,1
Muut henkilösivukulut	-2 589 206	-58 310	-2 647 516	-2 487 439	94,0
Palvelujen ostot	-14 901 831	-13 822	-14 915 653	-15 573 141	104,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 834 357	-80 500	-1 914 857	-1 512 314	79,0
Avustukset	-4 136 355	0	-4 136 355	-3 916 938	94,7
Muut toimintakulut	-5 333 453	532 000	-4 801 453	-5 423 793	113,0
Toimintakate	-72 416 157	532 000	-71 884 157	-72 989 464	101,5
Poistot ja arvonalentumiset	-435 805	0	-435 805	-407 410	93,5
Suunnitelman muk. poistot	-435 805	0	-435 805	-407 410	93,5
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	5 020 808	0	5 020 808	3 071 696	61,2
Kustannuslaskennalliset kulut	-16 938 709	0	-16 938 709	-14 497 385	85,6
Kustannuslaskennalliset erät netto	-11 917 901	0	-11 917 901	-11 425 689	95,9

Kasvatus- ja opetuslautakunnan suoritteet

ka=keskiarvo kevästä ja syksystä

Toimielin/toiminta

OPETUSLAUTAKUNTA**Varhaiskasvatus**

	TA2013	TP2013
- 0-6 -vuotiaat	3990	3779
- 1-6-vuotiaat	3465	3338
- Läsnaöloapäivät 1 (sis. kotihoidon tuki)	687749	619844
- Läsnaöloapäivät 2 (ilman kotihoidon tukea)	389948	404367
- Hoitopaikat (sis. kotihoidon tuki)	3524	3395
- Päiväkotipaikat, % paikoista	51,0	57,3
- Perhepäivähoidon paikat, % paikoista	10,6	7,1
- Kotihoidontuen ja yksit. hoidon tuen paikat, % paikoista	34,4	32,6
- Ostopalvelupaikat, % paikoista	4,0	3,0
- Kotihoidontuen saajia (lapsia)	1013	1015
- Yksityisen hoidon tuen saajia (lapsia)	275	159
- Tehty työaika, henkilötyövuodet	387,9	378,5
- Läsnaöloapäivät 2/henkilötyövuosi	1005,3	1068,3
- Käyttöaste, %	85,0	82,4
* Toimintakulut, euroa/0-6 v.	7 509,25	7 887,93
* Toimintakulut, euroa/läsnaöloapäivä 1	43,57	48,09
* Toimintakate, euroa/0-6-vuotias	-5 142,17	-5 541,70
* Toimintakate, euroa/läsnaöloapäivä 1	-29,83	-33,79
*Toimintakulut, e/asukas	614,47	
*Toimintakate, e/asukas	-540,73	
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	497,3	485,3
Toimintakulut /asukas, €	565,03	565,92
Toimintakate /asukas, €	-486,29	-497,97

Yleissivistävä opetus

- Peruskoulut	34	34
- Oppilasmäärä (ka)	5471	5444
- Kokonaistuntimäärä (ka)	411126	412844
- Päätoimiset opettajat	430	430
- Tuntia/oppilas	75,1	76,1
- Oppilaita/Päätoiminen opettaja	12,7	12,7
- Oppilas/koulu	160,9	160,1
- Vieraspaiikkakuntalaisten osuus oppilaista %	5	5,8
*Toimintakulut, e/asukas	1006,92	
*Toimintakate, e/asukas	-992,73	
- Lukiot	4	4
- Opiskelijamäärä (ka)	955	949
- Kokonaiskurssimäärä (ka)	1471	1499
- Päätoimiset opettajat	63	63
- Kurssimäärä/opiskelija	1,5	1,6
- Opiskelijoita/päätoiminen opettaja	15,2	15,1
- Vieraspaiikkakuntalaisten osuus oppilaista %	20	21
*Toimintakulut, e/oppilas ja opiskelija	8 565,78	8 591,77
*Toimintakate, e/oppilas ja opiskelija	-7 852,44	-7 949,36
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	550,9	550,5
Toimintakulut /asukas, €	958,11	969,02
Toimintakate /asukas, €	-862,65	-882,93

	TA2013	TP2013
Kasvatuksen ja opetuksen tukipalvelut		
- Oppilashuoltohenkilökunta	13	12
- Koulunkäyntiavustajat (yleisopetus)	91	91
- Oppilas/koulupsykologi	911,8	907,3
- Oppilas/koulukuraattori	781,6	777,7
- Koulunkäyntiavustajia/yleisopetuksen oppilas	0,1	0,1
- Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta, lapsia	490	476
- Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta, kerhopäiviä	68600	68045
Vak. henkilöstömäärä	144,3	144,3
Toimintakulut /asukas, €	110,39	113,84
Toimintakate /asukas, €	-106,09	-106,14
Nuorisopalvelut		
- Nuorisotalojen ja muun toiminnan kävijämäärät	15385	17113
- Nuorisotalojen järjestöjen kävijämäärät	16200	16258
- Toimintakeskus Harjulan kävijämäärät	10200	17015
- Leirivuorokaudet	734	685
- Ehkäisevän erityisnuorisotyön asiakastyön asiakasmäärät	137	19
- Ehkäisevän erityisnuorisotyön käyntimäärät	360	100
- Ehkäisevän erityisnuorisotyön asiakaskontaktit	5535	2930
- Omin Jalon -toiminnan asiakasmäärät	96	67
- Omin Jaloin -toiminnan käyntimäärät	576	357
- Ehkäisevän päihdetyön asiakasmäärät	25	25
- Ehkäisevän päihdetyön käyntimäärät	75	63
- Koulujen päihdekasvatustunnit/oppilasmäärät	1900	2265
- Linkin asiakasmäärät/kontaktit	1000	1500
- Linkin asiakasmäärät/yksilöohjaus	250	300
- Nuorisotyöpajan asiakasmäärät (pajanuoret 16-25 v.)	69	115
- Nuorisotyöpajan asiakasmäärät (pajalaiset yli 25 v..)	23	20
- Nuorisotyöpajan ohjaustunnit (nuoret)	13100	..
- Kierrätyskeskuksen ja pajaverstaan ulkoiset asiakkaat	85000	85500
- Etsivän nuorisotyön kontaktit	25	99
Vak. henkilöstömäärä	30,5	30,5
Toimintakulut /asukas, €	40,18	43,02
Toimintakate /asukas, €	-29,35	-29,47
Asukasmäärä	48015	47703
Toimiala yhteensä		
Vak.henkilöstömäärä	1231,9	1219,5
Hallinto (sis. varhaiskasvatus ja opetus)	9,0	9,0
Varhaiskasvatus	497,3	485,3
Yleissivistävä opetus	550,9	550,5
Kasvatuksen ja opetuksen tukipalvelut	144,3	144,3
Nuorisopalvelut	30,5	30,5
Toimintatuotot /asukas, €	159,53	175,28
Toimintakulut /asukas, €	1 667,73	1 705,37
Toimintakate /asukas, €	-1 508,20	-1 530,08

10.1.7 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Sivistystoimen painopisteinä vuodella 2013 ovat olleet uuden Lohjan sivistystoimen toimintakäytänteiden harmonisointi, hyvän hengen ja työskentelyilmapiirin varmistaminen, henkilöstön perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen sekä laadukkaat palvelut.

Uuden Lohjan sivistystoimen toimintakäytänteiden harmonisointi

Kulttuuripalvelut-tulosalueen toimintaa muokattiin vuoden aikana siten, että organisaatio saatiin toimimaan kitkattomasti. Perustettu kehittämistiimi suunnitteli toiminnan eteenpäinviemistä.

Lohjan kaupungin ja Lohjan Liikuntakeskus Oy:n välinen sopimus koskien koulujen liikuntatilojen vuokraamista ilta-, viikonloppu- ja loma-aikoina hyväksyttiin.

Sivistystoimen virka- ja tehtävännimikkeet yhtenäistettiin.

Hyvän hengen ja työskentelyilmapiirin varmistaminen

Sivistystalon kulttuurikeskus, jossa ovat orkesterin, teatterin ja yleisen kulttuuritoimen toimitukset, on koonnut toimintoja odotetulla tavalla yhteen. Kirjastopalveluihin tuli kuntaliitoksen myötä kolme uutta sivukirjastoa ja toinen kirjastoauto. Uusi organisaatio lähti hyvin toimimaan.

Henkilöstön perehdyttäminen ja osaamisen kehittäminen

Kuntaliitoksen myötä uuden henkilöstön perehdyttämiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Henkilöstön koulutusta lisättiin, mm. kirjastopalveluissa.

Laadukkaat palvelut

Kulttuuritoimintaa järjestettiin laajasti ja monipuolisesti koko uuden Lohjan alueella. Kulttuuripolku-toimintamallin kehittämissuunnitelma ja talousarvio valmistui ja hyväksyttiin lautakunnassa syksyllä. Kulttuuripalvelujen yksikköjen asiakaskäynnit kasvoivat lähes kaikissa toiminnoissa.

Musiikkiopistossa panostus yhteismusisointiin, erityisesti orkesteri- ja kuoro toimintaan on tuottanut hyviä tuloksia.

Hiiden Opiston opiskelijamäärä kasvoi paljon. Kurssimaksukorotuksista, suuremmasta opiskelijamäärästä ja lisääntyneistä tilauskursseista johtuen toimintatuotot ylittivät selkeästi arvioidun. Kaupunginorkesterin konserttien ja tapahtumien kokonaismäärä oli 105. Kuulijoita on yhteensä 34 342 henkilöä, joista lohjalaisia 22 659. Museopalveluissa näyttelytoiminta onnistui erinomaisesti. Kokonaiskävijämäärä 46 520 on kaikkien aikojen paras. Museon kokoelmakartunta on saatu hallintaan. Taideteosten varastotila valmistui. Lohjan Teatterissa näytelmiä oli 3 ja esityksiä 49. Musikaali Mustalaisleiri lentää taivaaseen onnistui erinomaisesti. Katsojia oli runsaat 4 800. Kaikkiaan katsojia oli 7 616. Yleisen kulttuuritoimen järjestämät tapahtumakokonaisuudet onnistuivat; vuoden aikana erilaisissa tilaisuuksissa oli 33 200 kävijää. Lohjan Muisti-hankkeen teeman oli Lohjan tulevaisuus.

Lukki-kirjastokimpan kokoonpano muuttui kuntaliitoksen myötä, ja siihen kuuluvat Lohjan ja Karkkilan kaupunginkirjastot ja Vihdin kunnankirjasto. Kirjastojärjestelmän päivittäminen ei toteutunut, mutta muuten yhteistoiminta oli aktiivista. Kirjastoauto hankittiin v. 2013 Kiitokori Oy:ltä. Kirjastoautopalveluiden hallinnointi keskitettiin Virkkalan kirjastoon. Sammatin kirjaston 150- ja Saima Harmajan 100-vuotisjuhlavuosi huomioitiin. Mäntynummen uusi kombikirjasto lisäsi ja monipuolisti olennaisesti koululaisten kirjastonkäyttöä. Pedagoginen infor-

maatikko teki aktiivisesti yhteistyötä koulujen ja päiväkotien kanssa. Kirjastopalvelujen henkilövuoden pienenivät yhdellä, jonka johdosta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta teki aukioloaikamuutoksia 1.12.2013 alkaen sisäisten työjärjestelyjen toteuttamiseksi. Kirjaston käytettävänä oli Uudenmaan ELY-keskukselta saatuja avustuksia kirjastotoiminnan kehittämiseen 77 328 euroa. Kaupunginkirjaston lainaus- ja kävijämäärät kasvoivat kirjastolaitoksen laajentumisen myötä. Kirjaston lainaus oli 815 472. Kirjastokäyntien määrä oli 376 598 ja WWW-käyntejä oli 284 612. Kirjastoissa järjestettiin 81 näyttelyä. Tapahtumia oli 368 ja niissä osallistujia 7492.

Kulttuuripolku-hankeeseen liittyen kirjasto toteutti useita lukuharrastusta edistäviä hankkeita kouluissa ja päiväkodeissa: Kouluilla toteutettiin 153 kirjastonkäytön opetustuntia. Päiväkoti- ja kouluryhmät tekivät omatoimisia kirjastokäyntejä yhteensä 1191 kertaa. Musiikkiopistossa jatkettiin varhaisiän musiikkikasvatus-hanketta. Orkesteri toteutti koululais- ja päiväkotisekä laitoskonserttikiertueet. Museon ja Harjun koulun yhteistyönä julkaistiin Roopen matkassa - Lohjan aakkoset –kotiseutukirjanen. Teatterin toimintaan kävi tutustumassa muutaman koulu.

Liikuntatoimessa yhteistyösopimuksessa mainitut keskeiset tavoitteet ja mittarit saavutettiin hyvin suoritamäärien kasvaessa. Liikuntapalveluiden kokonaissuoritemäärä oli 1 229 640. Neidonkeitaan vuoden 2013 kävijämäärä oli 269 002. Muiden liikuntapalveluiden suoritemäärä oli 960 638. Suoritteiden kasvu selittyy pääosin kuntaliitoksella.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan talousarvio alittui noin 1 700 eurolla. Toimintakate oli 11 254 864 euroa, joka on 100,0 % lautakunnan talousarviosta. Toimintatuottoja kertyi noin 201 514 euroa arvioitua enemmän. Toimintakulut toteutuivat 101,5 %:sesti, ylitystä 199 840 euroa. Ylitys johtuu Lohjan kaupungin ja Lohjan Liikuntakeskus Oy:n välisen sopimuksen aiheuttamista laskennallisista muutoksista, joita ei kaikilta osin oltu otettu huomioon talousarviossa.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Kehittämistiimi varmistaa kulttuuripalvelujen toiminnan	Kehittämistiimi toiminnassa
Liittyvien kuntien kulttuuritoiminnan liittäminen Lohjan organisaatioon	Laajaa kulttuuritoimintaa koko uuden Lohjan alueella
Kulttuuripalveluja tuotetaan kaikille lohjalaisille kulttuuripolku-mallin mukaisesti	Toimintamallin kehittämissuunnitelma ja talousarvio valmistui ja hyväksyttiin lautakunnassa.
Kulttuuripalveluihin muodostetaan työhyvinvointitiimi	Työhyvinvointitiimi toimii.
Kulttuuripalveluiden asiakaskäyntien määrän kasvattaminen	Asiakaskäyntien määrä kasvanut melkein kaikissa yksiköissä..
Liikuntasuoritteiden määrän kasvattaminen	Määrä kasvanut. Eniten vaikuttavana tekijänä kuntaliitos.

Tavoitteet	Toteuma
Uuden liikuntastrategian laatiminen	Työ käynnissä osana muuta sivistystoimea.
Hallintopalvelujen tiimimalli (3 tiimiä) toiminnassa	Tiimit toiminnassa, henkilöstöjärjestelyt tehty.
Sähköinen tilanvarausohjelma otettu käyttöön Laurentius-salissa	Sähköinen tilanvarausohjelma otettu käyttöön Laurentius-salin osalta. Muiden tilojen osalta vuoden 2014 aikana.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan tuloslaskelma

40 Kulttuuri- ja vapaa-aikaltk	Ta 2013	Lisämääräraha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	1 480 902	188 870	1 669 772	1 871 286	112,1
Myyntituotot	344 146	0	344 146	384 994	111,9
Maksutuotot	842 294	0	842 294	1 016 181	120,6
Tuet ja avustukset	22 687	188 870	211 557	169 324	80,0
Muut toimintatuotot	271 775	0	271 775	300 787	110,7
Toimintakulut	-11 871 864	-1 054 446	-12 926 310	-13 126 150	101,5
Henkilöstökulut	-6 191 611	-96 988	-6 288 599	-6 294 931	100,1
Palkat ja palkkiot	-4 762 769	-58 190	-4 820 959	-4 800 412	99,6
Henkilösivukulut	-1 428 842	-38 798	-1 467 640	-1 494 519	101,8
Eläkekulut	-1 145 901	-12 359	-1 158 260	-1 225 429	105,8
Muut henkilösivukulut	-282 941	-26 439	-309 380	-269 090	87,0
Palvelujen ostot	-4 157 634	-1 030 458	-5 188 092	-4 124 128	79,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-573 753	0	-573 753	-595 919	103,9
Avustukset	-180 284	0	-180 284	-1 440 231	798,9
Muut toimintakulut	-768 583	73 000	-695 583	-670 941	96,5
Toimintakate	-10 390 962	-865 576	-11 256 538	-11 254 864	100,0
Poistot ja arvonalentumiset	-182 802	0	-182 802	-145 757	79,7
Suunnitelman muk. poistot	-182 802	0	-182 802	-145 757	79,7
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	510 700	0	510 700	405 858	79,5
Kustannuslaskennalliset kulut	-1 990 492	0	-1 990 492	-1 666 934	83,7
Kustannuslaskennalliset erät netto	-1 479 792	0	-1 479 792	-1 261 076	85,2

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan suoritteet

Toimielin/toiminto	TA2013	TP2013
KULTTUURI-JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
Kulttuuripalvelut		
-Opiskelijämäärä	14 412	14 816
Hiiden Opisto	12 000	12 453
Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto	1 000	951
Muut (Kuvataidekoulu, Funka, Undostres, Rytmiovena, Helmi)	1 412	1 412
-Tunnit	52 040	51 845
Hiiden Opisto	20 300	20 160
Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto	24 800	24 745
Muut (Kuvataidekoulu, Funka, Undostres, Rytmiovena, Helmi)	6 940	6 940
-Orkesterin konserit, yht.	..	105
-Orkesterin kuulijat, yht.	28 000	34 342
-Teatterin näytökset, kpl	55	49
-Teatterin katsojat, yht.	7 500	7 616
-Näyttelyt, kpl	20	20
-Museon kävijämäärä (sis kaivos)	27 500	33 974
-Kulttuuritoimen avustukset, e/asukas	1,18	0,84
-Kirjastokäyntien lukumäärä vuodessa	394 950	376 598
-Verkkokäyntien lukumäärä vuodessa	228 600	284 612
-Lainausten määrä	813 100	815 472
-Tehty työaika, henkilötyövuodet	38,9	38,9
-Lainaukset/henkilötyövuosi	20 902,3	20 963,3
-Lainausten määrä/asukas	16,93	17,09
-Kirjastokäyntien määrä/asukas	8,23	7,89
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	110,11	110,11
Toimintakulut /asukas, €	0,01	0,01
Toimintakate /asukas, €	-0,01	-0,01
Liikuntapalvelut		
-Neidonkeidas, kävijämäärä	280 000	269 002
-Muiden liikuntapalvelujen käyttäjämäärä	920 000	960 838
-Liikuntatoimen avustukset, e/asukas	4,00	
*Toimintakulut, e/kävijä	0,00	0,00
*Toimintakate, e/kävijä	0,00	0,00
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	0	0
Toimintakulut /asukas, €	0,00	0,00
Toimintakate /asukas, €	0,01	0,01
Asukasmäärä	48 015	47 703
Toimiala yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	113,6	113,6
Toimintatuotot /asukas, €	30,84	39,22
Toimintakulut /asukas, €	247,25	275,14
Toimintakate /asukas, €	-216,41	-235,91
Henkilökunnan määrä	113,6	113,6
Hallinto	3,5	3,5
Kulttuuripalvelut	110,1	110,1
Liikuntapalvelut	0,0	0,0

10.1.8 Tekninen lautakunta

Lohjan kaupunginvaltuuston teknistä lautakuntaa sitovaksi määrärahasiisä vahvistama toimintakate oli -4 779 633 euroa ja toimintavuoden toimintakate toteutuma oli -4 990 935 euroa, jolloin määräraha ylittyi 211 302 euroa. Toimintavuoden aikana teknisen lautakunnan toimintakatteeseen myönnettiin menomäärärahan korotusta jätehuoltopalvelujen järjestämiskustannuksiin 114 860 euroa ja liikenneväylien talvikunnossapitokustannuksiin 250 000 euroa. Liikuntakeskus Oy:n kanssa solmitun sopimuksen johdosta lisättiin ulkoisia tuottoja 815 700 euroa ja alennettiin sisäisiä tuottoja 605 000 euroa. Valtuusto päätti 11.9.2013, että tilinpäätökseen sisällytetään Harjun entisen kaatopaikan puhdistus-kustannuksia vastaava 425 000 euron tasevaraus. Varaukselle ei kuitenkaan päätöksen yhteydessä myönnetty määrärahan korotusta. Talousarvio ei sisältänyt varausta lomapalkkajaksotuksiin, joita tilinpäätöksessä on kirjattu yhteensä 220 979 euroa. Pääosa varauksesta sisältyy ruoka- ja siivouspalvelujen toimintamenoissa.

Menomäärärahoissa ylittyi koulukuljetusten kustannukset yhteensä 362 871 euroa, vastaavasti ylittyi sisäiset kuljetuskorvaustuotot. Menomääräraha perustui vuoden 2011 tilinpäätöksen toteutumatasoon ja osa ylityksistä on kustannuskehityksestä johtuvaa. Koulukuljetukset toimivat vuoden 2013 ajan elokuussa 2012 käyttöön tulleiden liikennöitsijä sopimusten perusteella. Menomäärärahoja oli varattuna sivistystoimen talousarvioon 176 002 euroa enemmän kuin teknisen toimen talousarviossa oli varattu. Tosi-asiallinen koulukuljetusmenojen ylitys oli 186 869 euroa, joka näkyy palveluja ostavan kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakatteessa.

Hallinnon tulosalueen toimintakate poikkeama tilinpäätöksessä on yhteensä 396 789 euroa, joka on hieman pienempi kuin entisen kaatopaikan tasevaraus 425 000 euroa. Kunnallistekniikan tulosalue toteutui toimintakatteeltaan 214 900 euroa parempana lähinnä loppuvuoden suotuisien sääolosuhteiden johdosta. Vesihuollon toimintakate toteutui 65 209 euroa parempana, Vesihuollossa toimintatuotot alittuivat 148 429 euroa ja toimintamenot 213 637 euroa. Tilipalvelujen toimintakate toteutui 252 740 euroa parempana. Ruoka- ja siivouspalvelujen toimintakate 347 360 euroa heikompana, sisältäen varaamattoman lomapalkkajaksotuksen.

Hallinto

Yksityisteiden avustuskäytännön yhdenmukaistaminen toteutuu vuonna 2014, yhdenmukaiset periaatteet on vahvistettu joulukuussa 2013. Joukkoliikenteen tuetut matkaliput koskivat kaikkia kaupungin asukkaita 1.1.2013 alkaen. Joukkoliikennepalvelujen kehittämistä on valmisteltu palveluliikenteen osalta yhteistyössä perusturvatoimen kanssa. Henkilö- ja tavaraliikenteen logistiikkayksikkö on toimintavuoden aikana huolehtinut avoimesta joukkoliikenteestä, koulukuljetuksista ja osallistunut ateriakuljetusten ja kirjastokuljetusten kilpailutusten toteuttamiseen. Pelastustoimesta on vastannut Espoon kaupunki. Jätehuollon järjestämistehävistä on vastannut Raaseporiin sijoittunut seudullinen jätelautakunta.

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikan (liikenneväylät ja viheralueet) kunnossapito on hoidettu entisen Lohjan alueella pääosin omana työnä sekä ostopalveluna, Karjalohjan, Samatkan ja entisen Nummi-Pusulan alueilla ulkoisena palveluna. Toimintavuonna kunnossapitoon siirtyi ELY-keskuksen hoidossa ollut katuverkko (osat Immulantietä ja Mäntynummentietä) ja uusien kaava-alueiden katuverkko, mm. Puruskorventien alikulkusillan katujärjestelyt, osa Pohjatietä, Ky-lätontinkuja, Purometsänkuja sekä Tytyrin ABC-huoltoaseman ympäristön kevyen liikenteen järjestelyjä. Kaupunginvaltuusto myönsi liikenneväylien kunnossapitoon 250 000 euron lisämäärärahan runsaslumisen alkuvuoden takia. Konekeskukseen hankittiin uusi tiehöylä.

Ruoka- ja siivouspalvelut

Ruoka- ja siivouspalveluissa toteutettiin organisaatiomuutos 1.10. alkaen, jossa aluevastavat vastaavat henkilöstöstä ja alueista osaamisalueittensa ja entisen maantieteellisten alueiden jaon mukaan. Yhtenäinen reseptiikka otettiin käyttöön koko Lohjan alueella 1.8. alkaen.

Toimintavuoden aikana uusia ja edellisen toimintavuoden aikana tulleita uusia ruokasuoritteita oli 33 000 kpl (1.1.13 Moision pk 60 lasta, 1.8.12 Niksula 60 lasta). Ruokasuoritteita tuotettiin yhteensä 3 038 000 kpl.

Toimintavuoden aikana uusia ja edellisen toimintavuoden aikana uutta siivottavaa alaa tuli 1 954 k-m² (1.1.13 alkaen Moision pk, Maksjoentien päiväkodin, 1.8.12 alkaen Sammatin tilaelementit, Niksula, Nummentausta lisäelementti). Siivottavaa alaa nyt yhteensä 152 954 m². Uusi monitoimikone hankittu siivoukseen keskustan alueelle.

Tilapalvelut

Uudessa Lohjassa kiinteistöjen ylläpitoon muodostettiin uusi neljäs isännöintialue Nummi-Pusulan, Sammatin ja Karjalohjan alueesta. Yhtenäinen kiinteistöhoitotyön mitoitus oli lähökohtana kiinteistönhoidossa. Kaukovalvonnan toimenpiteitä oli 7 kohteessa. Pusulassa valmistui hakelämpölaitos, jonka piiriin tuli 5 kaupungin kiinteistöä.

Kuntaliitoksessa kiinteistömäärä kasvoi 22 %, ja alle 500 m²-tilojen osuus kasvoi 9 %, eli pieniä on lukumääräisesti 57 % kiinteistöistä, joka on liian suuri määrä. Investointitaso oli 9,8 milj.€, josta korjauskohteita n. 7,1 milj.€, korjaustaso oli 2,9 % teknisestä arvosta, eli yli tavoitetason 2,7 %. Tilojen energiantehokkuustiedot ovat aikaväliltä 2008 - 2012, jolloin tilojen energiakäytön ominaiskulutus on pudonnut 3 %, kuntaliitoksen energiakulut seuraavaan.

Uusina kohteina valmistui Moision uusi päiväkotito, Karjalohjan paloasema; elementteinä Metsolan-, Ojamon- ja Roution koulujen elementit, sekä Siirtoväentien asuntoyksikkö; suunnitelukohteina oli Kultakartanon palvelutalo, Ojaniitun koulu ja päiväkotito, uusi tuotantokeittiö, Keskusaukion hammashuollon tiloja. Peruskorjauskohteina olivat Ojamon koulun ilmanvaihdon toteuttaminen, lukion ulkovaippatyöt, Mäntynummen kirjasto päiväkodiksi. Tiloista luovutettiin: Mineritintie 19 vuokratila Kissankellot ja Sinikellot irtisanottiin, ryhmäperhepäiväkotito PikkuPertin vuokratilat irtisanottiin, Ojamon koulun tilapäiset elementit poistettiin, Taimisto/ Säterintie 4 myytiin, Kaisankallion vanhusten rivitalo 2 purettiin.

Vesihuolto

Seudullinen vesihuoltoverkosto toimii kattavana. Alueen verkosto on saatettu kaukovalvonnan piiriin. Vanhojen laitosyksiköiden alasajon toteuttaminen käynnistettiin.

Toimintavuoden aikana uutta ylläpidettävää vesihuoltoverkostoa tuli 4,7 km vesijohtoverkostoa ja 4,7 km jätevesiverkostoa (Immulan uusi kaava-alue, Vappulan uusi kaava-alue, Tavolan uusi kaava-alue, Petsamon kaava-alue, Kihintöyräs) sekä 2 uutta vesihuollon pumppaamoja, Teilinummen vesihuolto, jossa uutta vesihuoltoverkostoa 3,5 km (sekä vesi- että jätevesiverkostoa) ja 4 kpl jätevesi-pumppaamoja. Seudullisessa vesihuoltoverkostossa uutta ylläpidettävää vesihuoltoverkostoa tuli 44,1 km (sekä vesi- että jätevesiverkostoa), 12 kpl jätevesipumppaamoja ja 2 uutta paineenkorotusasemaa. Toimintavuoden aikana seudullisen vesihuollon käynnistyessä poistui toiminnasta 3 jätevedenpuhdistamoja.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Kuntaliitoksen tehokas toteuttaminen ja palvelutason säilyttäminen tehokkailla toimintatavoilla	Tilapalveluissa on toteutettu kiinteistönhoitoalueiden ja organisaation tarkistus, KIMI-mitoitus, Ryhti-ohjelman laajennus, kiinteistöjen luettelointi ja tutustuminen, kiinteistöjen päivystysjärjestelmän yhdenmukaistaminen
Joukkoliikenteen tuetut matkaliput koskevat kaikkia kaupunkilaisia	Tuettujen matkalippujen käyttöoikeus on ollut kaikilla kaupunkilaisilla 1.1.2013 alkaen
Logistiikkayksikkö tuottaa pääosan kaupungin henkilöliikennepalvelujen tarpeesta	Logistiikkayksikkö on tuottanut 1.1.2013 alkaen avoimeen joukkoliikenteeseen ja koulukuljetuksiin liittyvät palvelut
Yksityistieavustusten myöntöperiaatteet yhdenmukaistettu	Yksityistieavustusten myöntöperiaatteiden yhdenmukaistamisesta on päätetty joulukuun yksityistiejaostossa. Yhdenmukaiset periaatteet ovat voimassa vuoden 2014 avustusten jaossa.
Työaikamitoitukset toteutettu kiinteistönhoidossa, ruoka- ja siivouspalveluissa	KIMI-mitoitus on suoritettu.
Kaukovalvonta käytössä pääosin vesihuollossa ja kiinteistönhoidossa	Vesihuollon kaikki laitokset ovat kaukovalvonnan piirissä. Tilapalveluissa kaukovalvontakohteiden valmistelu on aloitettu liitoskunnissa.
Yhteiset käytännöt ateriatuotannossa	Yhtenäiset toimintatavat (reseptiikka ja ruokalaista) ovat käytössä 1.8.2013 alkaen
Liikenneväylien ja viheralueiden kunnossapitoluokituksen mukainen hoito	Liikenneväylien ja viheralueiden hoito on toteutettu kunnossa- ja hoitoluokitusten mukaisesti.
Seudullinen vesihuoltoverkosto kokonaisuudessaan käytössä, entisten jätevedenpuhdistamoiden toiminta lopetetaan	Seudullinen vesihuolto kokonaisuudessaan valmistunut
Tuotantokeittiön suunnittelu tehty	Tuotantokeittiön hankeasiakirjat valmistuneet, tuotantopäällikkö rekrytoitu.
Omaisuuksien arvonsäilyttäminen. Tilojen ja rakennetun infran kunto- ja arvomäärityksen päivitys sekä korjausvelan arviointi ja toimenpiteiden priorisointi tehty	Katupäällysteiden kuntoselvityksen päivitys on toteutettu v. 2013. Tilojen arvomääritys/salkutus tehty.
Henkilöstön työssä jaksamista edistetään. Joustavat työaikamuodot käytössä toiminnoissa joissa mahdollista.	Henkilöstön työssä jaksaminen on ollut esillä kehityskeskusteluissa
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen. Ammatillisen ja muutokseen liittyvän koulutuksen toteuttaminen	Osaamisen vahvistaminen on ollut esillä kehityskeskusteluissa

Teknisen lautakunnan tuloslaskelma

50 Tekninen lautakunta	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	35 913 816	210 700	36 124 516	37 041 311	102,5
Myyntituotot	23 948 595	0	23 948 595	24 483 778	102,2
Maksutuotot	331 895	0	331 895	298 208	89,9
Tuet ja avustukset	150 508	0	150 508	227 075	150,9
Muut toimintatuotot	11 482 818	210 700	11 693 518	12 032 250	102,9
Toimintakulut	-40 539 288	-364 860	-40 904 148	-42 032 360	102,8
Henkilöstökulut	-15 073 396	0	-15 073 396	-15 439 494	102,4
Palkat ja palkkiot	-11 160 492	0	-11 160 492	-11 301 549	101,3
Henkilösivukulut	-3 912 904	0	-3 912 904	-4 137 945	105,8
Eläkekulut	-3 241 924	0	-3 241 924	-3 491 763	107,7
Muut henkilösivukulut	-670 980	0	-670 980	-646 182	96,3
Palvelujen ostot	-13 611 214	-364 860	-13 976 074	-14 807 400	105,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 639 307	0	-10 639 307	-10 294 687	96,8
Avustukset	-389 710	0	-389 710	-236 946	60,8
Muut toimintakulut	-825 662	0	-825 662	-1 253 833	151,9
Toimintakate	-4 625 472	-154 160	-4 779 632	-4 991 049	104,4
Poistot ja arvonalentumiset	-10 001 323	0	-10 001 323	-10 193 898	101,9
Suunnitelman muk. poistot	-10 001 323	0	-10 001 323	-10 193 898	101,9
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	15 277 827	0	15 277 827	14 183 476	92,8
Kustannuslaskennalliset kulut	-2 734 931	0	-2 734 931	-2 425 427	88,7
Kustannuslaskennalliset erät netto	12 542 896	0	12 542 896	11 758 050	93,7

Teknisen lautakunnan suoritteet

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TA2013	TP2013
KUNNALLISTEKNIikka		
Liikenneväylät		
Liikenneväylät, km	343	403
Maksullisia p-paikkoja, kpl	468	468
* Toimintakulut / asukas, €	-114,15	-108,91
Yksityistiet, km	670	670
Avustetut yksityistiet, km	574	572
* Yksityistieavustukset €/km	-405,46	-405,01
Puistot ja yleiset alueet		
Hoidettuja puistoalueita, ha	84	87
Puistometsiä, ha	429	477
Talousmetsiä, ha	2022	1997
* Toimintakulut / asukas, €	-29,89	-31,01
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	56	56
Toimintakulut /asukas, €	-139,35	-137,63
Toimintakate /asukas, €	-86,96	-83,02
VESI- JA VIEMÄRILAITOS		
Myyty vesi, m ³	2 252 000	2 336 933
Puhdistettu jätevesi, m ³	4 254 000	4 254 000
Vesijohtoverkoston pituus, km	388	435
Viemäriverkoston pituus, km	388	454
Sadevesiverkoston pituus, km	388	185
Liittymisaste %	80	80
* Toimintakulut €/myyty m ³	-2,80	-2,80
* Toimintakate/€/myyty m ³	0,19	0,19
Veden hinta €/m ³	1,17	1,17
Jäteveden hinta €/m ³	1,82	1,82
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	19	19
Toimintakulut /asukas, €	-82,66	-78,72
Toimintakate /asukas, €	66,06	67,86
TILAPALVELUT		
Hallinnassa olevat tilat, k-m ²	223000	239069
Korjaukset teknisestä arvosta %	3	3
Toimintakulut €/ k-m ²	-68,70	-65,54
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	48	48
Toimintakulut /asukas, €	-213,65	-216,63
Toimintakate /asukas, €	16,34	21,75

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT	TA2013	TP2013
Ruokapalvelut		
Ateriat, kpl	3 005 000	3 197 466
* Toimintakulut / ateriat, €	-2,55	-2,52
Siivouspalvelut		
Siivousala hum ²	151000	153246
* Toimintakulut/hum ² , €	-34,79	-35,60
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	244	244
Toimintakulut /asukas, €	-267,14	-281,37
Toimintakate /asukas, €	2,54	-4,73
HALLINTOPALVELUT		
Keskuksen hallinto		
*Toimintakulut / asukas, €	-11,92	-11,78
Pelastustoimi		
* Toimintakulut /asukas, €	-67,98	-68,13
Joukkoliikenne		
Tuetut matkat, kpl	375 000	435672
Oppilaita kuljetuksen piirissä, kpl	1300	1370
Toimintakulut €/tuettu matka	-7,80	-7,63
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	13	13
Toimintakulut /asukas, €	-149,10	-166,77
Toimintakate /asukas, €	-97,52	-106,48
Toimiala yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	380	380
Toimintatuotot /asukas, €	752,36	776,50
Toimintakulut /asukas, €	-851,84	-881,12
Toimintakate /asukas, €	-99,54	-104,63
Asukasmäärä	48015	47703

Vesihuollon tuloslaskelma (sisältyy teknisen lautakunnan tuloslaskelmaan)

Vesihuolto (kp 547)	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	7 140 949	0	7 140 949	6 992 520	97,9
Myyntituotot	7 063 849	0	7 063 849	6 957 059	98,5
Maksutuotot	70 274	0	70 274	28 617	40,7
Muut toimintatuotot	6 826	0	6 826	6 843	100,2
Toimintakulut	-3 968 927	0	-3 968 927	-3 755 290	94,6
Henkilöstökulut	-1 131 161	0	-1 131 161	-1 138 475	100,6
Palkat ja palkkiot	-846 391	0	-846 391	-874 536	103,3
Henkilösivukulut	-284 770	0	-284 770	-263 939	92,7
Eläkekulut	-234 547	0	-234 547	-213 089	90,9
Muut henkilösivukulut	-50 223	0	-50 223	-50 850	101,2
Palvelujen ostot	-1 463 411	0	-1 463 411	-1 322 154	90,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 147 797	0	-1 147 797	-1 190 634	103,7
Avustukset	-150 000	0	-150 000	-2 647	1,8
Muut toimintakulut	-76 557	0	-76 557	-101 380	132,4
Toimintakate	3 172 022	0	3 172 022	3 237 230	102,1
Poistot ja arvonalentumiset	-2 346 759	0	-2 346 759	-2 348 519	100,1
Suunnitelman muk. poistot	-2 346 759	0	-2 346 759	-2 348 519	100,1
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	0	0	0	0	
Kustannuslaskennalliset kulut	-158 177	0	-158 177	-135 037	85,4
Kustannuslaskennalliset erät netto	-158 177	0	-158 177	-135 037	85,4

10.1.9 Kaupunkisuunnittelulautakunta

Hallinto

Vuosi 2013 oli ympäristötoimen hallintopalveluiden ensimmäinen toimintavuosi. Uuden organisaation toiminnan vakiinnuttaminen oli ensimmäisen vuoden selkeä tavoite. Toiminnan sujuvuutta ja työnjakoa tarkasteltiinkin vuoden aikana säännöllisesti ja saatujen kokemusten perusteella toimintaprosesseja hiottiin vastaavasti.

Tärkeänä painopistealueena oli sähköisen kokouskäytännön ja luottamushenkilöportaalin käyttöönotto. Kaupunkisuunnittelulautakunta aloitti sähköisen kokouskäytännön pilottilautakuntana huhtikuussa ja sähköiset kokoukset sujuivat alusta lähtien varsin hyvin. Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sitoutuminen uuteen käytäntöön oli erinomaista ja paperisista esityslistoista ja niiden liitteistä pystyttiin luopumaan kokonaan.

Kaavoitus

Vuoden 2013 aikana käynnistyi kuntaliitoksen jälkeinen Uusi Lohja - maankäytön kehityskuvan ja rakennemallin laatiminen. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi tavoitteet kokouksessaan 24.9.2013 ja kolme vaihtoehtoa 22.10.2013 vaikutusten arviointia varten.

Taajamaosayleiskaava hyväksyttiin 17.4.2013 kaupunginvaltuustossa uudestaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tekemän oikaisukehotuksen takia. Taajamaosayleiskaavan toteuttamisohjelman laatiminen aloitettiin. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kokouksessaan 22.10.2013 esittää keskustan osayleiskaavan kaupunginhallituksen ja -valtuuston hyväksyttäväksi. Paloniemen osayleiskaavan laatiminen käynnistyi kolmen ideasuunnitelman tilaamisella. Lieviön ja Paunin maaseutualueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui.

Selvitys Karjalohjan kirkonkylän asemakaava-alueen muutos- ja täydennystarpeista valmistui joulukuussa.

Asemakaavoja valmistui ja käsiteltiin seuraavasti:

Kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin:

- Virkkala, Tynninharjuntien asemakaavan muutos

Valmisteluvaiheen kuuleminen:

- Paikkarinkatu (Keksitehdas) asemakaavan muutos, vaihtoehdot

Kaupunginhallituksessa hyväksyttiin:

- Ojamonkangas, korttelin 445 asemakaavan muutos
- Virkkala, korttelin 240 asemakaavan muutos
- Karjalohja, Huvilatienrinteen asemakaavan muutos

Valmistuneet osallistumis- ja arviointisuunnitelmat:

- Haikarin ranta-alue, asemakaavamuuotos
- Venteläntie (Plastex), asemakaavamuuotos
- Nahkurinraitti, asemakaavamuuotos
- Suojeluskuntatalo ja Åsvalla, asemakaavan muutos

Uudelleen nähtävillä olivat:

- Hiidensalmen pohjoisosan asemakaavan muutosehdotus
- Nahkurintorin kauppakeskuksen asemakaavan muutosehdotus

Rakentamistapaohjeita valmistui:

- Gunnarla, I vaihe
- Routio, Ratsutilantie I ja II

Porlan suunnitteluvarausalueen esisuunnittelu käynnistyi ja kaupunkisuunnittelulautakunta nimesi työn ohjausryhmän.

Kiinteistö- ja kartastopalvelut

Vuosi 2013 oli ensimmäinen toimintavuosi Lohjan, Karjalohjan ja Nummi-Pusulan kuntaliitoksen jälkeen. Jo ennen toimintavuoden käynnistymistä oli tiedossa, että uuden yhdistyneen ja huomattavasti laajentuneen kaupungin kiinteistö- ja kartastopalvelujen tulosalueen tehtävät on hoidettava vanhan Lohjan henkilökunnan voimin. Liittyvien kuntien ko. tehtäviä hoitanut henkilökunta ja määrärahat eivät siirtyneet ko. tehtävien hoitamista varten kiinteistö- ja kartastopalvelujen käyttöön. Ainoastaan yhden hallinnon toimistosihteerin työpanosta on voitu osittain käyttää liittyvän kunnan puutteellisten tietojen korjaamiseen.

Ennen toimintavuoden alkua arvioimme, että työmäärän kasvu olisi noin 10 - 15 %:n suuruusluokkaa suhteessa Lohjan edellisen vuoden toiminnan ja työtehtävien määrään. Arvio perustui liittyvien kuntien asukasmäärään, asemakaavoitetun alueen määrään sekä pinta-alan määrään. Toteutunut tilanne työmäärän kasvussa on huomattavasti suurempi. Asioiden hoidossa on havaittu olleen jo ennen liitosta liittyvän kunnan toiminnassa resurssipuutteista johtuvia toiminnallisia virheitä ja esim. perusrekisteritiedoissa paljon korjattavaa. Liittyvien kuntien tehtävien hoitoon on käytetty jopa 1/3 koko tulosalueen toimintaresursseista. Koska liittyvien kuntien käytössä olleet resurssit leikattiin pois, on vanhan Lohjan alueelta siirretty toimintaresursseja ko. alueelle. Tämä on johtanut siihen, että asioiden käsittely vanhan Lohjan alueella on hidastunut. Toisaalta talouden taantuman jatkuminen on vähentänyt työmäärää kokonaisuutena, mikä on hieman helpottanut tässä tilanteessa.

Liittyvien kuntien tehtävien haltuunotto ja epäkohtien selvittäminen on ollut erittäin työlästä ja jatkuu vielä useiden vuosien ajan. Tarvittavien tietojen ja alkuperäisten asiakirjojen saaminen liittyvistä kunnista on ollut hankalaa. Vanhan Lohjan alueella on lisäksi rästitöitä tekemättä resurssisyistä jo vuosien takaa. Näiden rästitöiden tekemistä ei ole tässä tilanteessa pystytty juurikaan edistämään.

Kiinteistö- ja kartastopalvelun toiminnassa on kokonaisuutena päästy lähes aiempien vuosien suoritelmien tasolle, vaikka työllistävien ja selvitetävien tapausten määrä on vaikeuttanut toimintaa. Merkittäviä isompia edenneitä asioita ovat olleet korttelin 42 tonttien luovutusneuvottelut Hartelan kanssa, Lempolan tontinluovutuksen neuvottelut Autotalo Lohja Oy:n kanssa ja Keski-Lohjan liiketontin luovutus Keskolle. Nahkurintorin kauppakeskustontin luovutuksen neuvottelu on käyty pitkälle NCC:n kanssa, mutta hanke ei ole vielä käynnistymässä. Loppuvuodesta neuvoteltiin Virkkalan kerrostalotonttien luovuttamisesta vanhusten vuokra-asuntotuotantoon Forsströmin säätiön kanssa. Ulkoilureittisuunnitelmaa on edistetty yhdessä Lohjan Liikuntakeskus Oy:n kanssa. Maapoliittisen ohjelman uudistaminen käynnistettiin loppuvuodesta.

Kaavanpohjakartan ylläpito tapahtui ainoastaan maastomittauksiin perustuen tarpeellisilta osin täydentäen. Kaupungin säästötoimenpiteenä pohjakarttaa ei täydennetty vuonna 2013 edellisvuosien tapaan ilmakuvauxiin ja stereokartoitukseen perustuen.

Kiinteistönmuodostukseen, kartaston ylläpitoon ja kunnallistekniikan rakentamiseen liittyviä maastotöitä suoritettiin tarpeiden ja työohjelmien mukaisesti. Rakennuksia merkittiin maastoon 144 ja sijaintikatselmuksia tehtiin 379 kpl. Rakennusten merkintämittausten määrä kasvoi n. 13,5 % vuodesta 2012.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan toimintatuottoja kertyi 1 881 732 e eli 561 031 e enemmän kuin oli talousarviossa arvioitu. Pääasiallinen selittäjä tuottokertymälle oli maankäyttö- sopimuskorvausten ylittyminen budjetoidusta. Toimintakulut olivat -2 218 580 e ja alittivat talousarvion 59 928 eurolla. Toimintakatteeksi muodostui -336 848 e ja sitovaksi määrärahaksi vahvistettu toimintakate alittui näin ollen 620 959 eurolla.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Hallinnon organisaation toiminta on vakiinutettu ja sen sujuvuus varmistettu	Hallinnon tehtävät määriteltiin ja toimialan keskeisiä toimintoja mahdollisuuksien mukaan keskitettiin. Työnjakoon tehtiin tarvittavat muutokset.
Uuden Lohjan maankäytön kehityskuvan / rakennemallin vaihtoehdot on laadittu	Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi kolme vaihtoehtoa 22.10.2013.
Uuden Lohjan kaavoitusohjelma on laadittu	Kaavoitusohjelma hyväksyttiin 19.3.2013 ja kaavoitus eteni kaavoitusohjelman osoittamassa järjestyksessä.
Keskustan osayleiskaava on hyväksytty	Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi keskustan osayleiskaavan 22.10.2013
Taajamaosayleiskaavan toteuttamishojelman luonnos on laadittu	Työohjelma laadittiin vuonna 2013.
Kaupungin kasvua tukevan maapolitiikan hoito on varmistettu	Asuntotonttien hinnoittelu ja luovutusehdot on päätetty valtuustossa 13.2. Työpaikkatonttien hinnoittelu ja luovutusehdot on päätetty valtuustossa 12.6.
Kiinteistönmuodostuksen rästitöiden purkaminen on resurssien puitteissa käynnistetty	Paikkatietokäsittelijän tehtävän muutos toimitusinsinöörin tehtävään voimaan 1.6. alkaen. Maastoryhmien jako 5 ryhmään on toteutettu loppukesästä vajaalla henkilöstöllä. Maastoryhmistä yksi toimii yhden miehen vahvuisena. Em. henkilöresurssien järjestelyllä pyritään hoitamaan lisääntyntä työmäärää, joten vaikutusta rästitöiden purkamiseen ei tällä järjestelyllä synny.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan tuloslaskelma

60 Kaupunkisuunnittelulautakunta	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	1 197 834	122 867	1 320 701	1 881 732	142,5
Myyntituotot	195 653	0	195 653	157 133	80,3
Maksutuotot	496 071	0	496 071	1 083 780	218,5
Tuet ja avustukset	24 324	0	24 324	9 395	38,6
Muut toimintatuotot	481 786	122 867	604 653	631 424	104,4
Toimintakulut	-2 278 508	0	-2 278 508	-2 218 580	97,4
Henkilöstökulut	-1 769 615	0	-1 769 615	-1 741 181	98,4
Palkat ja palkkiot	-1 400 840	0	-1 400 840	-1 360 139	97,1
Henkilösivukulut	-368 775	0	-368 775	-381 043	103,3
Eläkekulut	-286 179	0	-286 179	-305 583	106,8
Muut henkilösivukulut	-82 596	0	-82 596	-75 459	91,4
Palvelujen ostot	-399 982	0	-399 982	-358 536	89,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 956	0	-34 956	-38 580	110,4
Avustukset	-4 848	0	-4 848	0	0,0
Muut toimintakulut	-69 108	0	-69 108	-80 283	116,2
Toimintakate	-1 080 674	122 867	-957 807	-336 848	35,2
Poistot ja arvonalentumiset	-49 176	0	-49 176	-58 839	119,7
Suunnitelman muk. poistot	-49 176	0	-49 176	-58 839	119,7
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	499 601	0	499 601	417 144	83,5
Kustannuslaskennalliset kulut	-394 938	0	-394 938	-311 979	79,0
Kustannuslaskennalliset erät netto	104 663	0	104 663	105 164	100,5

Kaupunkisuunnittelulautakunnan suoritteet

Toimielin/toiminto KAUPUNKISUUNNITTELUAUTAKUNTA	TA2013	TP2013
KAAVOITUS		
Valmistuneet kaavat ha		
- yleiskaavat, ha	270	0
- asemakaavat, ha	50	13
- ranta-asemakaavat, ha	20	0
Asemakaavoitettua aluetta yhteensä, ha	4500	4750
Kaavoitettu tonttivaranto		
- omakotitontit, kpl	200	340
- rivitalotontit, kpl	40	35
- kerrostalotontit, kpl	15	1
- liike- ja teollisuustontit, kpl	40	60
Maa-ainesluvut, m ³	50000	1215000
Suunnittelutarveratkaisut, kpl	70	27
Poikkeamisluvat, kpl	60	51
* Maankäytön toimintamenot / asukas	-15,02	-15,30
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	9,7	9,7
Toimintakulut /asukas, €	-15,02	-13,52
Toimintakate /asukas, €	-12,77	-11,66
KIINTEISTÖ- JA KARTASTOPALVELUT		
Maanhankinta, ha	20	71,9
Maanluovutus, ha	10	4,3
Omakotitontit, kpl	40	18
Rivitalotontit, kpl	2	0
Kerrostalotontit, kpl	2	0
Liike- ja teollisuustontit	5	4
Vapaa-ajantontit, kpl	0	0
* Tonttipalvelut toimintakulut/ asukas	-4,71	-4,37
Pohjakartta		
yhteensä, ha	8600	8600
täydennetty, ha	0	0
*Kartastopalvelut toimintakulut/ asukas	-7,62	-7,88
Rakennusten merkitsemisiä, kpl	150	144
Tonttijaot, kpl	40	39
Lohkomiset, kpl	80	50
Yleisten alueiden mittauksia, kpl	20	9
* Kiinteistönmuodostus toimintakulut/ asukas	-6,66	-6,84
Tulosalue yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	22,0	22,0
Toimintakulut /asukas, €	-23,94	-24,55
Toimintakate /asukas, €	-1,41	13,02
Toimielin yhteensä		
Vak. henkilöstömäärä	36,8	36,8
Toimintatuotot /asukas, €	24,78	39,45
Toimintakulut /asukas, €	-47,13	-46,51
Toimintakate /asukas, €	-22,35	-7,06
Asukasmäärä	48347	47703

10.1.10 Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Hallinto

Vuosi 2013 oli ympäristötoimen hallintopalveluiden ensimmäinen toimintavuosi. Uuden organisaation toiminnan vakiinnuttaminen oli ensimmäisen vuoden selkeä tavoite. Toiminnan sujuvuutta ja työnjakoa tarkasteltiin vuoden aikana säännöllisesti ja saatujen kokemusten perusteella toimintaprosesseja hiottiin vastaavasti.

Tärkeänä painopistealueena oli sähköisen kokouskäytännön ja luottamushenkilöportaalin käyttöönotto. Ympäristö- ja rakennuslautakunta siirtyi vuoden aikana muiden lautakuntien tavoin sähköiseen kokouskäytäntöön ja sähköiset kokoukset sujuivat alusta lähtien varsin hyvin. Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sitoutuminen uuteen käytäntöön oli erinomaista ja paperisista esityslistoista ja niiden liitteistä pystyttiin luopumaan kokonaan.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan osalta vuosi on ollut erittäin haasteellinen. Kahden uuden tarkastajan perehdyttäminen uuteen työtehtävään on ollut haaste. Organisaatiomuutos, jossa päätöksentekovastuuta on delegoitu, on muuttanut työtehtäviä ja edellyttänyt koko lupaprosessin uudelleen kehittämisen. Päätöksentekoa uudelle henkilöstölle on voitu delegoida osittain vasta elokuussa.

Rakennusvalvonnan päivystysvaatimus Karjalohjalla ja Nummella on osaltaan vienyt resursseja. Kaikkia lakisäätteisiä tehtäviä ei ole pystytty hoitamaan. Luvattoman rakentamisen ja rakennetun ympäristön siisteyden valvontaa suoritettiin vain tulleiden ilmoitusten perusteella. Rakennus- ja huoneistorekisterin ylläpitovelvollisuudesta jouduttiin tinkimään.

Ympäristönsuojelu

Kuntaliitoksen myötä ympäristönsuojelun tulosalueen resurssit pienenevät sekä henkilömäärän että käyttötalouden puolella. Selvitettiin Karjalohjan ympäristöasioita ja lupa- ja valvontatilanne. Selvitykset ovat vielä kesken, etenkin ympäristön tilan kannalta. Nummi-Pusulän tilanne on parempi, koska Lohjan kaupunki on jo hoitanut viranomastehtäviä aiemmin. Ympäristöyksikön vakituisen henkilökunnan resurssit kuluivat edellisvuosien tapaan pääosin akuuttien ympäristöongelmien ja valitusten selvittämiseen sekä ympäristönsuojelulainsäädännön edellyttämien lupien, ilmoitusten ja raporttien käsittelyyn.

Ympäristöyksikössä oli kuusi kesätyöntekijää tai harjoittelijaa. Heidän avullaan pystyttiin tehostamaan ympäristövalvontaa ja purkamaan työruuhkaa. Vuoden 2013 lopussa oli n. 140 vireillä olevaa asiaa. Asioiden käsittelyajat ovat kuitenkin edelleen liian pitkiä, vanhin vireillä oleva valitusasia on tullut vireille vuonna 2006 ja vanhin vireillä oleva ympäristölupa-asia on tullut vireille vuonna 2007.

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu aloitettiin ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli ympäristö- ja rakennuslautakunnassa hyväksyttävänä.

Hiiden ympäristökartasto päivitettiin mm. luontotietojen osalta ja muidenkin kuntien osalta. Kartastolla on nyt yli 80 käyttäjää lähes 20 eri organisaatiosta. Facta-ympäristöosiota päivitettiin ja ohjeistuksia laadittiin. Uusia prosessikuvauksia laadittiin.

Vesistöjen kunnostusavustuksia jatkettiin ja Hiidenvesi-projektiin osallistuttiin ohjelman mukaisesti. Veden laadun seuranta tehtiin yhteistyössä paikallisten järviensuojeluyhdistysten kanssa ja Uudenmaan ELY-keskuksen sekä vesistöjen kuormittajien kanssa. Tulokset päivitettiin www.vesientila.fi -sivuille. Länsi-Uudenmaan hajajätevesihanke jatkui yhteistyössä Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Hankkeessa toteutettiin Lohjalla 254 kpl kiinteistökohtaisia neuvontakäyntejä.

Ilmanlaadun ja pohjavesien seuranta sekä ympäristöklusterin toimintaa jatkettiin toiminnanharjoittajien kanssa. Mahis-projektin luonnonhoitoryhmä kunnosti luontopolkuja ja niiden rakenteita sekä hoiti arvokkaita luontokohteita ja perinnemaisemia. Paloniemeen avattiin uusi kulttuuri- ja luontopolku. Luonnonsuojelua edistettiin järjestämällä paikallisten luontojärjestöjen kanssa luontoretkeä sekä neuvottelemalla maanomistajien kanssa arvokkaiden luontokohteiden suojelusta. Jatkettiin vieraslajien esiintymien selvittämistä ja kasvustojen torjuntaa yhteistyössä lukuisten maanomistajien ja vapaaehtoisten talkoolaisten kanssa sekä Transmeri OY:n kanssa. Lisäksi hoidettiin perinnemaisemia yhteistyössä luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin Ulla-projektin kanssa.

Ympäristöyksikkö on tiedottanut kaupungin nettisivuilla eri tapahtumista sekä antanut neuvontaa erilaisilla tiedotteilla: öljysäiliöiden tarkastamisista, roskien poltosta, haravointijätteen käsittelystä, vieraslajien esiintymisistä ja luontoretkeistä.

Valvontasuunnitelma toteutui pääosin öljysäiliöiden tarkastusten ja pk-yritysvalvonnan sekä hajajätevesiasioiden osalta. Ympäristölupalaitosten osalta valvontaa ei juurikaan saatu tehtyä.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan toimintatuottoja kertyi 540 749 e eli 55 929 e enemmän kuin oli talousarviossa arvioitu. Sekä rakennusvalvonnan että ympäristönsuojelun tulosalueella maksutuottojen kertymä oli arvioitua suurempi. Toimintakulut olivat -1 127 092 e ja alittivat talousarvion 26 728 eurolla. Toimintakatteeksi muodostui -586 343 e ja sitovaksi määrärahaksi vahvistettu toimintakate alittui näin ollen 82 657 eurolla.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Hallinnon organisaation toiminta on vakiinutettu ja sen sujuvuus varmistettu	Hallinnon tehtävät määriteltiin ja toimialan keskeisiä toimintoja mahdollisuuksien mukaan keskitettiin. Työnjakoon tehtiin tarvittavat muutokset.
Rakennusjärjestyksen ja rakennusvalvonnan lupamaksujen yhdenmukaistaminen on laitettu vireille	Oas lautakunnassa 2.5. Lupamaksut on yhtenäistetty.
Rakennustarkastajan päätösvaltaan kuuluvissa lupa-asioissa päätös tehdään kohtuullisessa ajassa resurssien puitteissa.	Alkuvuodesta resurssivajausta. Kuntaliitoksessa toteutettujen ohjelmien konversioiden myötä rekistereissä paljon korjattavaa, mikä hidastaa lupapäätösten tekoa. Uuden henkilöstön perehdyttäminen jatkuu. Maaliskuussa lupatarkastajana aloittaneelle on delegoitu päätösvaltaa elokuussa. Lupamäärät ovat olleet suuria, mutta hankkeet pieniä ja työllistäviä.
Pyritään ennakkoneuvontaan, jolla varmistetaan hankkeen kaavanmukaisuus, turvallisuus ja terveellisyys	Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta ovat mukana kaavaprosesseissa.

Tavoitteet	Toteuma
Ympäristövalvonnan luparuuhka ja rästityöt on pääosin purettu	Ruuhkan purkuun on panostettu. Edelleen kuitenkin käsittelyajat liian pitkiä ympäristölupa- ja erilaisissa ilmoitusasioissa, lausunnoissa sekä valitusasioiden hoidossa. Vanhin vireillä oleva valitus on tullut vireille vuonna 2006 ja vanhin vireillä oleva ympäristölupahakemus on tullut vireille vuonna 2007.
Ympäristönsuojelumääräysten yhtenäistämisen on aloitettu ja lupamaksut yhtenäistetty	Lupamaksut on yhtenäistetty ja ympäristönsuojelumääräysten uudistamisen valmistelutyö aloitettu, OAS lautakunnassa 26.09 ja sisäiset lausunnot pyydetty
Pohjavedensuojelusuunnitelma on otettu huomioon käytännön työssä	Päätöksissä ja neuvonnassa on huomioitu pohjavedensuojelusuunnitelma. Pohjavesialueilla suoritettu pk-yritysten valvontakäyntejä sekä tehty lämmitysöljysäiliötarkastusten valvontaa. Maalämpökaivojen porauksesta annettu lausuntoja rakennusvalvontaan. Moottoritien suolauksen aiheuttamiin ongelmiin puututtu.
Valvontasuunnitelma on päivitetty ja toteutettu	Valvontasuunnitelma on päivitetty ja pääosin toteutettu öljysäiliöiden, pk-yritysten ja hajajätevesikohteiden osalta. Ympäristölupalaitosten suunnitelmallista valvontaa ei juurikaan saatu tehtyä.
Ympäristön tilaa on seurattu talousarvion mukaisesti	Ympäristön tilaa on seurattu tavoitteiden mukaisesti, mm. pinta- ja pohjavettä ja ilmanlaatua.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan tuloslaskelma

65 Ympäristö- ja rakennusltk	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	731 943	-247 123	484 820	540 749	111,5
Myyntituotot	744	0	744	1 596	214,5
Maksutuotot	731 199	-247 123	484 076	539 153	111,4
Toimintakulut	-1 131 820	-22 000	-1 153 820	-1 127 092	97,7
Henkilöstökulut	-790 737	0	-790 737	-768 714	97,2
Palkat ja palkkiot	-630 427	0	-630 427	-605 288	96,0
Henkilösivukulut	-160 310	0	-160 310	-163 426	101,9
Eläkekulut	-124 171	0	-124 171	-130 181	104,8
Muut henkilösivukulut	-36 138	0	-36 138	-33 245	92,0
Palvelujen ostot	-315 773	-22 000	-337 773	-322 160	95,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 038	0	-12 038	-15 459	128,4
Avustukset	-105	0	-105	0	0,0
Muut toimintakulut	-13 168	0	-13 168	-20 759	157,7
Toimintakate	-399 877	-269 123	-669 000	-586 343	87,6
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	0	0	0	0	0,0
Kustannuslaskennalliset kulut	-153 141	0	-153 141	-156 557	102,2
Kustannuslaskennalliset erät netto	-153 141	0	-153 141	-156 557	102,2

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan suoritteet

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TA2013

TP2013

RAKENNUSVALVONTA

- Rakennusluvut (+ilmoitukset), kpl
- Katselmus, kpl
- * Toimintakulut, euroa/rakennuslupa

1100	1703
1850	2689
-449,72	-352,95

Tulosalue yhteensä

Vak. henkilöstömäärä	8,25	8,25
Toimintakulut /asukas, €	-10,24	-10,70
Toimintakate /asukas, €	3,06	-1,20

YMPÄRISTÖNSUOJELU

- Valvottavia ympäristölupia, kpl
- Ympäristölakien mukaiset ratkaisut, kpl
- Lausunnot
- Tarkastukset ja valvontakäynnit, kpl
- Käsitellyt yleisöilmoitukset / valitukset
- * Ympäristönsuojelun toimintamenot/asukas

145	151
90	62
290	228
400	445
	50
-13,69	-13,46

Tulosalue yhteensä

Vak. henkilöstömäärä	6,3	6,3
Toimintakulut /asukas, €	-12,07	-12,09
Toimintakate /asukas, €	-10,24	-10,25

Toimielin yhteensä

Vak. henkilöstömäärä	14,6	14,6
Toimintatuotot /asukas, €	15,14	11,34
Toimintakulut /asukas, €	-23,42	-23,63
Toimintakate /asukas, €	-8,28	-12,29
Asukasmäärä	48347	47703

10.1.11 Ympäristöterveysjaosto

Lohjan ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alueen muodostavat Lohjan kaupungin lisäksi Karkkila, Siuntio ja Vihti. Asukkaita yhteistoiminta-alueella on noin 90 000. Toimipisteitä organisaatiolla on yhteensä seitsemän, kolme toimistopistettä Lohjalla, Nummelassa ja Karkkilassa sekä neljä eläinlääkärivastaanottoa Lohjan asemalla, Pusulassa, Karkkilassa ja Vihdin kirkonkylällä. Henkilöstöresurssit ovat 14 henkilötyövuotta. Vuoden 2013 aikana yksi terveystarkastajan virka täytettiin alkuvuodesta, ympäristöterveyspäällikön virka täytettiin kesällä ja useamman vuoden avoinna ollut hygieenikkovalvontaeläinlääkärin virka täytettiin joulukuussa.

Yhteistoimintaorganisaation tehtäviin ovat vuoden 2013 aikana kuuluneet mm. elintarvikelain, eläinlääkintähuoltolain, eläinsuojelulain, eläintutilain, terveydensuojelulain, tupakkalain, kulluttajaturvallisuuslain ja kemikaalilain mukaiset tehtävät sekä mm. tietyt lääkelain ja ulkoilulain mukaiset tehtävät. Kemikaalilain mukaiset tehtävät siirtyivät pois kunnalliselta valvontaviranomaiselta syyskuun 2013 alusta alkaen.

Yhteistoimintasopimuksessa on sovittu palvelusopimuksen laatimisesta. Palvelusopimuksessa määritellään toiminnan laajuus ja laatu sekä kuntalaskutuksen perusteet. 1.1.2013 tapahtuneen kuntaliitoksen ja organisaatiomuutoksen johdosta vuoden 2013 osalta sovittiin yhteistoiminta-alueen kuntien kanssa poikkeuksellisesti, että laskutuksessa noudatetaan vuonna 2012 käytössä olleita laskutusperusteita ja tilannetta tasataan tarvittaessa loppuvuodesta. Koska toimintakulut mm. henkilöstöresurssivajeesta johtuen alittuivat, ei kuntalaskutuksen muuttamiselle myöskään loppuvuonna nähty perusteita.

Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin vuoden 2013 aikana yhteensä 273 kpl. Viranomaisnäytteitä elintarvike- ja terveydensuojelulain puitteissa haettiin yhteensä n. 300 kpl. Eläinlääkärikäyntejä kertyi virka-aikana koko yhteistoiminta-alueella yhteensä n. 6 500 ja päivystyksessä hoidettiin potilaita n. 900 kpl.

Terveydensuojelua edistettiin arvioimalla yhteistyössä muiden sektoreiden kanssa hankkeiden, suunnitelmien ja kaavojen vaikutuksia, antamalla lausuntoja ja osallistumalla yhteistyöhön mm. eri kuntien sisäilmatyöryhmien toimintaan.

Elintarvikevalvonnan kehittämiseksi yksikössä tehtiin ulkopuolisen tahon suorittama auditointi. Auditoinnilla havaittiin toiminnassa useita puutteita ja kehittämiskohteita. Pääosa kehittämiskohteista on sovellettavissa sellaisenaan myös muuhun valvontaan. Toiminnan kehittämisessä päätettiin panostaa jatkossa auditoinnilla esiin tulleiden epäkohtien poistamiseen.

Vuoden 2013 aikana ympäristöterveyspalvelut osallistui yhden merkittävämmän erityistilanteen selvitystyöhön. Lohjan kaupungin päiväkodeissa todetut EHEC-tartunnat työllistivät ympäristöterveyspalveluita selvitystyön tekemisen, näytteenottojen, tiedottamisen ja raportoinnin muodossa melko laajamittaisesti, koska tartuntojen epäiltiin olevan peräisin päiväkodeissa tarjoillusta ruuasta. Huolimatta selvityksistä ja tiiviistä yhteistyöstä terveydenhuollon ja kaupungin ruokahuollon kanssa, alkuperäinen tartuntalähde jäi epäselväksi.

Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa edistettiin henkilöstön osallistumisella alan koulutustilaisuuksiin sekä läpikäymällä koulutustilaisuuksien sisältöä yhteisesti.

Eläinlääkintähuollon sitovaksi tavoitteeksi asetettua eläinlääkärivastaanottojen keskittämistä ei toteutettu vuoden 2013 aikana. Selvitystyötä keskittämistarpeesta päästiin aloittelemaan ja sitä jatketaan vuoden 2014 aikana.

Ympäristöterveysjaoston toimintatuottoja kertyi 539 122 euroa eli 9 997 euroa talousarviossa arvioitua vähemmän. Toimintakulut olivat -930 584 euroa ja alittivat talousarvion 31 062 eurolla. Toimintakatteeksi muodostui -391 462 euroa ja sitovaksi määrärahaksi vahvistettu toimintakate alittui näin ollen 21 065 eurolla.

Sitovat tavoitteet

Tavoitteet	Toteuma
Säännöllisen valvonnan määrää ja laatua on lisätty	Uuden tietojärjestelmän alkukankeus on rasittanut menneen vuoden aikana valvonnan toteuttamista. Myös Oivan alkuvaiheen ongelmat ovat hidastuttaneet toimintaa. Yksikkö on kärsinyt henkilöstön resurssivaajeesta lähes koko vuoden ajan. Resurssivaajetta on saatu korjattua kauden aikana, mutta lopullinen henkilöstökoonpano oli koossa vasta aivan loppuvuodesta. Valvonnan määrää on vuoden loppupuolen aikana lisätty jossain määrin alkuvuoteen nähden.
Strategiatyötä ja vaikutusten arviointia on kehitetty	Kaupungin strategia on huomioitu mahdollisuuksien mukaan ympäristöterveyspalveluiden toiminnassa. Erilaisia lausuntoja on annettu runsas määrä.
Erityistilanteiden hoitoon on panostettu	Ympäristöterveydenhuollon erityistilanteiden ja poikkeusolojen valmiussuunnitelman päivittäminen vastaamaan nykytilannetta on vielä kesken. Elintarvikkeiden ja talousveden välityksellä leviävien epidemioiden selvitystyöryhmä perustettiin loppuvuodesta.
Uusi tietojärjestelmä on otettu käyttöön	Uusi valvontakohtetietojärjestelmä on otettu käyttöön 2.5.2013, mutta käyttäminen ei ole vielä täysipainoista. Valvontakohteiden siirto uuteen järjestelmään vie aikaa ja kaikkia kohteita ei ole saatu siirrettyä. Uuden järjestelmän käyttäminen on osalla henkilöstöstä vielä hidasta käyttörutiinin puuttuessa.
Säännöllisen valvonnan oikea prosessi ja tarkastusmäärät on asianmukaistettu	Omien toimintaprosessien läpikäynti ja kuvaaminen on aloitettu laatujärjestelmän uudistamisen puitteissa. Tarkastusmäärät on asianmukaistettu vuoden 2014 valvontasuunnitelmaan ja suoritettavien tarkastusten määrää on pyritty lisäämään.
Eläinlääkärivastaanottoja on keskitetty	Asian selvitys on vireillä. Tässä vaiheessa on kartoitettu olemassa olevien vastaanottojen tilannetta, alueellisia potilasmääriä ja vastaanottokohtaisia kustannuksia.

Ympäristöterveysjaoston tuloslaskelma

66 Ympäristö- ja rak.ltk. jaosto	Ta 2013	Lisämäärä- raha	Ta 2013 muutettu	Tp 2013	Käyttö %
Toimintatuotot	549 119	0	549 119	539 122	98,2
Maksutuotot	549 119	0	549 119	539 122	98,2
Toimintakulut	-961 646	0	-961 646	-930 584	96,8
Henkilöstökulut	-792 419	0	-792 419	-721 407	91,0
Palkat ja palkkiot	-583 831	0	-583 831	-511 644	87,6
Henkilösivukulut	-208 588	0	-208 588	-209 762	100,6
Eläkekulut	-174 025	0	-174 025	-171 874	98,8
Muut henkilösivukulut	-34 563	0	-34 563	-37 888	109,6
Palvelujen ostot	-108 292	0	-108 292	-142 940	132,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 186	0	-12 186	-10 601	87,0
Muut toimintakulut	-48 749	0	-48 749	-55 637	114,1
Toimintakate	-412 527	0	-412 527	-391 462	94,9
Kustannuslaskennalliset erät					
Kustannuslaskennalliset tuotot	0	0	0	0	0,0
Kustannuslaskennalliset kulut	-138 409	0	-138 409	-118 456	85,6
Kustannuslaskennalliset erät netto	-138 409	0	-138 409	-118 456	85,6

Ympäristöterveysjaoston suoritteet

YMPÄRISTÖTERVEYSJAOSTO

Ympäristöterveydenhuolto

	TA2013	TP2013
Tehty työaika, henkilötyövuodet	13,5	12,0
Tarkastukset ja näytteenotokerrat, kpl	1050	573
* Toimintamenot euroa/toiminta-alueen asukas	-6,79	-5,71
Eläinlääkärikäyntejä, kpl	7600	7400
* Toimintamenot euroa/toiminta-alueen asukas	-4,99	-5,71

Tulosalue/Toimielin yhteensä

	TA2013	TP2013
Vak. henkilöstömäärä	13,5	13,5
Toimintatuotot /asukas, €	11,36	11,30
Toimintakulut /asukas, €	-19,88	-19,51
Toimintakate /asukas, €	-8,53	-8,21

Asukasmäärä koko yhteistoiminta-alue

	TA2013	TP2013
Asukasmäärä	93371	91889

10.2 Tuloslaskelman toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset erät)

Tuloslaskelman toimielimien yhteenlaskettu toimintakate ylitti muutetun talousarvion 0,6 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 3,1 milj. eurolla. Valtuuston päättämään talousarvioon verrattuna toimintatuotot ylittyivät 3,7 milj. euroa, josta myynti- ja maksutuottojen osuus oli yhteensä noin 2,3 milj. euroa. Suurimmat tuottojen ylitykset syntyivät opetuspalveluissa, vanhustalouksissa ja perusturvan erityispalveluissa.

Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion kuluarvion noin 0,8 milj. eurolla, jolloin toteutusprosentiksi muodostui 99,6. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylitys oli 0,5 milj. euroa.

Palvelujen ostot ylittivät alkuperäisen talousarvion 8,1 milj. euroa ja muutetunkin talousarvion 4,0 milj. euroa. Merkittävimmät palvelujen ostojen ylitykset kohdistuivat sosiaali- ja terveydenhuollon tulosalueille. Sen sijaan erikoissairaanhoidon alkuperäinen määräraha riitti HUS:n laskutuksiin. Materiaalien hankintoihin käytettiin hieman muutettua talousarviota vähemmän. Alkuperäinen talousarvio alittui 0,6 milj. euroa. Euromääräisesti merkittävimmät ylitykset aiheutuvat liikenneväylien kunnossapidosta sekä tilapalveluissa lämmitys- ja sähkökustannuksista. Avustuksissa ylitettiin muutettu talousarvio noin 0,7 milj. eurolla ja alkuperäinen talousarvio 1,2 milj. eurolla. Ylitykset aiheutuivat lasten kotihoidon tuesta, omaishoidon tuesta, vammaisavustuksista ja työmarkkinatuen kuntaosuudesta. Muut kulut ylittyivät 1,1 milj. euroa aiheutuen pääomavuokrasta, koneiden ja laitteiden vuokrasta sekä luottotappioista.

Lautakunnittain tarkasteltuna toimintakatteesta muodostuvan määrärahan ylittivät keskusvaalilautakunta, perusturvalautakunta, kasvatus- ja opetuslautakunta ja tekninen lautakunta. Perusturvalautakunnassa ylitys aiheutui vanhustalouksista, erityispalveluista ja sosiaalipalveluista. Opetuslautakunnan ylitys aiheutui varhaiskasvatuksesta sekä yleissivistävästä opetuksesta. Teknisen lautakunnan osalta ylityksen aiheutuivat kaatopaikka varauksen purkamisesta sekä ruoka- ja siivouspalveluista.

Toimintakatteesta muodostuvan määrärahan alittivat tarkastuslautakunta, yleinen luottamus- ja henkilöhallinto, keskushallinto, kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta, kaupunkisuunnittelulautakunta sekä ympäristö- ja rakennuslautakunta.

Verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 2,8 milj. eurolla ja 1. kolmannesvuosiraportin yhteydessä muutetunkin arvion 5,8 milj. eurolla. Kunnallisveron kertymää ei osattu arvioida oikein alkuvuodesta, koska arviointia vaikeuttivat ns. verotekniset muutokset, jotka ovat kertaluonteisia sekä oikaisut. Valtionosuuksia kertyi 0,4 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Nettorahoituskulut jäivät 0,1 milj. euroa talousarviossa ennakoitua pienemmiksi. Vaikka kaupungin pitkäaikaisten lainojen muutos oli vuoden aikana 8,5 milj. euroa, pieneni korkokulut edellisestä vuodesta 0,2 milj. euroa.

Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteen muodostui 10,4 milj. euroa. Myönnettyjen lisämäärärahojen ja tuloarvioiden tarkistusten jälkeen vuosikatteen muodostui oletettua paremmaksi 9,9 milj. euroa. Tämä ei kuitenkaan riittänyt 11,6 milj. euron poistojen kattamiseen.

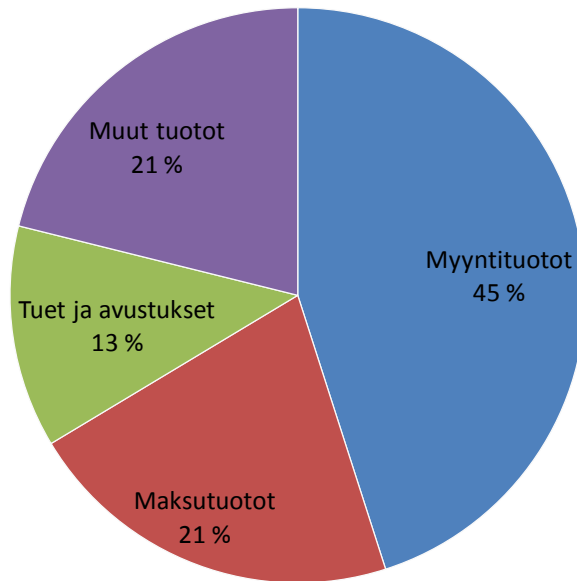
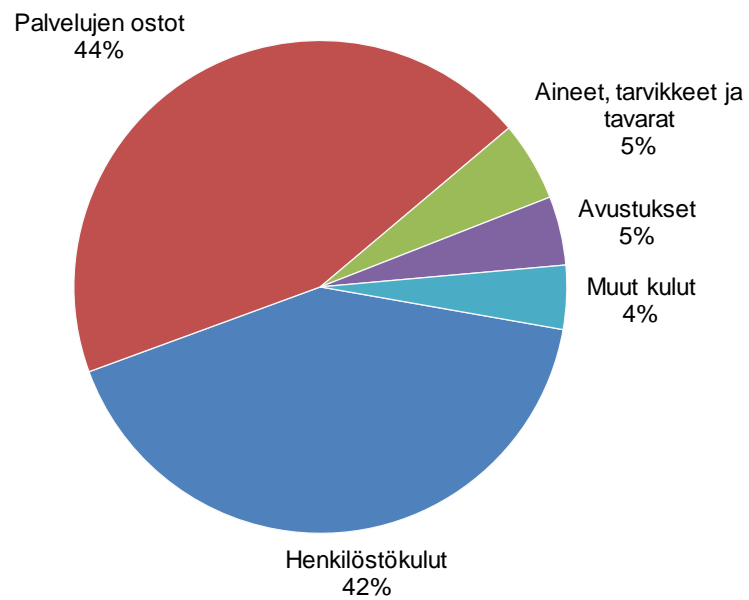
LOHJAN KAUPUNKI, TULOSLASKELMA 2013

Ulkoiset + sisäiset

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma sisältää myyntivoitot ja -tappiot	Toteutuma %
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	33 556 114	900 000	34 456 114	35 470 645	102,94
Maksutuotot	15 740 354	-247 123	15 493 231	16 792 106	108,38
Tuet ja avustukset	6 925 394	1 727 313	8 652 707	9 845 078	113,78
Muut tuotot	17 269 505	553 567	17 823 072	18 097 637	101,54
Yhteensä	73 491 367	2 933 757	76 425 124	80 205 465	104,95
		sisältää myyntivoittoja		1 475 950	
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	99 720 267	1 074 114	100 794 381	99 791 454	99,00
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	23 985 795	202 246	24 188 041	24 774 157	102,42
Muut henkilöstösivukulut	5 983 587	84 749	6 068 336	5 660 887	93,29
Palvelujen ostot	130 884 283	4 143 140	135 027 423	139 004 576	102,95
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16 859 567	80 500	16 940 067	16 306 192	96,26
Avustukset	12 898 079	500 000	13 398 079	14 130 260	105,46
Muut kulut	12 723 462	-605 000	12 118 462	13 238 213	109,24
Yhteensä	303 055 040	5 479 749	308 534 789	312 905 739	101,42
		sisältää myyntitappioita		104 602	
TOIMINTAKATE	-229 563 673	-2 545 992	-232 109 665	-232 700 274	100,25
Verotulot	176 895 000	-3 000 000	173 895 000	179 744 159	103,36
Valtionosuudet	63 884 177	0	63 884 177	63 503 623	99,40
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT					
Korkotuotot	187 759	0	187 759	134 737	71,76
Muut rahoitustuotot	730 339	0	730 339	798 005	109,27
Korkokulut	1 709 000	0	1 709 000	1 413 686	82,72
Muut rahoituskulut	35 500	0	35 500	202 700	570,99
Yhteensä	-826 402	0	-826 402	-683 645	82,73
VUOSIKATE	10 389 102	-5 545 992	4 843 110	9 863 863	203,67
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	11 680 650	0	11 680 650	11 601 651	99,32
SATUNNAISET ERÄT					
TILIKAUDEN TULOS	-1 291 548	-5 545 992	-6 837 540	-1 737 788	25,42
Poistoeron lisäys/vähennys	25 526	0	25 526	81 505	319,30
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 266 022	-5 545 992	-6 812 014	-1 656 283	24,31

*)

*) Investointeihin sisältyvä sisäinen erä 37 649,60 euroa

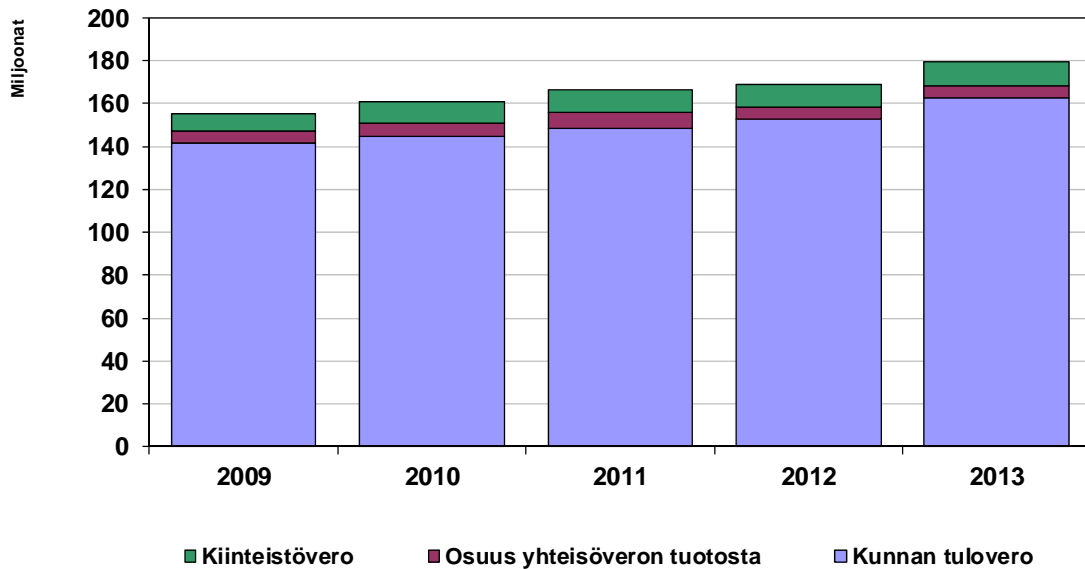
Toimintatuotot %-osuudet 2013, ilman myyntivoittoja**Toimintakulut 2013, %-osuudet**

Seuraavissa taulukoissa on erikseen esitetty verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen euroina:

VEROTULOJEN ERITTELY

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot	176 895 000	-3 000 000	173 895 000	179 744 159	5 849 159
5000 Kunnan tulovero	159 760 000	-2 500 000	157 260 000	162 857 034	5 597 034
5001 Kiinteistövero	11 255 000	0	11 255 000	11 378 398	123 398
5002 Osuus yhteisöveron tuotosta	5 880 000	-500 000	5 380 000	5 508 727	128 727

Verotulojen erittely 2009-2013

Vuosien 2009-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

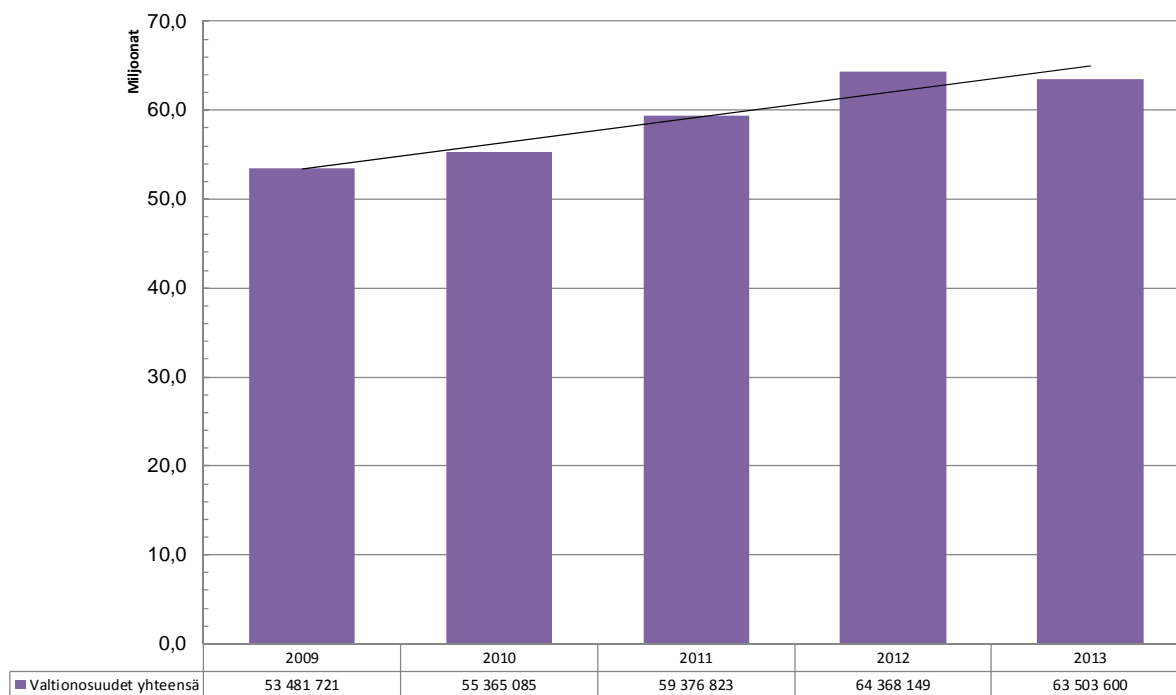
Vero- vuosi	Tulovero- prosentti	Ansiotulot - vähennykset (1000 €)	Muutos %
2009	19,0	753 721	0,6
2010	19,5	764 962	1,5
2011	19,5	803 654	5,1
2012	19,5	832 855	3,6
2013	19,5	856 422	2,8

Ansiotulot - Vähennykset 2009 – 2013, tiedot veroennusteesta 28.2.2014

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet	63 884 177	0	63 884 177	63 503 623	-380 554
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	70 150 915	0	70 150 915	69 721 110	-429 805
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-6 266 738	0	-6 266 738	-6 217 487	49 251

Valtionosuudet 2009-2013

■ Valtionosuudet yhteensä

Vuosien 2009-2012 luvuissa mukana Karjalohja ja Nummi-Pusula

10.3 Investointi ja rahoitusosan toteutuminen

Alkuperäisen talousarvion mukaiset investointimäärärahat olivat 17,9 milj. euroa ja myönnettyjen ylitysten sekä edelliseltä vuodelta kaupunginhallituksen päätöksellä siirrettyjen määrärahojen kanssa yhteensä 24,3 milj. euroa. Määrärahoja siirrettiin kaupunginhallituksen päätöksellä muun muassa irtaimistohankintoihin, Sammatin alakoulun laajennukseen, Moisio uuden päiväkodin rakentamiseen, Ojaniitun uuden päiväkodin toteutussuunnitteluun, Ojamon koulun peruskorjaukseen, Lohjan yhteislyseon lukion ulkovaipan korjaamiseen, Mäntynummen kirjaston muuttamiseen päiväkodiksi, Mäntynummen koulun muutostöihin, keittiöratkaisujen toteuttamiseen, Pusulan kaukolämpölaitokseen, Karjalohjan paloaseman rakentamiseen, Puruskorventien alikulkusiltaan sekä katujärjestelyihin ja seudulliseen vesihuoltoon. Vuoden aikana investointeihin käytettiin 18,6 milj. euroa. Aikataulultaan viivästyneitä tai toistaiseksi toteutumatta jääneitä hankkeita oli yhteensä 5,7 milj. euroa, joista merkittävimmät olivat Sammatin alakoulu, Ojaniittutalo sekä keskuskeittiö.

Hankkeiden siirtymisestä oli seurauksena, että merkittäviä määrärahojen ylityksiä ei myöskään syntynyt. Teknisen lautakunnan määrärahoista eniten ylittyivät Pusulan hakelämpölaitos sekä Vappulan ja Puruskorventien alikulkusiltaan sekä katujärjestelyihin osoitetut määrärahat. Teknisen lautakunnankin kohdalla yhteenlasketut määrärahat alittuivat.

Investointeihin kohdistuneita rahoitusosuuksia kirjattiin 2,0 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myyntitulot olivat 1,5 milj. euroa, jotka alittivat talousarvion 0,3 milj. eurolla. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta oli alkuperäisessä talousarviossa 6,6 milj. euroa alijäämäinen. Talousarvion muutosten jälkeen alijäämäksi ennustettiin 18,8 milj. euroa. Investointihankkeiden siirtymisen myötä toiminnan ja investointien rahavirta muodostui 7,8 milj. euroa alijäämäiseksi.

Kun toiminnan tulorahoitusta investointeihin oli 8,8 milj. euroa, rahoitettiin investoinneista noin puolet lainoituksen ja korottomien velkojen lisäämisellä. Alkuperäisessä talousarviossa lainamäärän arvioitiin kasvavan 5,4 milj. euroa ja 2. kolmannesvuosiraportin ennusteessa 12,1 milj. euroa. Toteutunut rahoitustarve katettiin 2,9 milj. euron lainamäärän kasvulla, 0,3 milj. euron korottomien velkojen lisäyksellä, 0,5 milj. euron liittymismaksuilla ja 1,2 milj. euron saamisten tuloutuksella. Kaupungin kassavarat pieneivät vuoden kuluessa 2,8 milj. euroa.

10.3.1 Investointiosan toteutuminen 2013

	Talousarvio	Ta-muutokset	Yhteensä	Käyttö	Jäljellä	Käyttö %
KAUPUNGINHALLITUS						
901 Kaupunginhallitus						
Tuotot	1 100 000,00	0,00	1 100 000,00	674 061,49	425 938,51	61,30
Kulut	-610 000,00	0,00	-610 000,00	-1 356 415,62	746 415,62	222,40
Netto	490 000,00	0,00	490 000,00	-682 354,13	1 172 354,13	-139,30
		sisältää myyntivoittoja	573 298,29			
912-916 Tietohallinto						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-577 343,22	-22 656,78	96,22
Netto	-600 000,00	0,00	-600 000,00	-577 343,22	-22 656,78	96,22
Kaupunginhallitus yhteensä						
Tuotot	1 100 000,00	0,00	1 100 000,00	674 061,49	425 938,51	61,30
Kulut	-1 210 000,00	0,00	-1 210 000,00	-1 933 758,84	723 758,84	159,80
Netto	-110 000,00	0,00	-110 000,00	-1 259 697,35	1 149 697,35	1 145,20
PERUSTURVALAUTAKUNTA						
920 Laitospalvelut						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	2 384,87	-2 384,87	
Kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Netto	0,00	0,00	0,00	2 384,87	-2 384,87	
921 Vanhus- ja vammaispalvelut						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-59 482,38	9 482,38	119,00
Netto	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-59 482,38	9 482,38	119,00
922 Ammatillisen perhekodin varustus						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-30 000,00	0,00	100,00
Netto	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-30 000,00	0,00	100,00
923 Perusterv.huollon avopalvelut						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	8 004,96	-8 004,96	
Kulut	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-44 868,52	-15 131,48	74,80
Netto	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-36 863,56	-23 136,44	61,40
924 Suunterveydenhuolto						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	84 697,91	-84 697,91	
Kulut	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-58 477,45	-1 522,55	97,50
Netto	-60 000,00	0,00	-60 000,00	26 220,46	-86 220,46	-43,70
Perusturvalautakunta yhteensä						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	95 087,74	-95 087,74	
Kulut	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-192 828,35	-7 171,65	96,40
Netto	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-97 740,61	-102 259,39	48,90
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA						
931 Varhaiskasvatuspalvelut						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut	-275 000,00	0,00	-275 000,00	-185 651,62	-89 348,38	67,50
Netto	-275 000,00	0,00	-275 000,00	-185 651,62	-89 348,38	67,50
932 Perusopetus						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut	-155 000,00	0,00	-155 000,00	-115 730,15	-39 269,85	74,70
Netto	-155 000,00	0,00	-155 000,00	-115 730,15	-39 269,85	74,70
933 Lukiokoulutus						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-5 991,23	-4 008,77	59,90
Netto	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-5 991,23	-4 008,77	59,90

	Talousarvio	Ta-muutokset	Yhteensä	Käyttö	Jäljellä	Käyttö %
Kasvatus- ja opetuslautakunta yhteensä						
Kulut	-440 000,00	0,00	-440 000,00	-307 373,00	-132 627,00	69,90
Netto	-440 000,00	0,00	-440 000,00	-307 373,00	-132 627,00	69,90
KULTTURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
940 Sivistystoimen hallinto						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut	-60 000,00	2 000,00	-58 000,00	-29 629,90	-28 370,10	51,10
Netto	-60 000,00	2 000,00	-58 000,00	-29 629,90	-28 370,10	51,10
946 Kirjastotoimi						
Tuotot	100 000,00	13 000,00	113 000,00	112 800,00	200,00	99,80
Kulut	-310 000,00	-15 000,00	-325 000,00	-324 801,40	-198,60	99,90
Netto	-210 000,00	-2 000,00	-212 000,00	-212 001,40	1,00	100,00
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta yhteensä						
Tuotot	100 000,00	13 000,00	113 000,00	112 800,00	200,00	99,80
Kulut	-370 000,00	-13 000,00	-383 000,00	-354 431,30	-28 568,70	92,50
Netto	-270 000,00	0,00	-270 000,00	-241 631,30	-28 369,00	89,50
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
950 Kaupunkisuunnittelun hallinto ja talous						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-438,23	-14 561,77	2,90
Netto	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-438,23	-14 561,77	2,90
954 Kadut ja yleiset alueet						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	-4 745 000,00	-417 400,00	-5 162 400,00	-4 027 818,11	-1 134 581,89	78,00
Netto	-4 745 000,00	-417 400,00	-5 162 400,00	-4 027 818,11	-1 134 581,89	78,00
955 Tilapalvelut						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	144 709,70	-144 709,70	
Kulut	-8 120 000,00	-5 850 864,00	-13 970 864,00	-9 721 125,40	-4 249 738,60	69,60
Netto	-8 120 000,00	-5 850 864,00	-13 970 864,00	-9 576 415,70	-4 394 448,30	68,50
956 Vesi- ja viemärlaitos						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	-2 530 000,00	-168 800,00	-2 698 800,00	-1 754 513,20	-944 286,80	65,00
Netto	-2 530 000,00	-168 800,00	-2 698 800,00	-1 754 513,20	-944 286,80	65,00
960 Ruoka- ja siivouspalvelut						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kulut	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-69 564,26	-30 435,74	69,60
Netto	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-69 564,26	-30 435,74	69,60
Tekninen lautakunta yhteensä						
Tuotot	0,00	0,00	0,00	144 709,70	-144 709,70	
Kulut	-15 510 000,00	-6 437 064,00	-21 947 064,00	-15 573 459,20	-6 373 604,80	71,00
Netto	-15 510 000,00	-6 437 064,00	-21 947 064,00	-15 428 749,50	-6 518 314,50	70,30

	Talousarvio	Ta-muutokset	Yhteensä	Käyttö	Jäljellä	Käyttö %
YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA						
952 Kiinteistötoimi						
Tuotot	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	932 656,00	567 344,00	62,20
Kulut	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-223 581,99	73 581,99	149,10
Netto	1 350 000,00	0,00	1 350 000,00	709 074,01	640 925,99	52,50
			sisältää myyntivoittoja	902 651,77		
Ympäristö- ja rakennuslautakunta						
Tuotot	1 500 000,00	0,00	1 500 000,00	932 656,00	567 344,00	62,20
Kulut	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-223 581,99	73 581,99	149,10
Netto	1 350 000,00	0,00	1 350 000,00	709 074,01	640 925,99	52,50
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Tuotot	2 700 000,00	13 000,00	2 713 000,00	1 959 314,93	753 685,07	72,20
Kulut	-17 880 000,00	-6 450 064,00	-24 330 064,00	-18 585 432,68	-5 744 631,32	76,40
Netto	-15 180 000,00	-6 437 064,00	-21 617 064,00	-16 626 117,75	-4 990 946,25	76,90
			sisältää myyntivoittoja	1 475 950,06		

Investointiosan toteutumisen ja rahoituslaskelman investointien poikkeavuudet			
	Investointiosat	Rahoituslaskelma	Ero
Investointimenot	18 585 432,68	18 547 783,08	37 649,60 *)
Investointitulot	1 959 314,93	1 959 314,93	0,00
Netto	20 544 747,61	20 507 098,01	37 649,60

*) investointeihin sisältyviä sisäisiä eriä

10.3.2 Rahoituslaskelman toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset erät)

Ulkoiset + sisäiset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Toteutuma %
TOIMINNAN RAHOITUS					
Vuosikate	10 389 102	-5 545 992	4 843 110	9 863 863	203,67
Tulorahoituksen korjauserät	-1 770 000	0	-1 770 000	-1 007 786	
Yhteensä	8 619 102	-5 545 992	3 073 110	8 856 077	288,18
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	17 880 000	6 450 064	24 330 064	18 585 433	76,39
Rahoitusosuudet investointimenoihin	100 000	13 000	113 000	257 510	227,88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 600 000	0	2 600 000	1 701 805	65,45
Yhteensä	15 180 000	6 437 064	21 617 064	16 626 118	76,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 560 898	-11 983 056	-18 543 954	-7 770 041	41,90
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen vähennykset	68 000	0	68 000	0	0,00
Yhteensä	68 000	0	68 000	0	0,00
Pysyvien vastaavien saamisten lisäys	0		0	12 151	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 600 000		11 600 000	15 000 000	129,31
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 160 754	0	6 160 754	6 503 033	105,56
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-5 578 891	
Yhteensä	5 439 246	0	5 439 246	2 918 075	53,65
Oman pääoman muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset	453 653	0	453 653		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutokset				47 848	
Vaihto-omaisuuden muutos				-1 761	
Saamisten muutos				1 234 723	
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos				262 304	
Liittymismaksut	600 000		600 000	504 732	
Rahoituksen rahavirta	6 560 899		6 560 899	4 953 771	
Yhteensä			-11 983 055	-2 816 270	
KASSAVAROJEN MUUTOS					
Kassavarat 31.12.				2 828 709	
Kassavarat 1.1.				5 644 978	

10.3.3 Investointiosan hankekohtaiset kustannukset, niiden hankeiden osalta, joiden kustannukset jakaantuvat useammalle tilikaudelle

Investointiosan hankekohtaiset kustannukset, niiden hankeiden osalta, joiden kustannukset jakaantuvat useammalle tilikaudelle									
Hanke	Kustannus- arvio	Päätös	Ed. vuosien käyttö	Alku- peräinen talous-arvio 2013	Talousarvio muutokset 2013	Talousarvio muutosten jälkeen 2013	Toteutuma 2013	Poikkeama 2013	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.2013
Mäntynummen koulu- keskus ja liikuntahalli	7.792.710 335.000	kv 7.10.09 § 133 kv 11.5.11 § 49	8.050.345	0	109.000	109.000	86.347	22.653	8.136.692
Keittiöratkaisut	3.000.000	kv 13.6.07 § 51	855.914	0	1.598.400	1.598.400	30.444	1.567.956	886.358
Moision uusi päiväkot	2.402.000	kv 9.11.11 § 105 ta	1.683.424	280.000	718.000	998.000	1.011.016	-13.016	2.694.440
Sammatin koulun laajenus ja peruskorjaus	5.167.000	kv 13.2.2013 § 33	121.475	1.200.000	176.000	1.376.000	309.033	1.066.967	430.508
Ojaniittu hanke	11.700.000	kv 10.10.2012 § 85	21.129	800.000	222.000	1.022.000	55.751	966.249	76.880
Puruskorven alikulkusilta	1.200.000	kh 3.1.11 § 14	48.622	700.000	451.000	1.151.000	1.253.632	-102.632	1.302.254
Seudullinen vesihuolto Nummi-Pusula, Karjalohja, Lohja, josta Lohjan osuus	2.050.000	kh 23.11.09 § 461	1.882.577	0	315.400 liitoskunnat mukana	315.400	415.519	-100.119	2.298.096

10.3.4 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2013

	Sitovuus	Määrärahat / menoarviot					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Käyttötalousosa											
Keskusvaalilautakunta	N	0	0	0	3 729	-3 729					
Tarkastuslautakunta	N	84 992	12 000	96 992	84 614	12 378					
Yleinen luottamush.hallinto	N	862 688	0	862 688	764 449	98 239					
Keskushallinto	N	7 169 759	0	7 169 759	7 002 077	167 682					
Perusturvalautakunta	N	136 985 349	1 900 000	138 885 349	140 249 261	-1 363 912					
Kasvatus- ja opetuslautakunta	N	72 416 157	-532 000	71 884 157	72 989 464	-1 105 307					
Kulttuuri- ja vapaa-aikaltk	N	10 390 962	865 576	11 256 538	11 254 864	1 674					
Tekninen lautakunta	N	4 625 473	154 160	4 779 633	4 991 049	-211 416					
Kaupunkisuunnittelulautakunta	N	1 080 674	-122 867	957 807	336 848	620 959					
Ympäristö- ja rakennusltk	N	399 877	269 123	669 000	586 343	82 657					
Ympäristö ja rak.ltk.jaosto	N	412 527	0	412 527	391 462	21 065					
Rahoitusosa	B										
Pysyvien vast. myyntivoitot	B						1 770 000	0	1 770 000	1 475 950	294 050
Tulorahoituksen korjauserät	B						-1 770 000	0	-1 770 000	-1 475 950	-294 050
Yhdistymisavustus	B						3 095 000	0	3 095 000	4 577 459	-1 482 459
Pystyvien vast.myyntitappiot	B	0	0	0	104 602	-104 602					
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						176 895 000	-3 000 000	173 895 000	179 744 159	-5 849 159
Valtionosuudet	B						63 884 177	0	63 884 177	63 503 623	380 554
Korkotulot	B						187 759	0	187 759	134 737	53 022
Muut rahoitustulot	B						730 339	0	730 339	803 085	-72 746
Korkomenot	B	1 709 000	0	1 709 000	1 413 686	295 314					
Muut rahoitusmenot	B	35 715	0	35 715	202 700	-166 985					

	Sitovuus	Määrärahat / menoarviot					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Investointiosa											
<i>Kaupunginhallitus</i>											
Pysyvät vastaavat. arvopaperit	B	0	0	0	10 380	-10 380	0	0	0	137 391	-137 391
Kiinteä omaisuus	B	610 000	0	610 000	1 346 036	-736 036	1 100 000	0	1 100 000	536 671	563 329
Irtain omaisuus	B										
Tietohallinto	B	600 000	0	600 000	577 343	22 657					
<i>Perusturvalautakunta</i>											
Vanhusten palv. kesk. varustus	B	40 000	0	40 000	39 432	568	0	0	0	0	0
Terveysasemien varustus	B	50 000	0	50 000	35 201	14 799	0	0	0	24 025	-24 025
Terveysneuvonnan varustus	B	10 000	0	10 000	9 668	332	0	0	0	1 011	-1 011
Hammashoitoloiden laitteet	B	60 000	0	60 000	58 477	1 523	0	0	0	67 667	-67 667
Ammatilliset perhekodit	B	30 000	0	30 000	30 000	0					
Vuodeosastojen varustus	B	10 000	0	10 000	20 050	-10 050	0	0	0	2 385	-2 385
<i>Kasvatus- ja opetuslautakunta</i>											
Irtain omaisuus											
Roution koulu tilaelem varustus	B	50 000	0	50 000	13 984	36 016					
Teknisen työn varaustus	B	50 000	0	50 000	0	50 000					
Päivähoidon toimiintavarusteet	B	275 000	0	275 000	185 652	89 348					
Opetustoimen erittel. kohteet	B	55 000	0	55 000	67 564	-12 564					
Lohjan yhteislyseon lukio	B	10 000	0	10 000	40 174	-30 174					
<i>Kulttuuri- ja vapaa-aikalk</i>											
Irtain omaisuus											
Sivistystoimen erittelem. kohteet	B	60 000	-2 000	58 000	29 691	28 309					
Kirjastoauto	B	310 000	15 000	325 000	324 740	260	100 000	13 000	113 000	112 800	200
<i>Tekninen lautakunta</i>											
Hallinto	B	15 000	0	15 000	438	14 562					
Tilahallinto											
Erytisasunnot	B	500 000	-80 000	420 000	225 969	194 031	0	0	0	87 292	-87 292
Tuusankoti	B	0	20 000	20 000	0	20 000					
Kotola	B	0	50 000	50 000	58 084	-8 084					
Lohjan palvelukeskus	B	0	105 000	105 000	85 630	19 370					
Pääterveysasema	B	50 000	20 000	70 000	21 170	48 830					
Kaarna, Karnaistenkatu	B	0	20 000	20 000	10 919	9 081					

	Sitovuus	Määrärahat / menoarviot					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ammatilliset perhekodit	B	100 000	0	100 000	0	100 000					
Lastensuojeluyksikkö	B	50 000	0	50 000	11 820	38 180					
Perusturvan erittelem.	B	250 000	-215 000	35 000	23 172	11 828					
Moision pk	B	0	25 000	25 000	22 825	2 175					
Moision 2 uusi pk	B	280 000	718 000	998 000	1 011 016	-13 016					
Mäntynummen pk	B	0	354 000	354 000	613 955	-259 955					
Nummen uusi pk	B	0	20 000	20 000	2 849	17 151					
Vappulan uusi pk	B	50 000	0	50 000	6 822	43 178					
Virkkalan pk	B	0	50 000	50 000	8 231	41 769					
Roution päiväkot	B	0	50 000	50 000	9 002	40 998					
Anttilan koulu	B	0	100 000	100 000	33 108	66 892					
Asemanpellon koulu	B	0	57 000	57 000	59 357	-2 357					
Lehmijärven koulu	B	0	30 000	30 000	35 140	-5 140					
Källhagen	B	0	15 000	15 000	17 624	-2 624					
Karjalohjan pk (kunnanvirasto)	B	0	30 000	30 000	15 946	14 054					
Nummentaustan koulu/pk	B	800 000	222 000	1 022 000	55 751	966 249					
Järnefeldtin koulu	B	0	50 000	50 000	63 838	-13 838	0	0	0	13 418	-13 418
Mäntynummen koulu	B	0	109 000	109 000	86 377	22 623					
Ojamon koulu	B	2 150 000	213 000	2 363 000	2 273 121	89 879					
Metsolan koulu	B	0	35 000	35 000	102 477	-67 477					
Neitsytlinnan koulu	B	0	30 000	30 000	13 054	16 946					
Perttilän koulu	B	0	0	0	8 250	-8 250					
Roution koulu	B	150 000	0	150 000	122 130	27 870					
Sammatin alakoulu	B	1 200 000	176 000	1 376 000	309 033	1 066 967					
Karstun koulu	B	0	71 700	71 700	112 739	-41 039					
Nummenkylän koulu	B	0	30 000	30 000	32 851	-2 851					
Virkby skola	B	0	123 000	123 000	18 535	104 465					
Lohjan yhteislyseon lukio	B	950 000	938 880	1 888 880	1 879 109	9 771					
Ikkalan koulu	B	0	30 000	30 000	0	30 000					
Karjalohjan koulu	B	0	0	0	11 036	-11 036					
Oinolan koulu	B	20 000	0	20 000	14 136	5 864	0	0	0	12 000	-12 000
Opetustoimen erittelem. kohteet	B	600 000	-600 000	0	0	0					
Mäntynummen liikuntasali	B	0	0	0	0	0	0	0	0	27 000	-27 000
Asuntojen kuntotutkimukset	B	0	80 000	80 000	39 100	40 900					

	Sitovuus	Määrärahat / menoarviot					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Lohjan liikuntakeskus erittelemätön	B	70 000	0	70 000	72 987	-2 987					
Koulujen lähipihat	B	0	59 000	59 000	62 628	-3 628	0	0	0	5 000	-5 000
Lohjantähti	B	0	125 000	125 000	173 333	-48 333					
Tulevien hankkeiden suunnittelu	B	50 000	0	50 000	13 215	36 785					
Sivistystoimen erittelem. kohteet	B	50 000	-15 000	35 000	17 754	17 246					
Monkola	B	100 000	30 000	130 000	156 749	-26 749					
Sivistystalo	B	0	15 000	15 000	12 238	2 762					
Wiren toimistotilat	B	0	63 000	63 000	73 557	-10 557					
Karjalohjan paloasema	B	0	1 139 884	1 139 884	1 058 432	81 452					
Pusulan hakelaitos	B	300 000	138 000	438 000	577 732	-139 732					
Teknisen toimen erittel.kohteet	B	200 000	-95 000	105 000	0	105 000					
Aluekeittäöratkaisu	B	0	1 598 400	1 598 400	30 444	1 567 956					
ATK valvontalaitteet	B	100 000	0	100 000	57 878	42 122					
Putkikorjaus	B	100 000	-85 000	15 000	0	15 000					
Kadut ja yleiset alueet	B										
Liikenneväylät eritt.kohteet	B	2 105 000	-83 600	2 021 400	1 491 006	530 394					
Katujen aluesaneeraus kohteet	B	400 000	0	400 000	75 898	324 102					
Puruskorventie alikulku	B	700 000	451 000	1 151 000	1 253 632	-102 632					
Uudet kaava-alueet	B	800 000	0	800 000	704 691	95 309					
Nummen kevytliikenneväylä	B	50 000	0	50 000	4 943	45 057					
Väinämöisenkadun p-alue	B	0	50 000	50 000	34 525	15 475					
Ympäristötöyt erittelemätön	B	240 000	0	240 000	166 773	73 227					
Liikunta-alueet erittelem.	B	70 000	0	70 000	68 184	1 816					
Virkkalan urheilukenttä	B	80 000	0	80 000	93 635	-13 635					
Keskusta ja ranta-alueiden kehittäminen	B	100 000	0	100 000	134 529	-34 529					
Vesi- ja viemärlaitos											
Erittelemättömät kohteet	B	930 000	-170 600	759 400	813 077	-53 677					
Uudet kaava-alueet	B	1 100 000	0	1 100 000	278 984	821 016					
Seudullinen vesihuolto	B	0	315 400	315 400	415 519	-100 119					
Vesihuollon aluesaneerauskohteet	B	500 000	0	500 000	216 216	283 784					
Teilinummen vesihuolto	B	0	24 000	24 000	30 718	-6 718					

	Sitovuus	Määrärahat / menoarviot					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutokset	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Irtain omaisuus											
Konekeskus	B	200 000	0	200 000	0	200 000					
Keittiö	B	100 000	0	100 000	69 564	30 436					
<i>Ympäristölautakunta</i>											
Mittauskalusto	B	50 000	0	50 000	49 900	100					
ATK ohjelmat	B	50 000	0	50 000	876	49 124					
Kiinteä omaisuus	B	50 000	0	50 000	172 806	-122 806	1 500 000	0	1 500 000	932 656	567 344
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten väh/lis	B	0	0	0	12 151	-12 151	68 000	0	68 000	0	68 000
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	6 160 754	0	6 160 754	6 503 033	-342 279					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B	0	0	0	0	0	11 600 000	0	11 600 000	15 000 000	-3 400 000
Lyhytaik. lainojen muutos	B	0	0	0	5 578 891	-5 578 891	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset		0	0	0	0	0					
Vaikutus maksuvalmiuteen	B	0	0	0	0	0	1 053 653	0	1 053 653	2 047 847	-994 194
Yhteensä		260 213 927	8 996 056	269 209 983	271 054 655	-1 844 672	260 213 928	-2 987 000	257 226 928	267 770 224	-10 543 296
Käyttötalouden tulot		68 626 367	2 933 757	71 560 124	74 152 056	-2 591 932	68 626 367	2 933 757	71 560 124	74 152 056	-2 591 932
Yhteensä		328 840 294	11 929 813	340 770 107	345 206 711	-4 436 604	328 840 295	-53 243	328 787 052	341 922 280	-13 135 228

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B = bruttomääräraha/-tuloarvio

11 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

11.1 Lohjan kaupungin tuloslaskelma

	31.12.2013
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	15 433 830,02
Maksutuotot	16 287 168,02
Tuet ja avustukset	9 845 077,58
Muut tuotot	9 395 295,37
Yhteensä	50 961 370,99
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	99 791 454,18
Henkilöstösivukulut	
Eläkekulut	24 774 156,98
Muut henk.sivukulut	5 660 887,26
Palvelujen ostot	118 897 044,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15 908 384,74
Avustukset	14 125 059,89
Muut kulut	4 542 307,44
Yhteensä	283 699 294,71
TOIMINTAKATE	-232 737 923,72
Verotulot	179 744 158,75
Valtionosuudet	63 503 623,00
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	
Korkotuotot	134 736,51
Muut rahoitustuotot	798 005,30
Korkokulut	1 413 686,13
Muut rahoituskulut	202 700,29
Yhteensä	-683 644,61
VUOSIKATE	9 826 213,42
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	11 601 651,33
SATUNNAISET ERÄT	
TILIKAUDEN TULOS	-1 775 437,91
Poistoeron lisäys/vähennys	81 504,82
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 693 933,09

11.2 Lohjan kaupungin rahoituslaskelma

31.12.2013

TOIMINNAN RAHAVIRTA

Vuosikate	9 826 213,42
Tulorahoituksen korjauserät	-1 007 785,97
Yhteensä	8 818 427,45

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointimenot	18 547 783,08
Rahoitusosuudet investointimenoihin	257 509,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 701 805,23
Yhteensä	16 588 468,15

Toiminnan ja investointien rahavirta -7 770 040,70

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Antolainauksen muutokset	
Antolainojen lisäys	0,00
Yhteensä	0,00
Pysyvien vastaavien saamisten lisäys	12 151,00

Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 503 033,30
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 578 891,33
Yhteensä	2 918 075,37

Oman pääoman muutokset 0,00

Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	47 848,23
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 761,18
Saamisten muutos	1 234 723,35
Pitkäaikaisten saamisten muutos	414 945,12
Lyhytaikaisten saamisten muutos	1 847 981,33
Korottomien velkojen muutos	262 304,01
Liittymismaksut	504 732,36
Yhteensä	2 047 846,77

Rahoituksen rahavirta 4 953 771,14

Yhteensä -2 816 269,56

KASSAVAROJEN MUUTOS -2 816 269,56

Kassavarat 31.12. 2 828 708,55

Kassavarat 1.1. 5 644 978,11

11.3 Lohjan kaupungin tase

V A S T A A V A A	31.12.2013	1.1.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	867 623,69	834 322,53
Muut pitkävaikutteiset menot	1 814 272,72	1 803 134,69
	2 681 896,41	2 637 457,22
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	36 679 223,01	35 204 672,01
Maa- ja vesialueiden arvonkorotus	126 981,88	126 981,88
Rakennukset	111 913 917,44	106 782 937,31
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58 474 648,21	54 901 933,67
Koneet ja kalusto	3 767 664,27	4 025 115,80
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	3 129 509,18	6 684 817,78
	214 091 943,99	207 726 458,45
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	29 355 061,70	29 413 610,35
Muut lainasaamiset	3 409 780,53	3 409 780,53
Muut saamiset	55 902,00	36 962,50
	32 820 744,23	32 860 353,38
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Toimeksiantojen varat		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	928 848,72	1 005 172,51
	928 848,72	1 005 172,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	65 405,97	63 644,79
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	1 762 910,03	2 359 719,43
	1 762 910,03	2 359 719,43
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 461 610,10	4 260 942,04
Lainasaamiset	988 891,37	26 250,84
Muut saamiset	2 352 862,48	3 616 138,00
Siirtosaamiset	1 165 050,46	1 702 997,48
	8 968 414,41	9 606 328,36
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	629 816,22	627 676,17
Rahat ja pankkisaamiset	2 198 892,33	5 017 301,94
Vastaavaa yhteensä	264 148 872,31	261 904 112,25

VASTATTAVAA**31.12.2013****1.1.2013**

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	127 910 088,46	127 910 088,46
Arvonkorotusrahasto	126 981,88	126 981,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 133 331,65	22 588 306,93
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 693 933,09	-9 454 975,28
Oma pääoma yhteensä	139 476 468,90	141 170 401,99

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	1 847 042,55	1 928 547,37
------------------	---------------------	---------------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevastuutaraukset	49 717,39	68 580,30
Muut pakolliset varaukset	1 227 925,67	845 500,97
	1 277 643,06	914 081,27

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	2 104,00	2 266,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 314 279,12	1 338 666,78
Muut toimeksiantojen pääomat	16 883,95	20 809,85
	1 333 267,07	1 361 742,63

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	57 326 000,84	48 213 570,02
Lainat julkisyhteisöiltä	698 614,92	931 483,30
Muut velat, liittymismaksut	6 269 648,57	5 764 916,21
	64 294 264,33	54 909 969,53

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 610 551,62	25 063 534,06
Lainat julkisyhteisöiltä	232 886,38	242 499,68
Lainat konserniyhtiöiltä	3 383 434,93	3 882 326,26
Saadut ennakot	614 999,27	348 376,14
Ostovelat	8 891 700,77	9 558 307,83
Muut velat	2 108 645,78	2 170 418,92
Siirtovelat	21 077 967,65	20 353 906,57
	55 920 186,40	61 619 369,46

Vastattavaa yhteensä**264 148 872,31****261 904 112,25**

11.4 Konsernituloslaskelma

	31.12.2013
Toimintatuotot	150 086 160,24
Toimintakulut	385 159 839,95
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	7 341,49
Toimintakate	-235 066 338,22
Verotulot	179 744 158,75
Valtionosuudet	77 271 739,80
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	62 826,38
Muut rahoitustuotot	808 758,79
Korkokulut	2 616 342,62
Muut rahoituskulut	707 039,68
Vuosikate	19 497 763,20
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	19 294 527,25
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-380,00
Tilikauden tulos	202 855,95
Tilinpäättösiirrot	-596 784,85
Vähemmistöosuudet	-32 728,18
Tilikauden yli/alijäämä	-426 657,08

11.5 Konsernin rahoituslaskelma

	31.12.2013
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	19 497 763,20
Tulorahoituksen korjauserät	-662 042,35
Toiminnan rahavirta yhteensä	18 835 720,85
Investointien rahavirta	
Investointimenot	29 520 029,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin	257 564,20
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 767 520,66
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 659 223,80
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	535,32
Antolainasaamisten vähennykset	333,07
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 326 585,62
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 857 061,25
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 376 264,65
Oman pääoman muutokset	-158 930,85
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	46 489,02
Vaihto-omaisuuden muutos	-157 286,67
Saamisten muutokset	2 654 211,69
Korottomien velkojen muutokset	1 493 812,67
Rahoituksen rahavirta	6 971 353,33
Rahavarojen muutos	-1 687 870,47
Rahavarojen muutos	
Rahavarat 31.12	11 899 879,32
Rahavarat 1.1.	13 587 749,79
	-1 687 870,47

11.6 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2013	1.1.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 782 252,42	1 844 812,35
Muut pitkävaikutteiset menot	3 922 546,77	4 111 056,39
	5 704 799,19	5 955 868,74
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	41 425 245,54	39 812 644,49
Rakennukset	175 923 138,11	172 731 316,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 620 629,29	58 962 241,07
Koneet ja kalusto	8 379 357,35	8 968 796,70
Muut aineelliset hyödykkeet	150 811,86	174 846,10
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 930 058,24	10 942 954,74
	301 429 240,39	291 592 799,47
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	2 206 699,72	2 350 942,93
Osakkeet ja osuudet	2 821 570,80	2 803 796,20
Muut lainasaamiset	22 907,33	23 240,40
Muut saamiset	66 244,21	63 070,92
	5 117 422,06	5 241 050,45
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 248 907,89	1 341 813,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 655 177,89	1 497 891,21
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	1 823 175,32	2 420 058,13
Lyhytaikaiset saamiset	15 043 852,57	17 110 955,52
	16 867 027,89	19 531 013,65
Rahoitusarvopaperit	4 998 348,56	3 852 074,08
Rahat ja pankkisaamiset	6 901 530,76	9 735 675,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	343 922 454,63	338 748 186,83

VASTATTAVAA	31.12.2013	1.1.2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	127 910 088,46	127 910 088,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	135 391,28	135 391,28
Arvonkorotusrahasto	126 981,88	126 981,88
Muut omat rahastot	2 006 086,04	2 013 223,15
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 528 571,64	11 702 399,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-426 657,08	0,00
	141 280 462,22	141 888 084,15
VÄHEMMISTÖOSUUDET	714 199,50	665 543,23
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	3 434 107,92	3 582 382,53
Vapaaehtoiset varaukset	3 765 665,64	3 022 114,17
	7 199 773,56	6 604 496,70
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	152 020,25	181 458,25
Muut pakolliset varaukset	3 055 053,16	2 421 525,86
	3 207 073,41	2 602 984,11
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 664 611,56	1 711 028,17
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	107 406 128,60	99 206 612,57
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	7 397 428,24	6 821 220,72
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	23 337 536,36	28 443 792,68
Saadut ennakot	947 388,22	626 286,59
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	50 767 852,96	50 178 137,91
	189 856 334,38	185 276 050,47
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	343 922 454,63	338 748 186,83

11.7 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti (poistosuunnitelma tarkistettu KV 11.12.2013 § 179). Tarkistetun poistosuunnitelman poistoaikoja sovelletaan 1.1.2013 jälkeen hankittuihin pysyvien vastaavien hyödykkeisiin. Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja -osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoona tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerättävä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinta -periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Lohjan kaupungin, Karjalohjan kunnan ja Nummi-Pusulan kunnan kuntaliitoksesta johtuen tuloslaskelman ja rahoituslaskelman vertailutietoja ei esitetä. Taseen vertailussa on käytetty aloittavaa tasetta 1.1.2013, johon on yhdistetty Lohjan, Karjalohja ja Nummi-Pusulan 31.12.2012 taseluvut eliminoinnit huomioiden.

Konsernipankkitili

Kaupungin konsernipankkitilisopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamia vähentänyt muun yhteisön negatiivinen tilin saldo on esitelty vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena.

Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 2 481 931,37 euroa, joka jakaantuu lainoihin muilta luotonantajilta 3 383 434,93 euroa ja lainasaamisiin 901 503,56 euroa.

Yhdistymisavustuksen käsittely

Lohjaan vuoden 2009 alussa yhdistyneen Sammatin kunnan yhdistymiseen liittyvät yhdistymisavustukset on kirjattu maksuperusteen mukaan tuotoksi tuloslaskelman erään tuet ja avustukset, 203 326,00 euroa. Vuoden 2013 alussa toteutuneeseen kuntaliitokseen yhdistymisavustusta on kirjattu maksuperusteen mukaisesti tuotoksi tuloslaskelman erään tuet ja avustukset, 4 374 133,00 euroa.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Erittely sopimuksista liitetietokohdassa Muut vastuositoumukset/koronvaihtosopimukset.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Kuntalain perusteella kaupungilla on velvollisuus laatia täydellinen konsernitilinpäätös, joka sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Immulan Vesi Oy:tä. Kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, on yhdistetty konsernitilinpäätökseen. Kuntayhtymät yhdistetään konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden suhteessa.

Konsernirakennemuutokset

Vuoden 2013 aikana on perustettu uusi tytäryhtiö Lohjan Kiinteistöt Oy. Yhtiön vuoden 2013 tulos- ja tasetiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen vaikka yhtiöllä on pidennetty tilikausi eikä yhtiö näin ollen ole tehnyt tilinpäätöstä vuodelta 2013.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen sisäisiä kiinteistöveroja ja liittymismaksuja ei ole eliminoitu. Muilta osin konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Pysyvien vastaavien osalta maa-alueisiin sisältyy sisäisiä katteita Lohjan Vuokra-asuntojen ja L-U Ammattikoulutuskuntayhtymän osalta. Rakennusten osalta sisäisiä katteita muodostuu Lohjan Liikuntakeskuksen omaisuuden siirrosta kaupungille v. 2001 sekä L-U Ammattikoulutuskuntayhtymän ja kaupungin kirjastorakennuksen sekä terveydenhuolto-oppilaitoksen vaihdosta v. 2001. Pysyvien vastaavien aineettomiin oikeuksiin sisältyy sisäistä katetta Lohjan Vuokra-asunnot Oy:n osalta. Lohjan Vuokra-Asunnot Oy osti Virkkalan Lämpö Oy:ltä isännöintiliiketoiminnan vuoden 2012 aikana (27 500 euroa).

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet, muiden kuin konserniyhteisöjen omistusta vastaava määrä tilikauden tuloslaskennasta on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty osakkuusyhteisöjen osalta seuraavia yhtiöitä As Oy Lohjan Marja, Kiinteistö Oy Ojamonkuusi, Kiinteistö Oy Poliisikuja, As Oy Kerhovaara ja As Oy Karjalohjan Kauppapuisto. Yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Muut osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

1.1.2013 tapahtuneesta kuntaliitoksesta johtuen tulos- ja rahoituslaskelman vertailutietoja ei esitetä. Konsernitaseen vertailutiedot esitetään aloittavan taseen tietoihin.

11.8 Tuloslaskelman liitetiedot

	Konserni 2013 1 000 €	Lohja 2013 1 000 €
Toimintatuotot		
Yleishallinto	1 824,3	1 454,9
Perusturvalautakunta	107 885,4	18 843,2
Kasvatus- ja opetuslautakunta	4 960,6	8 291,7
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	7 891,7	1 818,8
Tekninen lautakunta	18 555,4	11 584,3
Kaupunkisuunnittelulautakunta	1 872,9	1 872,9
Ymräristö ja rakennusltk ja jaosto	1 042,0	1 042,0
Yhdistymisavustus	4 577,5	4 577,5
Myyntivoitot	1 476,4	1 476,0
Yhteensä	150 086,2	50 961,3
Verotulojen erittely		
Kunnan tulovero	-	162 857,0
Osuus yhteisöveron tuotosta	-	5 508,7
Kiinteistövero	-	11 378,4
Verotulot yhteensä	-	179 744,1
Valtionosuuksien erittely		
Yksikköhintarahoitukseen perustuva valtionosuus	13 768,1	0,0
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasa	72 438,1	72 438,1
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-3 341,9	-3 341,9
Järjestelmämuutoksen tasaus	624,9	624,9
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtiosuudet	-6 217,5	-6 217,5
Valtiosuudet yhteensä	77 271,7	63 503,6

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua, valtuuston hyväksymää, poistosuunnitelmaa. Yhdistyneen kunnan poistosuunnitelma vahvistettu KV 11.12.2013 § 179 Tarkennettua poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.13 jälkeen hankittuihin pysyviin vastaavien hyödykkeisiin.

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella.

Aineettomat hyödykkeet ja muut pitkävaikutteiset menot (E18 -hanke 20 v.)	3, 5 ja 20 vuotta	tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	20-40 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-30 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-10 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	käytön mukainen poisto	

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluiksi.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta**Vuosina 2012-2016**

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	12 416 366
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	21 227 649
Ero (€)	-8 811 283
Ero %	-42

Kaupungin valtuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman kv 11.12.2013 §179. Poistosuunnitelman vaikutukset näkyvät vasta tulevaisuudessa.

	Konserni 2013 1 000 €	Lohja 2013 1 000 €
Tilikauden yli- ja alipariarvot (1000 €)		
Ylipariarvot	0,4	
Alipariarvot	0	
Yhteensä netto	-0,4	
Eläkejärjestelmän eläkevastuut 1.1.		
Lisäykset tilikaudella	181,4	68,6
Vähennykset tilikaudella	0,0	0,0
Eläkevastuut 31.12.	29,4	18,9
Muut pakolliset varaukset	152,0	49,7
Lisäykset tilikaudella		
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus 1.1.	845,5	845,5
Hiidensalmi 1.1.	741,2	741,2
- vähennykset tilikaudella	21,6	21,6
Hiidensalmi 31.12	719,6	719,6
Ojamonkangas 1.1.	18,3	18,3
- vähennykset tilikaudella	7,9	7,9
Ojamonkangas 31.12	10,4	10,4
Immula, pilaantuneet maa-alueet	85,9	85,9
- vähennykset tilikaudella	0,0	0,0
Immula, pilaantuneet maa-alueet	85,9	85,9
Harjun vanha kaatopaikka 1.1.	0,0	0,0
- lisäykset tilikaudella	425,0	425,0
- vähennykset tilikaudella	13,0	13,0
Harjun vanha kaatopaikka 31.12	412,0	412,0
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus 31.12.	1 227,9	1 227,9
HUS, pakolliset varaukset 1.1.		
Lisäykset tilikaudella	1 514,8	-
Vähennykset tilikaudella	312,4	-
HUS, pakolliset varaukset 31.12	0,0	-
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 827,2	-
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.		
	3 055,1	1 277,6
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot		
Muut toimintatuotot		
Osakkeiden myyntivoitot	68,5	68,5
Maa-alueiden myyntivoitot	1 282,6	1 300,6
Rakennusten myyntivoitot	125,3	106,9
Yhteensä	1 476,4	1 476,0
Muut toimintakulut		
Kaluston myyntitappiot	102,3	102,3
Muut myyntitappiot	86,6	2,3
Yhteensä	188,9	104,6
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	31,0	68,0
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,0	484,1
Yhteensä	31,0	552,1

11.9 Taseen liitetiedot

	Konserni 2013 1 000 €	Lohja 2013 1 000 €
Arvonkorotukset		
Maa- ja vesialueet *)		
arvo 1.1.	127,0	127,0
Arvonkorotukset	0,0	
Arvonkorotusten purkaminen	0,0	
Arvo 31.12.	127,0	127,0
*) Lohjan kaupungin maa-alueiden arvonkorotuksiin sisältyy vuoden 1997 aloittavassa taseessa tehty arvonkorotus kuntayhtymältä korvauksetta siirtyneeseen maa-alueeseen. Arvonkorotus on 126.981,88 euroa.		
Maa- ja vesialueet erittely		
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 436,6	162,0
Muut maa- ja vesialueet	39 861,7	36 517,2
Arvonkorotukset	127,0	127,0
Maa- ja vesialueet yhteensä	41 425,3	36 806,2
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	-	391,5
Konsernitilisaatava	-	901,5
Lainasaamiset	-	0,0
Siirtosaamiset	-	0,0
Saamiset kuntayht, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	-	16,2
Siirtosaamiset	-	0,0
Siirtosaamiset, siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
HUS muut	187,9	0,0
Työterveyshuollon Kelan korvaus	670,6	500,0
Muut siirtosaamiset	1 151,5	665,1
Yhteensä	2 010,0	1 165,1

Lohjan kaupungin olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Kuntayhtymä	Tasearvo		Kuntayhtymä	Ero €
	1.1.2013	31.12.2013		
HUS	15 711 410	15 711 410	16 137 043	-425 633
L-U ammattikoulutusyhtymä	5 513 387	5 513 387	6 097 865	-584 478
ETEVA	766 786	766 786	1 189 088	-422 302

Lohjan kaupungin rahoitusarvopaperit

Yhtiö	KPL	Hankinta-arvo 1.1.2013 €	Markkina- arvo 31.12.13	Kirjanp.arvo 1.1.2013 €	Arvonmuutos/ lisäys	Kirjanpito arvo 31.12. €
Kuntarahitus Oyj	93 125	199 007		199 007		199 007
DNA/Lohjan Puhelin Oy	1 651	383 700		383 700		383 700
St Laurence Golf	3	9 250		9 250		9 250
Elisa Communications	6 750	12 330	130 005	12 330		12 330
M-Real	1 980	9 458	6 237	4 097	2 140	6 237
YIT-yhtymä	40	55	406	55		55
Coverion Oy (YIT yritys)	40	55	356	55		55
Metsäliitto Osuuskunta	4 350	18 982		18 982		18 982
Lounais-Suomen Osuusteurastamo		34		34		34
Lohjan Seudun Op	2	167		167		167
Yhteensä		633 037	137 004	627 676	2 140	629 816

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Peruspääoma 1.1.	127 910,1	127 910,1
Peruspääoma 31.12.	127 910,1	127 910,1
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	135,4	0,0
Arvonkorotusrahaso 1.1.	127,0	127,0
Vähennykset tilikaudella	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0
Arvonkorotusrahaso 31.12.	127,0	127,0
Muut omat rahastot 1.1.	2 013,2	
Siirrot rahastoon tilikaudella	20,2	
Siirrot rahastosta tilikaudella	-32,3	
Siirrot erien välillä	5,0	
Muut omat rahastot 31.12.	2 006,1	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	11 702,4	13 133,3
Edellisten tilikausien oikaisut	-168,9	0,0
Siirrot erien välillä	-5,0	0,0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	11 528,5	13 133,3
Tilikauden yli-/alijäämä	-426,7	-1 693,9
Oma pääoma yhteensä	141 280,4	139 476,5

	Konserni 2013 1 000 €	Lohja 2013 1 000 €
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	43 201,3	18 759,2
Lainat julkisyhteisöiltä	12 701,3	75,0
Yhteensä	55 902,6	18 834,2
Pakolliset varaukset		
Ympäristövastuuvaraus 31.12	1 227,9	1 227,9
Potilasvakuutuspooli 31.12.	1 827,1	0,0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,0	0,0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	3 055,0	1 227,9
Velkojen erittely		
Lyhytaikaiset velat		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat		461,7
Konsernipankkitilivelka		3 383,4
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat		442,6
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Ostovelat		45,8
Siirtovelat		
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Palkkajaksotukset sis. lomapalkkajaksotuksen	25 899,0	16 209,6
Siirtyvien henkilöiden lomapalkat	504,4	504,4
Korkojaksotukset	229,9	138,5
Potilasvakuutuspooli	243,9	-
Muut HUSin siirtovelat	237,3	-
KVTEL, eläkemaksut	2 210,1	2 210,1
VEL, opettajien eläkemaksut	300,6	300,6
Muut siirtovelat	2 795,7	1 714,7
Yhteensä	32 420,9	21 077,9
Vakuutuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot		
Leasingvastuiden yhteismäärä	2 634,8	1 887,0
Seuraavalla tilikaudella erääntyvät	911,8	571,9
Myöhemmin erääntyvät	1 723,0	1 315,1
Vuokravastuut	12 565,5	
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteistöjen puolesta		
Konserniin kuuluvien yhteistöjen puolesta		
annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	200,0	22 119,8
<i>tytäryhtiöt</i>		21 919,8
<i>osakkuus- ja muut omistusyhteisyhteisöt</i>		200,0
Jäljellä oleva pääoma	200,0	16 605,3
<i>tytäryhtiöt</i>		16 405,3
<i>osakkuus- ja muut omistusyhteisyhteisöt</i>		200,0
Muut vastuusitoumukset		
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	14 760,2	14 518,3
Jäljellä oleva pääoma	7 854,9	7 613,0
Oman velan vakuutena olevat pantit ja kiinnitykset		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta sekä julkisyf	37 987,9	0,0
Velan vakuutena olevat pantit ja kiinnitykset	54 943,7	0,0

	Konserni	Lohja
	2013	2013
	1 000 €	1 000 €
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12		207 052,6
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takausk.rahastosta 31.12		138,9
Maankäyttösopimus, Kisakalliosäätiö		
- kevyenväylärakentaminen 500 000,00 euroa		
Korkojohdanaissopimukset		
Nordea, nro 818138/993982		
27.2.2009-27.4.2037, pääoma 10.000.000,00 euroa		
Nordea, nro 1211286/1605845		
24.4.2015-24.1.2023, pääoma 10.000.000,00 euroa		
Kuntarahoitus Oyj, KSWAP -002/10		
15.3.2010-15.3.2015, pääoma 10.135.140,00 euroa		
Kuntarahoitus Oyj, KSWAP -005/11		
25.5.2011-25.5.2021, pääoma 7.500.000,00 euroa		
Kuntarahoitus Oyj, KSWAP -001/12		
26.3.2012-24.3.2017, pääoma 10.000.000,00 euroa		
Huollettavien varat		
Huollettavien varat ja pääomat		184,3
Elatustukisaamiset 31.12		
Kirjattu rahoitusomaisuuden muihin saamisiin		61,3
Muut taloudelliset vastuut		
Arvonlisäveron palautusvastuu (ALV 33 §)		
Kiinteistöihin liittyvä;	2 218,2	
Muut taloudelliset vastuut	1 744,6	
Sitoumukset		
Rosk'n Roll Oy Ab (KV 10.10.07 § 95)		
Kaatopaikkatoiminnan osalta	1.500.000 euroa	
Muun toiminnan osalta	100.000 euroa	
Tilintarkastajan palkkiot		
BDO Aludiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot		29,0
Tilintarkastajan lausunnot		1,7
Karjalohjan ja Nummi-Pusulän v. 2012 tilintarkastukset		8,6
Palkkot yhteensä		39,3

	Konserni	Lohja
	2013	2013
	1 000 €	1 000 €
Henkilöstöä koskevat liitetiedot		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	146 944,5	101 362,7
Henkilöstökorvaukset		-1 571,2
Palkat ja palkkiot yhteensä	146 944,5	99 791,5
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	36 394,2	24 793,1
Eläkevarauksen purkaminen	0,0	-18,9
Eläkekulut yhteensä	36 394,2	24 774,2
Muut henkilösivukulut	8 359,3	5 660,8
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	191 698,0	130 226,5
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	472,0	459,0
Yhteensä henkilöstökulut	192 170,0	130 685,5
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	kpl	kpl
Yleishallinto	82	79
Perusturvatoimi	2 067	1 037
Opetus- ja sivistyspalvelut	1 942	1 719
Tekninen toimi	407	403
Ympäristötoimi	71	71
Yhteensä	4 569	3 309

11.10 Lohjan vesi- ja viemärilaitos 2013

Vesilaitoksen eriytetyn liiketoiminnan tilinpäätöslaskelmat

Vesihuoltolaitoksen kirjanpito on eriytetty laskennallisesti. Laskennallisesti eriytetystä liiketoiminnasta on laadittu tulos-, tase- ja rahoituslaskelma.

TULOSLASKELMA

Liikevaihto	6 955 125,65
Liiketoiminnan muut tuotot	37 394,12
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-1 190 633,92
Varastojen lisäys/vähenn	0,00
Palvelujen ostot	-1 322 153,98
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 512 787,90
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-873 311,99
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-213 089,11
Muut henkilösivukulut	-52 074,35
Henkilöstökulut yhteensä	-1 138 475,45
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 348 518,65
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-2 348 518,65
Liiketoiminnan muut kulut	-239 063,37
Liikelylijäämä	753 674,40
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	9 645,16
Muut rahoitustuotot	29 331,28
Korvaus jäännöspääomasta 2,8%	-809 901,73
Muut rahoituskulut	-30 512,87
Rahoitustuottojen ja -kulujen erotus	-801 438,16
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-47 763,76
Satunnaiset tuotot ja kulut	
Satunnaiset tuotot	0,00
Satunnaiset kulut	0,00
Ylijäämä ennen varauksia	-47 763,76
Poistoeron lisäys/vähennys	4 235,50
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys	0,00
Tilikauden alijäämä	-43 528,26

RAHOITUSLASKELMA

Tulorahoitus		
Liikelyjäämä/alijäämä	753 674,40	
Poistot ja arvonalentumiset	2 348 518,65	
Rahoitustuotot ja -kulut	-801 438,16	
Satunnaiset erät		
Muut tulorahoituksen korjauserät		
Sisäiset tuotot	-344 494,99	
Sisäiset kulut	282 383,55	2 238 643,45
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4 683 418,85	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	
Sisäiset kulut	612,10	-4 682 806,75
Tulorahoitus ja investoinnit, netto		-2 444 163,30
Rahoitustoiminta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-113 876,14	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 814,62	-124 690,76
Oman pääoman muutokset		
Sisäisten liittymismaksujen muutos	-50 189,25	
Sisäiset tuotot	0,00	-50 189,25
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	153 050,45	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikasten velkojen m	476 112,09	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikasten sisäisten v	0,00	629 162,54
Rahoitustoiminta, netto		454 282,53
Vaikutus kunnan kassavaroihin		-1 989 880,77

TASE	31.12.2013	1.1.2013
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	75 212,65	10 489,25
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	23 729,35	23 729,35
Rakennukset	2 886 368,78	3 043 066,39
Kiinteät laitteet ja rakenteet		
- vesijohtoverkosto ja jätevesiverkosto	24 979 736,28	18 737 946,92
- vesi- ja jätevesipumppaamot	3 531 976,96	3 488 827,86
- muut kiinteät rakenteet ja laitteet	1 432 924,13	4 892 111,89
- sadevesiverkosto	3 607 517,69	4 006 393,98
- koneet ja kalusto		51 735,71
- keskeneräiset		2 853 831,86
Muut saamiset, liittymismaksut	65 689,25	15 500,00
Lyhytaikaiset		
Myntisaamiset	235 534,32	388 584,77
Muut saamiset		33 670,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 838 689,41	37 545 888,70
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	28 052 808,45	28 925 061,91
Jäännöspääoma (liittymismaksurah.)		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-43 528,26	-1 370 162,87
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 854 576,01	3 224 738,87
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	74 593,88	78 829,38
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	204 827,60	295 862,08
Lainat julkisyhteisöiltä	2 522,79	25 364,45
Liittymismaksuvelka	6 269 648,57	5 805 236,21
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset lainat	68 358,90	79 173,52
Ostovelat	354 881,48	343 181,75
Muut velat	0,00	58 347,16
Siirtovelat	0,00	80 256,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 838 689,41	37 545 888,70

11.11 Käyttöomaisuus

LOHJA
PYSYVIEN VASTAAVIEN AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Keskeneräiset
Poistamaton hankintameno 1.1.	834 323	1 803 135	2 637 457	35 204 672	106 782 937	54 901 934	4 025 116	200 914 659	6 684 818
Lisäykset tilikauden aikana	375 737	196 367	572 104	1 533 785	6 701 004	5 687 039	1 355 516	15 277 344	2 687 956
Rahoitusosuudet tilikaudella				0	144 710	0	112 800	257 510	
Vähennykset tilikauden aikana	18 099		18 099	59 234	4 937		179 260	243 430	
Siirrot erien välillä		-12 854			3 929 557	2 288 251	31 522		-6 243 265
Tilikauden poisto	324 338	172 375	496 712		5 349 933	4 402 576	1 352 430	11 104 939	
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Hankintameno 31.12	867 624	1 814 273	2 681 896	36 679 223	111 913 918	58 474 648	3 767 664	210 835 453	3 129 509
Arvonkorotukset				126 982				126 982	
Kirjanpitoarvo 31.12.	867 624	1 814 273	2 681 896	36 806 205	111 913 918	58 474 648	3 767 664	210 962 435	3 129 509

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet tytäryhteisöiltä	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkuus ja muut omistusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 094 656	22 099 292	1 150 374	1 069 288	2 962 727	484 016	32 860 353
Lisäykset	10 380		0	0		12 151	22 531
Vähennykset	0		66 110	2 819		0	68 929
Siirrot erien välillä			-51 769	51 769		6 789	
Hankintameno 31.12.	5 105 036	22 099 292	1 032 496	1 118 238	2 962 727	502 955	32 820 744
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 105 036	22 099 292	1 032 496	1 118 238	2 962 727	502 955	32 820 744

11.12 Omistukset muissa yhtiöissä

LOHJA 444

Kuntakonsernin yhtiöt 31.12.2013

Omistukset muissa yhtiöissä 2013

	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytär yhteisöt						
Lohjan Vuokra-Asunnot Oy	Lohja	100 %	100 %	-3 239,0	37 329,1	-280,2
Lohjan Palvelutalosaatiö	Lohja	100%	100%	203,2	943,7	3,2
As. Oy Veijolanpiha (Palvelutalosaatiön tytär 100 %.)	Lohja	100%	100%	16,5	659,6	10,8
Kiinteistö Oy Ventelän Sammutus	Lohja	77,50 %	77,50 %	39,7	31,8	5,3
Lohjan Liikuntahallit Oy	Lohja	74,10 %	82,18 %	359,8	284,8	-55,9
Lohjan Liikuntakeskus Oy	Lohja	82,39 %	82,39 %	681,1	932,5	35,2
Kiint. Oy Lohjan Kuplahallit (Liikuntakeskuksen.tytär 70 %)	Lohja	0	57,67 %	12,2	33,3	3,1
Lohjan Energiahuolto Oy Loher	Lohja	100%	100%	4 214,5	4 598,2	434,0
Virkkalan Lämpö Oy	Lohja	54,19 %	70,32 %	984,6	198,5	86,3
Nummi-Pusulan Vuokra-asunnot Oy	Lohja	100 %	100 %	-523,8	2 317,9	-36,3
As Oy Sato-Ahti	Lohja	70,67 %	70,67 %	9,7	117,3	-3,2
Kiinteistö Oy Passinpelto	Lohja	100 %	100 %	-177,7	398,4	-14,6
Kiinteistö Oy Keppihevonen	Lohja	100 %	100 %	-114,8	-227,5	34,2
As oy Karjalohjan Kukkasmäki	Lohja	72,67 %	72,67 %	-55,6	176,1	-7,1
Lohjan Kiinteistöt Oy	Lohja	100 %	100 %	8,6	750,7	-1,4
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Immulan Vesi Oy	Lohja					
Kuntayhtymät						
HUS	Hki	4,12 %	4,12 %	16 080,8	22 589,4	408,1
Kärkulla kommunal samkommun		0,04 %	0,04 %	4,2	6,8	0,2
L-U Ammattikoulutus kuntayhtymä	Lohja	46,43 %	46,43 %	10 019,5	2 845,8	717,6
ETEVA	Mäntsälä	7,38 %	7,38 %	782,7	3 758,9	-80,0
Uudenmaan päihdehuollon ky	Hyvinkää	9,48 %	9,48 %	148,0	35,5	15,3
Uudenmaan liitto	Hki	3,97 %	3,97 %	63,4	67,4	2,8
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Lohjan Keskusaukio	Lohja	27,20 %	27,20 %	196,8	22,6	-2,1
Mäntynummen Lämpö Oy	Lohja	41,66 %	41,66 %	74,8	170,8	20,5
Roution Huolto Oy	Lohja	39,29 %	39,29 %	57,8	47,6	4,3
Lohjan Biolämpölaite	Lohja	49,00 %	49,00 %	832,7	6 775,5	-3,0
Novago Yrityskehitys Oy	Lohja	48,40 %	48,40 %	75,0	224,6	-14,3
Kiinteistö Oy Nummi-Pusulan Jokirannan liikekeskus	Lohja	42,82 %	42,82 %	628,0	3,9	0,9
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Asunto Oy Lohjan Marja	Lohja	25,00 %				
Kiinteistö Oy Ojamonkuusi	Lohja	45,37 %				
Kiinteistö Oy Poliisikuja	Lohja	40,00 %				
As Oy Kerhovaara	Lohja	26,30 %				
As Oy Karjalohjan Kauppapuisto	Lohja	39,70 %				

11.13 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytystavoista

- * päiväkirja
- * pääkirjat
- * tasekirja
- * tilinpäätöserittelyt
- * käyttöomaisuuskirjanpito

sähköisessä muodossa Rondo
sähköisessä muodossa Rondo
sidottuna kirjana
sidottuna kirjana
paperitulosteena/sähköisenä tiedostona

Tositelajit

BUD, BUDM

ALKUSA

MEMO

MUIST

M03-M99, PEGK, M45K

MANU

MANUAS, MANUV, MANUHO

ORPAL

VIITEA, VITEV, VIITEL

TILIOT, TILIO2

PAL310-PAL999

OSTOKI-OSTOU

CPU

SONET

SOST

AROMI

MATKA

VYÖR. HLÖ

talousarvio ja talousarviomuutokset

avaavan taseen saldot

muistiotositteet

sisäiset muistiotositteet

myyntilaskutukset

manuaalisuoritukset

manuaalisuor. asuntovuokrat, vesilaskutus ja Hiiden Opisto

ostoreskontran pal.aineisto

myyntiresk. viitesuoritukset

kassa- ja pankkitilit

palkat

ostoreskontra

cpu-kassat

varastokirjanpito

sosiaalityö

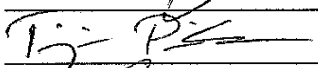
ruokahuolto

matkalaskut

vyörytykset, henkilömäärä

KAUPUNGINHALLITUS 7.4.2014

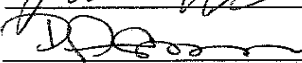

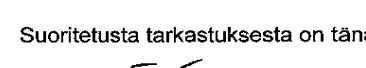

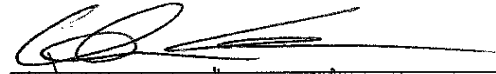

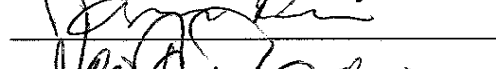

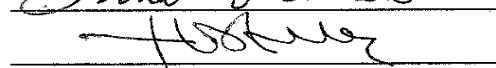

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Lohjalla 5.15.2014

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Tove Lindström-Koli, JHTT, HTM

12 TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi
www.audiator.fi

BDO Auditor Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2013 Lohjan kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Lohjan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2013. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernihoito vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on pääosin hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Talousarviomuutosten jälkeen merkittävimmät talousarvion poikkeamat syntyivät perusturvalautakunnan (1,4 milj. euroa) sekä kasvatus- ja opetuslautakunnan määrärahoissa (1,1 milj. euroa). Lisäksi kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen vuodelta 2012 käyttämättä jääneiden investointimäärärahojen siirtämisestä vuodelle 2013.

Kaupungin sisäinen valvonta ja konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Käsitksemme mukaan tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta edellyttäen, että kaupunginvaltuusto hyväksyy tarkastuksen tuloksien alla mainitut ylitykset.

Lohjalla 5. päivänä toukokuuta 2014

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tove Lindström-Koli'.

Tove Lindström-Koli
JHTT, HTM

LOHJA

LOHJAN KAUPUNKI / LOJO STAD

Karstuntie 4/ PL 71 / 08101 Lohja

» WWW.LOHJA.FI